

Kraśnik, dnia 16.10.2025 r.

Znak sprawy: BP052.0163.40.2025.PS

**Informacja o działalności i planowanych przedsięwzięciach
Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa**

W nawiązaniu do pisma znak: Br.0002.19.2025 z dnia 29.09.2025 uprzejmie informuję, że w roku 2025 Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa BP Kraśnik realizowała poniższe działania:

➤ **Płatności bezpośrednie i przejściowe wsparcie krajowe w roku 2025**

Do biura powiatowego w Kraśniku wpłynęło 8759 wniosków.

Płatności bezpośrednie są przyznawane rolnikowi aktywnemu zawodowo, jeżeli prowadzi działalność rolniczą, a łączna powierzchnia gruntów objętych obszarem zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów będących w posiadaniu tego rolnika jest nie mniejsza niż 1 ha.

Jeżeli powyższy warunek nie może być spełniony płatności bezpośrednie będą przyznawane, jeżeli:

- rolnik spełnia warunki do przyznania płatności związanych z produkcją do zwierząt lub płatności dobrostanowej i złożył wniosek o ich przyznanie oraz
- łączna kwota płatności bezpośrednich, jakie miałyby zostać przyznane w danym roku temu rolnikowi, przed zastosowaniem kar, w tym kar administracyjnych, wynosi co najmniej równowartość w złotych kwoty 200 euro.

Płatności bezpośrednie są przyznawane do powierzchni działki rolnej lub jednostki gruntu nierolniczego:

- położonych na gruncie stanowiącym kwalifikujący się hektar;
- powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha;
- nie większej niż maksymalny obszar kwalifikujący się do płatności.

Hektar kwalifikujący się do interwencji w formie płatności bezpośrednich stanowią użytki rolne danego gospodarstwa, do których wnioskuje się o płatności bezpośrednie, które w trakcie roku kalendarzowego są wykorzystywane do prowadzenia działalności rolniczej lub są w przeważającej mierze wykorzystywane do prowadzenia działalności rolniczej.

Dla każdej działki referencyjnej określony jest w systemie identyfikacji działek rolnych maksymalny kwalifikowalny obszar. Płatności bezpośrednie w danym roku kalendarzowym przysługują do powierzchni gruntu kwalifikującej się do płatności, nie większej niż maksymalny kwalifikowany obszar.

Grunt w dyspozycji rolnika

Warunkiem przyznania płatności jest posiadanie deklarowanego do płatności gruntu na dzień 31 maja roku złożenia wniosku na podstawie tytułu prawnego.

Warunek posiadania prawa do użytkowania gruntów może zostać spełniony poprzez wszystkie dopuszczone prawem formy, jak np. tytuł własności czy umowa dzierżawy, w tym umowa ustna.

Płatności przysługują faktycznemu użytkownikowi gruntów rolnych, który wykonuje wszelkie czynności niezbędne dla prawidłowego funkcjonowania gospodarstwa. Mogą nimi być działania organizacyjne, kierownicze, jak i osobiste zaangażowanie w bezpośrednim wykonywaniu pracy fizycznej w gospodarstwie, np. w zakresie określenia doboru roślin, czynności agrotechnicznych oraz dokonania zbioru plonu. Do płatności nie jest uprawniony właściciel gruntu, który nie prowadzi na nim działalności rolniczej.

Normy i wymogi warunkowości

Spełnienie przez rolnika wymogów warunkowości, czyli przestrzeganie wymogów podstawowych w zakresie zarządzania oraz norm dobrej kultury rolnej zgodnej z ochroną środowiska jest jednym z podstawowych warunków przyznania płatności w pełnej wysokości.

Warunkowość społeczna

Od 2025 r. nowym elementem w płatnościach bezpośrednich jest mechanizm warunkowości społecznej. Polega on na uzależnieniu wysokości wsparcia od przestrzegania wybranych krajowych przepisów związanych z prawem pracy oraz zasadami BHP.

System kontroli w ramach warunkowości społecznej bazuje na istniejącym w Polsce systemie kontroli prawa pracy i zasad BHP, który jest sprawowany przez Państwową Inspekcję Pracy (PIP). Kontrole PIP będą dotyczyły tych rolników, którzy już dotychczas podlegali takim kontrolom PIP.

Termin składania wniosku w roku 2025

Wniosek o przyznanie płatności wraz z wymaganymi załącznikami, składa się w terminie **od dnia 15 marca 2025 r. do dnia 16 czerwca 2025 r.** za pomocą aplikacji eWniosekPlus dostępnej poprzez Platformę Usług Elektronicznych (PUE).

Wniosek o przyznanie płatności może być także złożony w terminie 25 dni kalendarzowych po terminie składania wniosków, tj. do dnia **11 lipca 2025 r.**

Za każdy dzień roboczy opóźnienia stosowane będzie zmniejszenie płatności w wysokości 1% należnej kwoty płatności.

Wniosek złożony po dniu 11 lipca 2025 r. nie jest rozpatrywany.

Data złożenia wniosku jest data wysłania wniosku w aplikacji eWniosekPlus.

Załączniki do wniosku o przyznanie płatności należy składać w terminie wyznaczonym dla składania wniosków lub w toku postępowania w terminach określonych w przepisach prawa.

Złożenie załączników od dnia 2 lipca 2025 r. do dnia 11 lipca 2025 r. skutkuje nałożeniem kar w części dotyczącej danego załącznika.

TERMIN SKŁADANIA ZMIAN DO WNIOSKU

Zmiany do wniosku oraz uzupełnienie braków, w tym załączników, składa się za pomocą aplikacji eWniosekPlus dostępnej poprzez Platformę Usług Elektronicznych (PUE).

Zmiany do wniosku o przyznanie płatności dokonywane z inicjatywy rolnika można składać do dnia **1 lipca 2025 r.**

Zmiany do wniosku można złożyć także po terminie składania zmian do wniosku do dnia **11 lipca 2025 r.** Każdy dzień roboczy opóźnienia skutkuje pomniejszeniem płatności do powierzchni objętej tą zmianą o 1%.

Uzupełnienie braków we wniosku do dnia 1 lipca 2025 r. nie skutkuje zmniejszeniem należnych płatności. Uzupełnienie braków we wniosku od dnia 2 lipca do dnia 11 lipca 2025 r. skutkuje zmniejszeniem płatności w zakresie składanych uzupełnień.

Wniosek rozpatrywany jest jedynie w zakresie, w jakim został on prawidłowo wypełniony i złożony w terminie do dnia 11 lipca 2025 r. oraz na podstawie dołączonych do niego prawidłowych załączników. Braki we wniosku oraz na załącznikach, uzupełnione po dniu 11 lipca 2025 r., nie są uwzględniane w prowadzonym postępowaniu administracyjnym w sprawie przyznania płatności.

Zmiana do wniosku o przyznanie płatności może polegać na:

- dodaniu nowych działek ewidencyjnych i nowych powierzchni deklarowanych do płatności do uprzednio złożonego wniosku o przyznanie tej płatności lub zwiększeniu ich powierzchni,
- zmniejszeniu zadeklarowanych wcześniej powierzchni deklarowanych do płatności,
- dodaniu zwierząt do uprzednio złożonego wniosku o przyznanie płatności związanych do zwierząt

- dodaniu brakujących załączników do wniosku.

Jeżeli od dnia 17 czerwca 2025 r. do dnia 11 lipca 2025 r. rolnik po raz pierwszy deklaruje w formularzu wniosku o przyznanie płatności nowy schemat pomocowy (po raz pierwszy zaznacza checkbox wskazujący, że ubiega się o nowe płatności, które nie były wskazane we wniosku o przyznanie płatności), taka deklaracja jest traktowana jak złożenie nowego wniosku dla tego schematu pomocowego (oznacza to, że dla wniosku złożonego w terminie od 17 czerwca 2025 r. do dnia 11 lipca 2025 r. naliczane są sankcje terminowe).

W przypadku, gdy ARiMR poinformowała rolnika o nieprawidłowościach wykrytych w ramach kontroli administracyjnych lub systemu monitorowania obszarów, zmiany do wniosku o przyznanie płatności można składać do dnia 15 września 2025 r.

Zmianę do Wniosku o przyznanie płatności składa się także w odpowiedzi na *Wezwanie do usunięcia braków we wniosku o przyznanie płatności*. Uzupełnienie braków we wniosku o przyznanie płatności po dniu 1 lipca 2025 r. może skutkować pomniejszeniem płatności za 2025 rok (w części, której dotyczyła) o 1% za każdy dzień roboczy opóźnienia.

W przypadku wezwania rolnika do złożenia wyjaśnień rolnik może złożyć zmianę do wniosku polegającą na wycofaniu powierzchni, co do których wykryto błędy.

Rolnik, do dnia wydania decyzji w sprawie o przyznanie płatności, może poinformować kierownika biura powiatowego Agencji, o wszystkich zmianach w zakresie informacji zawartych we wniosku o przyznanie tych płatności - zmiany te nie mogą skutkować zwiększeniem powierzchni deklarowanej do płatności.

Rolnik może z własnej inicjatywy całkowicie lub częściowo wycofać Wniosek o przyznanie płatności, nie później niż do dnia wydania decyzji w sprawie o przyznanie płatności, z tym, że wycofanie nie jest możliwe, jeżeli:

- dotyczy części wniosku, w której wykryto nieprawidłowości;
- wnioskodawca został poinformowany o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu.

Termin złożenia wniosku o przyznanie płatności oraz termin dokonania zmiany nie podlegają przywróceniu.

WARUNKOWOŚĆ

Wdrożenie od 2025 r. normy GAEC 2 – Ochrona terenów podmokłych i torfowisk

Na gruntach ornych i trwałych użytkach zielonych położonych na wyznaczonych obszarach podmokłych i torfowiskach obowiązuje zakaz wydobywania torfu, zakazu budowy oraz odnawiania rowów i instalacji drenujących do odwadniania /odprowadzania wody z terenu.

Dodatkowo na trwałych użytkach zielonych obowiązuje zakaz przekształcania lub zaorywania (dopuszcza się wykonanie zabiegu renowacji z zastosowaniem płytkiej uprawy gleby i podsiewu nie częściej niż raz na 4 lata).

Na gruntach ornych natomiast zakaz orania z wyłączeniem możliwości płytkiej uprawy gleby do głębokości 15 cm.

EKOSCHEMATY

1. Wprowadzenie łącznego limitu powierzchni ekoschematów na gospodarstwo, do którego będą przyznawane płatności, wynoszącego **300 ha** i stanowiącego sumę wszystkich realizowanych ekoschematów obszarowych, praktyk lub wariantów, przy czym limit ten nie dotyczy ekoschematu *Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych*.
2. Do łącznej powierzchni gruntów nie większej niż 300 ha nie wlicza się powierzchni gruntów ornych, na których rolnik zastosował materiał siewny kategorii elitarny lub materiał siewny kategorii kwalifikowany, na której jest realizowany dodatkowo ekoschemat *Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi* albo ekoschemat *Biologiczna uprawa*. W przypadku płatności do rolnictwa

węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi, do tej powierzchni wlicza się powierzchnię gruntów ustaloną w wyniku przeliczenia liczby punktów za realizację praktyk w ramach tej płatności.

3. Do tej samej powierzchni w tym samym roku mogą być przyznane płatności w ramach nie więcej niż dwóch ekoschematów lub praktyk lub wariantów.

Ekoschemat Grunty wyłączone z produkcji

Rozszerzenie ekoschematu *Grunty wyłączone z produkcji* o możliwość ubiegania się przez rolników o płatność również do gruntów ugorowanych, na których położone są nowo utworzone elementy krajobrazu (żywopłoty, pasy gruntów zadrzewionych, zadrzewienia liniowe, pojedyncze drzewa, zagajniki śródpolne, rowy, oczka wodne, miedze śródpolne lub strefy buforowe).

Ekoschemat Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcja Roślin

1. Wprowadzenie zróżnicowania stawek płatności w ramach ekoschematu *Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin* - w zależności od następujących grup upraw: rolniczych, warzywnych, sadowniczych, jagodowych, dla których zatwierdzono metodyki integrowanej produkcji roślin.
2. Zaprzestanie przyznawania płatności do powierzchni trwałych użytków zielonych.

Ekoschemat Biologiczna uprawa

1. Zmiana nazwy ekoschematu z: *Biologiczna ochrona upraw* na: *Biologiczna uprawa*.
2. Wprowadzenie możliwości ubiegania się o płatność również w przypadku stosowania w uprawie nawozowych produktów mikrobiologicznych.
3. Preparaty mikrobiologiczne, do których należą mikrobiologiczne środki ochrony roślin oraz nawozowe produkty mikrobiologiczne, mogą być zastosowane na uprawach sadowniczych, jagodowych, warzywniczych, polowych.

Ekoschemat Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych

Rozszerzenie ekoschematu *Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych* o powierzchnie, na których występują torfowiska lub obszary podmokłe objęte nową normą GAEC 2.

Ekoschemat Materiał siewny kategorii elitarny lub materiał siewny kategorii kwalifikowany

Wdrożenie nowego ekoschematu *Materiał siewny kategorii elitarny lub materiał siewny kategorii kwalifikowany*, w ramach którego płatność jest przyznawana do powierzchni gruntów ornych na których jest stosowany materiał siewny kategorii elitarny lub materiał siewny kategorii kwalifikowany zbóż, roślin strączkowych oraz ziemniaków.

Ekoschemat Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

1. W ramach ekoschematu *Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi* określanie minimalnej liczby punktów jako równowartości punktów, jakie rolnik otrzymałby w sytuacji realizacji na co najmniej 25% powierzchni użytków rolnych, nie większej niż 300 ha, najwyższej punktowanej praktyki.
2. Zmiana liczby punktów przyznawanych za realizowanie praktyki *Uproszczone systemy uprawy* oraz *Wymieszanie słomy z glebą*:

- *Uproszczone systemy uprawy* - z 4 na 3 pkt,
- *Wymieszanie słomy z glebą* – z 2 na 1pkt.

TRWAŁE UŻYTKI ZIELONE

Zmiana definicji trwałych użytków zielonych - obowiązek przekształcania gruntów ornych w trwały użytek zielony po 5 latach deklaracji traw lub innych zielnych roślin pastewnych nie dotyczy traw w siewie czystym.

PŁATNOŚĆ DLA MAŁYCH GOSPODARSTW

Od roku 2025 rolnicy mogą się ubiegać o przyznanie płatności dla małych gospodarstw zaznaczając odpowiednie pole we wniosku o przyznanie płatności.

Wnioski o przyznanie płatności na rok 2025 składane są w formie elektronicznej za pośrednictwem aplikacji eWniosekPlus, do której logowanie następuje poprzez Platformę Usług Elektronicznych (PUE) dostępną z poziomu strony internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa (ARiMR) pod adresem: <https://www.gov.pl/web/arimr/platforma-uslug-elektronicznych>, lub po przekierowaniu beneficjenta ze strony: <https://www.gov.pl/web/arimr/ewniosekplus-system>.

Aby złożyć wniosek przez Internet nie jest wymagany bezpieczny podpis elektroniczny.

Za datę złożenia wniosku za pomocą formularza udostępnionego na stronie internetowej ARiMR w aplikacji eWniosekPlus, uważa się datę wysłania wniosku.

Aplikacja automatycznie wysyła wniosek do właściwego biura powiatowego.

Właściwość miejscową kierownika biura powiatowego ARiMR ustala się według miejsca zamieszkania albo siedziby strony.

Dla rolników, którzy wyrazili zgodę na wymianę korespondencji drogą elektroniczną wymiana korespondencji odbywa się przez PUE i wywołuje skutki prawne.

Załączniki do wniosku o przyznanie płatności należy składać poprzez aplikację eWniosekPlus w terminie wyznaczonym dla składania wniosków lub w toku postępowania w terminach określonych w przepisach prawa.

Załączniki, które wymagają podpisu osoby trzeciej i nie zostały opatrzone kwalifikowanym podpisem elektronicznym, dołącza się w aplikacji do wniosku w postaci pliku w formacie JPEG, PDF, TIF (TIFF), DOC, DOCX, XLS, XLSX, ZIP, PNG, BMP, RAR, 7ZIP, TAR lub GZIP.

Takie załączniki można także dostarczyć do biura powiatowego ARiMR w formie papierowej lub przesłać pocztą, w terminie składania wniosków o przyznanie płatności.

Za datę złożenia pisma, załączników i innych dokumentów do ARiMR przyjmuje się datę stempla pocztowego w przypadku, gdy rolnik składa je za pośrednictwem operatora pocztowego.

W sytuacji, kiedy pismo, załącznik lub inne dokumenty zostały nadane w innej placówce niż Poczta Polska S.A. za datę złożenia dokumentu należy przyjąć datę jego wpływu do ARiMR.

Płatności bezpośrednie:

- [Podstawowe wsparcie dochodów](#)
- [Płatność redystrybucyjna](#)
- [Płatność dla młodych rolników](#)
- [Wsparcie dochodów związane z produkcją do zwierząt:](#)
 - [Płatność do krów](#)
 - [Płatność do bydła](#)
 - [Płatność do owiec](#)
 - [Płatność do kóz](#)

- [Wsparcie dochodów związane z produkcją do roślin:](#)
 - [Płatność do buraków cukrowych](#)
 - [Płatność do chmielu](#)
 - [Płatność do lnu](#)
 - [Płatność do konopi włóknistych](#)
 - [Płatność do pomidorów](#)
 - [Płatność do truskawek](#)
 - [Płatność do ziemniaków skrobiowych](#)
 - [Płatność do roślin pastewnych](#)
 - [Płatność do roślin strączkowych na nasiona](#)
- [Schematy na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt \(ekoschematy\):](#)
 - [Grunty wyłączone z produkcji](#)
 - [Obszary z roślinami miododajnymi](#)
 - [Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin](#)
 - [Biologiczna uprawa](#)
 - [Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych](#)
 - [Materiał siewny kategorii elitarny lub materiał siewny kategorii kwalifikowany](#)
 - [Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi:](#)
 - [Ekstensywne użytkowanie trwałych użytków zielonych z obsadą zwierząt](#)
 - [Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe](#)
 - [Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia](#)
 - [Zróżnicowana struktura upraw](#)
 - [Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji](#)
 - [Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbryzgowo](#)
 - [Uproszczone systemy uprawy](#)
 - [Wymieszanie słomy z glebą](#)
 - [Dobrostan zwierząt](#)
- [Płatność dla małych gospodarstw](#)

Przejściowe wsparcie krajowe:

- [Uzupełniająca płatność podstawowa](#)
- [Płatność niezwiązana do tytoniu](#)

Podstawowe wsparcie dochodów

Podstawowe wsparcie dochodów jest przyznawane, jeżeli:

- rolnik spełnia kryteria rolnika aktywnego zawodowo;
 - kwalifikujący się obszar gospodarstwa, w odniesieniu do którego wystąpiono z wnioskiem o przyznanie płatności, jest nie mniejszy niż 1 ha albo w przypadku rolników posiadających mniej niż 1 ha, ale otrzymujących płatności związane z produkcją do zwierząt lub płatności dobrostanowej, łączna kwota płatności bezpośrednich, jakie miałyby zostać przyznane w danym roku temu beneficjentowi, przed zastosowaniem kar, w tym kar administracyjnych, wynosi co najmniej równowartość w złotych kwoty 200 euro;
 - działka rolna deklarowana do płatności jest położona na gruntach będących kwalifikującymi się hektarami, a jej powierzchnia jest nie mniejsza niż 0,1 ha
 - kwalifikujące się hektary pozostają w posiadaniu rolnika na dzień 31 maja 2025 r.
- Podstawowe wsparcie dochodów jest płatnością roczną do kwalifikującego się hektara, jednolitą w całym kraju, niezależną od prowadzonego kierunku produkcji rolnej oraz uzyskanymi efektami i wielkością produkcji

Płatność redystrybucyjna

Płatność redystrybucyjna jest przyznawana rolnikowi, jeżeli łączna powierzchnia gruntów będących w posiadaniu tego rolnika w dniu 31 maja roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie tej płatności, wynosi co najmniej 1 ha i nie przekracza 300 ha.

Płatność redystrybucyjna przysługuje do powierzchni gruntów:

1. posiadanych przez rolnika położonych na obszarze zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów,
2. nie większej niż 30 ha.

W przypadku gdy o przyznanie płatności redystrybucyjnej ubiega się spółdzielnia produkcji rolnej albo spółdzielnia rolników, przy przyznawaniu tej płatności danej spółdzielni maksymalny limit ustala się, na jej wniosek, jako iloczyn tego limitu oraz liczby członków danej spółdzielni, jeżeli spółdzielnia ta poddała się lustracyjnemu badaniu, w ciągu ostatnich trzech lat poprzedzających rok złożenia wniosku o przyznanie tej płatności.

Jeżeli wniosek jest składany przez spółdzielnię, do wniosku należy dołączyć:

- *Oświadczenie o liczbie członków spółdzielni,*
- dokument potwierdzający poddanie się lustracyjnemu badaniu albo *Oświadczenie o poddaniu się badaniu lustracyjnemu.*

Oświadczenia nie muszą być składane, jeżeli spółdzielnia produkcji rolnej albo spółdzielnia rolników została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego w ciągu ostatnich trzech lat poprzedzających rok złożenia wniosku o przyznanie płatności.

W odniesieniu do przejmującego gospodarstwo, spadkobiercy, zapisobiercy windykacyjnego oraz innego następcy prawnego, a także do gospodarstwa powstałego w wyniku połączenia gospodarstwa przekazywanego, odziedziczonego, nabytego jako przedmiot zapisu windykacyjnego albo objętego w posiadanie w wyniku następstwa prawnego, w innym przypadku niż śmierć rolnika, i gospodarstwa rolnego posiadanego przez przejmującego gospodarstwo, spadkobiercę, zapisobiercę windykacyjnego albo innego następcę prawnego płatność redystrybucyjna zostanie przyznana do powierzchni w granicach nie więcej niż 30 ha, pod warunkiem, że powierzchnia gruntów będących w posiadaniu przejmującego, spadkobiercy, zapisobiercy windykacyjnego oraz innego następcy prawnego **nie przekracza 300 ha.**

Płatność dla młodych rolników

Płatność dla młodych rolników jest przyznawana rolnikowi, jeżeli spełnia łącznie następujące warunki:

1. w pierwszym roku ubiegania się o płatność dla młodych rolników ma nie więcej niż 40 lat;
2. kieruje gospodarstwem, co oznacza, że prowadzi działalność rolniczą w gospodarstwie osobiście, na własny rachunek i we własnym imieniu, ponosi koszty i czerpie korzyści w związku z prowadzeniem tej działalności;
3. ma co najmniej:
 - a. wykształcenie zasadnicze branżowe, średnie branżowe, średnie lub zasadnicze zawodowe w rozumieniu przepisów prawa oświatowego lub
 - b. 3-letni staż pracy w rolnictwie, przy czym za staż pracy w rolnictwie uznaje się okres liczony do dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy, w którym wnioskodawca:
 - podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie jako rolnik lub domownik lub ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) lub
 - był zatrudniony w gospodarstwie na podstawie umowy o pracę na stanowisku związanym z prowadzeniem produkcji rolnej.

Warunek posiadania wykształcenia, uważa się za spełniony, jeżeli rolnik do dnia 20 września roku, w którym po raz pierwszy ubiega się o przyznanie płatności dla młodych rolników uzyskał to wykształcenie.

Warunek posiadania stażu pracy, uważa się za spełniony, jeżeli rolnik:

- podlegał ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie jako rolnik lub domownik lub posiada dokument potwierdzający podleganie ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) lub
- posiada świadectwo pracy wydane przez pracodawcę na podstawie przepisów prawa pracy obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), lub
- posiada umowę o pracę (tzn. rolnik zatrudniony w gospodarstwie na podstawie umowy o pracę na stanowisku związanym z prowadzeniem produkcji rolnej) jeżeli umowa taka nie została rozwiązana do dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności dla młodych rolników.

W przypadku rolnika, który w 2023 r. złożył po raz pierwszy wniosek o płatność dla młodych rolników, a następnie zastąpił ten wniosek żądaniem przyznania płatności dla małych gospodarstw, uznaje się:

1. rok 2023 za rok, w którym rolnik powinien spełnić łącznie warunki bycia młodym rolnikiem,
2. dzień złożenia wniosku o płatność dla młodych rolników w 2023 r. za dzień złożenia pierwszego wniosku o tę płatność, w celu ustalenia spełnienia warunku rozpoczęcia działalności rolniczej,
3. dokumenty dołączone do wniosku o przyznanie płatności dla młodych rolników w 2024 r. za złożone w terminie.

Jeżeli rolnikowi przyznano płatność dla małych gospodarstw za rok 2023, płatność dla młodych rolników może być przyznawana temu rolnikowi maksymalnie za 4 kolejne lata, tj. do roku 2027.

W przypadku rolnika, który w 2024 r. złożył po raz pierwszy wniosek o płatność dla młodych rolników, a następnie zastąpił ten wniosek wnioskiem o przyznanie płatności dla małych gospodarstw, uznaje się:

1. rok 2024 za rok, w którym rolnik powinien spełnić łącznie warunki bycia młodym rolnikiem,
2. dzień złożenia wniosku o płatność dla młodych rolników w 2024 r. za dzień złożenia pierwszego wniosku o tę płatność, w celu ustalenia spełnienia warunku rozpoczęcia działalności rolniczej,
3. dokumenty dołączone do wniosku o przyznanie płatności dla młodych rolników w 2025 r. za złożone w terminie.

Jeżeli rolnikowi przyznano płatność dla małych gospodarstw za rok 2024, płatność dla młodych rolników może być przyznawana temu rolnikowi maksymalnie za 3 kolejne lata, tj. do roku 2027.

Płatność dla młodych rolników jest przyznawana do powierzchni gruntów będących w posiadaniu rolnika położonych na obszarze zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów, jeżeli ten rolnik po raz pierwszy rozpoczyna działalność rolniczą w gospodarstwie, jako kierujący tym gospodarstwem, a gdy rozpoczął już taką działalność rolniczą w gospodarstwie – gdy od rozpoczęcia tej działalności do dnia złożenia pierwszego wniosku o płatność dla młodych rolników upłynęło nie więcej niż 5 lat.

Płatność dla młodych rolników jest przyznawana danemu rolnikowi:

- nie więcej niż za 5 kolejnych lat,
- ostatnia płatność dla młodych rolników może zostać przyznana za 2027 r.

Za datę rozpoczęcia działalności rolniczej uznaje się najwcześniejszą z następujących dat:

1. datę rozpoczęcia działalności rolniczej przez rolnika ustaloną na podstawie informacji zawartych w krajowym rejestrze urzędowym podmiotów gospodarki narodowej (REGON);
2. datę rozpoczęcia działalności rolniczej przez rolnika ustaloną na podstawie informacji zawartych w Centralnej Ewidencji i Informacji o Działalności Gospodarczej (CEIDG);
3. datę złożenia przez rolnika wniosku o:

- a. przyznanie płatności na podstawie przepisów o płatnościach bezpośrednich do gruntów rolnych i oddzielnej płatności z tytułu cukru lub przepisów o płatnościach w ramach systemów wsparcia bezpośredniego;
- b. pomoc finansową dla rolników w ramach programu SAPARD;
- c. dofinansowanie realizacji projektu w ramach Sektorowego Programu Operacyjnego „Restrukturyzacja i modernizacja sektora żywnościowego oraz rozwój obszarów wiejskich 2004-2006”, przeznaczone dla osób prowadzących działalność rolniczą lub rolników;
- d. udzielenie pomocy finansowej na działania objęte Planem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2004-2006, przeznaczonej dla osób prowadzących działalność rolniczą lub rolników;
- e. przyznanie pomocy finansowej w ramach działań objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007-2013, przeznaczonej dla osób prowadzących działalność rolniczą lub rolników;
- f. przyznanie pomocy finansowej w ramach działań lub poddziałań objętych Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014-2020, przeznaczonej dla osób prowadzących działalność rolniczą lub rolników;
4. datę objęcia przez rolnika w posiadanie zwierząt gospodarskich objętych obowiązkiem zgłoszenia do komputerowej bazy danych prowadzonej na podstawie ustawy o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt;
5. datę objęcia rolnika ubezpieczeniem społecznym rolników na podstawie przepisów o ubezpieczeniu społecznym rolników – w przypadku gdy został objęty tym ubezpieczeniem jako rolnik;
6. datę objęcia rolnika ubezpieczeniem społecznym z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie (EFTA).

Do ustalenia daty rozpoczęcia działalności rolniczej przez grupę osób, którą są małżonkowie, przyjmuje się datę rozpoczęcia tej działalności przez małżonka, który najwcześniej rozpoczął tę działalność.

Do ustalenia daty rozpoczęcia działalności przez grupę osób lub osobę prawną przyjmuje się datę rozpoczęcia tej działalności przez młodego rolnika sprawującego kontrolę nad tą grupą osób lub osobą prawną, który najwcześniej rozpoczął tę działalność.

Jeżeli o płatność ubiega się osoba prawna lub grupa osób, płatność ta jest przyznawana takiej osobie prawnej lub grupie osób, jeżeli faktyczną i trwałą kontrolę nad tą osobą prawną lub grupą osób sprawuje młody rolnik.

Młody rolnik sprawuje faktyczną i trwałą kontrolę nad osobą prawną, jeżeli został mu nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, zwany dalej „numerem identyfikacyjnym”, oraz:

1. jest członkiem zarządu spółki kapitałowej lub spółdzielni oraz w przypadku:
 - a. jednoosobowego zarządu – sposób reprezentacji wymaga udziału młodego rolnika w składaniu oświadczeń woli w imieniu tej spółki lub spółdzielni,
 - b. wieloosobowego zarządu – sposób reprezentacji wymaga udziału młodego rolnika w składaniu oświadczeń woli w imieniu tej spółki lub spółdzielni lub większość członków zarządu stanowią młody rolnik oraz inni rolnicy, którym został nadany numer identyfikacyjny, lub
2. dysponuje bezpośrednio lub pośrednio większością głosów na zgromadzeniu wspólników albo na walnym zgromadzeniu, także jako zastawnik albo użytkownik, bądź w zarządzie spółki kapitałowej, także na podstawie porozumień z innymi osobami, lub
3. jest uprawniony do powoływania lub odwoływania większości członków zarządu spółki kapitałowej albo spółdzielni, także na podstawie porozumień z innymi osobami, lub
4. jest uprawniony do powoływania lub odwoływania większości członków rady nadzorczej spółki kapitałowej albo spółdzielni, także na podstawie porozumień z innymi osobami, lub

5. dysponuje bezpośrednio lub pośrednio większością głosów na walnym zgromadzeniu spółdzielni, także na podstawie porozumień z innymi osobami, lub
6. jest członkiem zarządu osoby prawnej innej niż spółka kapitałowa i spółdzielnia lub innego organu takiej osoby prawnej, uprawnionego do jej reprezentowania oraz w przypadku:
 - a. jednoosobowego zarządu takiej osoby prawnej lub organu takiej osoby prawnej, uprawnionego do jej reprezentowania – sposób reprezentacji wymaga udziału młodego rolnika w składaniu oświadczeń woli w imieniu tej osoby prawnej,
 - b. wieloosobowego zarządu takiej osoby prawnej lub organu takiej osoby prawnej, uprawnionego do jej reprezentowania – sposób reprezentacji wymaga udziału młodego rolnika w składaniu oświadczeń woli w imieniu tej osoby prawnej lub większość członków zarządu tej osoby prawnej lub organu tej osoby prawnej, uprawnionego do jej reprezentowania, stanowią młody rolnik oraz inni rolnicy, którym został nadany numer identyfikacyjny.

Młody rolnik sprawuje faktyczną i trwałą kontrolę nad grupą osób, jeżeli został mu nadany numer identyfikacyjny, oraz:

1. młody rolnik samodzielnie lub wspólnie z innymi rolnikami, którym został nadany numer identyfikacyjny, dysponuje bezpośrednio lub pośrednio większością głosów w spółce osobowej, co wynika z treści umowy spółki – w przypadku spółki osobowej;
2. większość wspólników spółki cywilnej stanowią młody rolnik wraz z innymi rolnikami, którym został nadany numer identyfikacyjny – w przypadku spółki cywilnej;
3. młody rolnik samodzielnie zarządza lub kieruje jednostką organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej inną niż spółka, a gdy taką jednostką zarządza lub kieruje więcej osób, jeżeli większość z nich stanowią młody rolnik wraz z innymi rolnikami, którym został nadany numer identyfikacyjny – w przypadku jednostki organizacyjnej nieposiadającej osobowości prawnej innej niż spółka;
4. co najmniej jeden z małżonków jest młodym rolnikiem – w przypadku małżonków;
5. większość z osób wchodzących w skład grupy osób innej niż wyżej wymienione, stanowią młody rolnik wraz z innymi rolnikami, którym został nadany numer identyfikacyjny.

Do wniosku o przyznanie płatności należy dołączyć:

- W pierwszym roku ubiegania się o płatność dla młodych rolników - dokumenty potwierdzające wykształcenie lub (w przypadku niepodlegania polskiemu ubezpieczeniu społecznemu rolników w pełnym zakresie jako rolnik lub domownik) staż pracy w rolnictwie. W przypadku rolników, którzy uzyskali wymagane wykształcenie po ostatecznym terminie składania wniosków, ale do dnia 20 września 2025 r., dokumenty takie rolnik powinien złożyć najpóźniej do dnia 30 września 2025 r. Dokumenty potwierdzające staż pracy:
 -
 - dokument potwierdzający podleganie ubezpieczeniu społecznemu z tytułu prowadzenia działalności rolniczej w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) lub
 - świadectwo pracy wydane przez pracodawcę na podstawie przepisów prawa pracy obowiązujących w Rzeczypospolitej Polskiej lub w innym państwie członkowskim Unii Europejskiej, lub państwie członkowskim Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), lub
 - umowa o pracę (zatrudnienie w gospodarstwie na stanowisku związanym z prowadzeniem produkcji rolnej), jeżeli umowa taka nie została rozwiązana do dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności dla młodych rolników.
- *Oświadczenie o pozostawaniu w związku małżeńskim i wspólnym prowadzeniu gospodarstwa z małżonkiem, który nie ma nadanego numeru PESEL*

Rolnik, będący osobą prawną lub grupą osób z wyłączeniem małżonków, do wniosku o przyznanie płatności dołącza:

- *Oświadczenie o osobach sprawujących faktyczną i trwałą kontrolę nad osobą prawną,*
- *Oświadczenie o osobach sprawujących faktyczną i trwałą kontrolę nad grupą osób,*
- dowody potwierdzające sprawowanie faktycznej i trwałej kontroli nad osobą prawną i datę rozpoczęcia sprawowania tej kontroli przez młodego rolnika np. odpis z Krajowego Rejestru Sądowego (KRS), aktualny na dzień złożenia wniosku, z którego będzie wynikało kto i od kiedy sprawuje faktyczną i trwałą kontrolę nad osobą prawną lub umowa spółki, lub akt powołania na stanowisko,
- dowody potwierdzające sprawowanie faktycznej i trwałej kontroli nad grupą osób, w tym nad spółką cywilną i jednostką nieposiadającą osobowości prawnej i datę rozpoczęcia sprawowania tej kontroli przez młodego rolnika, np. odpis z Krajowego Rejestru Sądowego (KRS), aktualny na dzień złożenia wniosku, z którego będzie wynikało kto i od kiedy sprawuje faktyczną i trwałą kontrolę nad grupą osób lub umowa, lub akt powołania na stanowisko, lub statut, lub regulamin.

Rolnikowi, któremu została po raz pierwszy przyznana płatność dla młodych rolników w roku 2020 lub 2021 lub 2022 lub 2023, płatność dla młodych rolników jest przyznawana do osiągnięcia łącznego okresu 5 kolejnych lat jej pobierania, jeżeli spełnia warunki określone powyżej.

Wsparcie dochodów związane z produkcją do zwierząt**Płatność do krów**

Do płatności do krów kwalifikują się samice gatunku bydło domowe (*Bos taurus*), których wiek w dniu 15 maja 2025 r. przekracza 24 miesiące.

Płatność jest przyznawana rolnikom, którzy posiadają:

- co najmniej 1 sztukę kwalifikujących się zwierząt - w przypadku województw: lubelskiego, łódzkiego, małopolskiego, mazowieckiego, podkarpackiego, śląskiego i świętokrzyskiego.
- co najmniej 3 sztuki kwalifikujących się zwierząt - w przypadku województw: dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, opolskiego, podlaskiego, pomorskiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego.

Płatność do krów przysługuje maksymalnie do 20 sztuk zwierząt.

Płatność przysługuje do zwierząt posiadanych przez rolnika przez okres 30 dni od dnia złożenia wniosku o przyznanie tej płatności i w odniesieniu do których:

- do dnia złożenia wniosku o przyznanie tej płatności dokonano zgłoszeń do komputerowej bazy danych, wymaganych na podstawie przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt,
- najpóźniej od dnia złożenia wniosku o przyznanie tej płatności są spełnione wymagania w zakresie identyfikacji zwierząt.

Posiadanie zwierząt potwierdzone jest w systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Przemieszczanie czasowe zwierząt na wystawy, pokazy i konkursy nie wpływa na obowiązkowy okres posiadania zwierząt.

Do wniosku dołącza się *Oświadczenie o zwierzętach zadeklarowanych do płatności.*

Istnieje możliwość przyznania płatności do krów w przypadku, gdy zwierzę było w posiadaniu małżonka rolnika ubiegającego się o przyznanie płatności do krów, a małżonek ten nie ubiega się o przyznanie tej płatności. W takim przypadku do wniosku o przyznanie płatności dołącza się *Oświadczenie o wyrażeniu zgody na przyznanie płatności z uwzględnieniem zwierząt, będących w posiadaniu małżonka.*

Zwierzęta objęte wnioskiem o przyznanie płatności do krów mogą być zastępowane bez utraty prawa do uzyskania płatności, chyba że ARiMR poinformowała o zamiarze przeprowadzenia kontroli na

miejsu lub zastąpienie miałyby dotyczyć zwierzęcia, wobec którego stwierdzono niezgodność w wyniku niezapowiedzianej kontroli na miejscu.

Płatności przysługują do zwierząt zastępujących, jeżeli:

- spełniają one warunki kwalifikowalności (płeć i wiek),
- nie później niż w terminie 14 dni od dnia wystąpienia zdarzenia powodującego konieczność zastąpienia zwierzęcia rolnik:
 - objął w posiadanie zwierzęta zastępujące,
 - poinformował o fakcie zastąpienia zwierzęcia zgłoszonego we wniosku kierownika biura powiatowego ARiMR, na formularzu udostępnionym przez Agencję,
- w odniesieniu do tych zwierząt
 - do dnia poinformowania kierownika BP Agencji o fakcie zastąpienia zwierzęcia zgłoszonego we wniosku dokonano zgłoszeń do komputerowej bazy danych, wymaganych na podstawie przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt,
 - najpóźniej od dnia poinformowania kierownika biura powiatowego Agencji o fakcie zastąpienia zwierzęcia, są spełnione wymagania w zakresie identyfikacji zwierząt, określone w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

W przypadku, gdy rolnik zastępuje zwierzę zadeklarowane do płatności innym zwierzęciem do wniosku dołącza się *Oświadczenie o zwierzętach zastępowanych*.

W przypadku gdy dane zwierzę z gatunku bydło domowe zostało objęte więcej niż jednym wnioskiem o przyznanie płatności do krów, płatność tę przyznaje się temu rolnikowi, który złożył jako pierwszy wniosek o przyznanie tej płatności do tego zwierzęcia i spełnił pozostałe warunki przyznania tej płatności.

W odniesieniu do przejmującego gospodarstwo, spadkobiercy, zapisobiercy windykacyjnego oraz innego następcy prawnego, a także do gospodarstwa powstałego w wyniku połączenia gospodarstwa przekazywanego, odziedziczono, nabytego jako przedmiot zapisu windykacyjnego albo objętego w posiadanie w wyniku następstwa prawnego, w innym przypadku niż śmierć rolnika, i gospodarstwa rolnego posiadanego przez przejmującego gospodarstwo, spadkobiercę, zapisobiercę windykacyjnego albo innego następcę prawnego płatność do krów zostanie przyznana do maksymalnie 20 sztuk zwierząt kwalifikujących się do tej płatności.

Płatność do bydła

Do płatności do bydła kwalifikują się samce i samice gatunku bydło domowe (*Bos taurus*), których wiek w dniu 15 maja 2025 r. nie przekracza 24 miesięcy, tj. zwierzęta urodzone najpóźniej w dniu 15 maja 2025 r.

Płatność jest przyznawana rolnikom, którzy posiadają:

- co najmniej 1 sztukę kwalifikujących się zwierząt - w przypadku województw: lubelskiego, łódzkiego, małopolskiego, mazowieckiego, podkarpackiego, śląskiego i świętokrzyskiego.
- co najmniej 3 sztuki kwalifikujących się zwierząt - w przypadku województw: dolnośląskiego, kujawsko-pomorskiego, lubuskiego, opolskiego, podlaskiego, pomorskiego, warmińsko-mazurskiego, wielkopolskiego i zachodniopomorskiego.

Płatność do bydła przysługuje do maksymalnie 20 sztuk zwierząt.

Płatność przysługuje do zwierząt posiadanych przez rolnika przez okres 30 dni od dnia złożenia wniosku o przyznanie tej płatności i w odniesieniu do których:

- do dnia złożenia wniosku o przyznanie tej płatności dokonano zgłoszeń do komputerowej bazy danych, wymaganych na podstawie przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt,
- najpóźniej od dnia złożenia wniosku o przyznanie tej płatności są spełnione wymagania w zakresie identyfikacji zwierząt.

Possiadanie zwierząt potwierdzone będzie w systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Przemieszczanie czasowe zwierząt na wystawy, pokazy i konkursy nie wpływa na obowiązkowy okres posiadania zwierząt.

Do wniosku dołącza się *Oświadczenie o zwierzętach zadeklarowanych do płatności*.

Istnieje możliwość przyznania płatności do bydła w przypadku, gdy zwierzęta są w posiadaniu małżonka rolnika ubiegającego się o przyznanie płatności do bydła, a małżonek ten nie ubiega się o przyznanie tej płatności. W takim przypadku do wniosku o przyznanie płatności dołącza się *Oświadczenie o wyrażeniu zgody na przyznanie płatności z uwzględnieniem zwierząt, będących w posiadaniu małżonka*.

Zwierzęta objęte wnioskiem o przyznanie płatności do bydła mogą być zastępowane bez utraty prawa do uzyskania płatności, chyba że ARiMR poinformowała o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu lub zastąpienie miałoby dotyczyć zwierzęcia, wobec którego stwierdzono niezgodność w wyniku niezapowiedzianej kontroli na miejscu.

Płatności przysługują do zwierząt zastępujących, jeżeli:

- spełniają one warunki kwalifikowalności (płeć i wiek),
- nie później niż w terminie 14 dni od dnia wystąpienia zdarzenia powodującego konieczność zastąpienia zwierzęcia rolnik:
 - objął w posiadanie zwierzęta zastępujące,
 - poinformował o fakcie zastąpienia zwierzęcia zgłoszonego we wniosku kierownika biura powiatowego ARiMR, na formularzu udostępnionym przez Agencję,
- w odniesieniu do tych zwierząt
 - do dnia poinformowania kierownika BP Agencji o fakcie zastąpienia zwierzęcia zgłoszonego we wniosku, dokonano zgłoszeń do komputerowej bazy danych, wymaganych na podstawie przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt,
 - najpóźniej od dnia poinformowania kierownika biura powiatowego Agencji o fakcie zastąpienia zwierzęcia, spełnione zostały wymagania w zakresie identyfikacji zwierząt, określone w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

W przypadku, gdy rolnik zastępuje zwierzę zadeklarowane do płatności innym zwierzęciem do wniosku dołącza *Oświadczenie o zwierzętach zastępowanych*.

W przypadku gdy dane zwierzę z gatunku bydło domowe zostało objęte więcej niż jednym wnioskiem o przyznanie płatności do bydła, płatność tę przyznaje się temu rolnikowi, który złożył jako pierwszy wniosek o przyznanie tej płatności do tego zwierzęcia i spełnia pozostałe warunki przyznania tej płatności.

W odniesieniu do przejmującego gospodarstwo, spadkobiercy, zapisobiercy windykacyjnego oraz innego następcy prawnego, a także do gospodarstwa powstałego w wyniku połączenia gospodarstwa przekazywanego, odziedziczonego, nabytego jako przedmiot zapisu windykacyjnego albo objętego w posiadanie w wyniku następstwa prawnego, w innym przypadku niż śmierć rolnika, i gospodarstwa rolnego posiadanego przez przejmującego gospodarstwo, spadkobiercę, zapisobiercę windykacyjnego albo innego następcę prawnego płatność do bydła zostanie przyznana do maksymalnie 20 sztuk zwierząt kwalifikujących się do tej płatności.

Płatność do owiec

Do płatności do owiec kwalifikuje się rolnik, który posiada co najmniej 10 maciorek owczych (*Ovis aries*) których wiek w dniu 15 maja 2025 r. wynosi co najmniej 12 miesięcy.

Nie ma górnego limitu zwierząt do płatności.

Płatność przysługuje do zwierząt posiadanych przez rolnika od dnia 15 marca do dnia 15 kwietnia 2025 r. i w odniesieniu do których:

- do dnia 15 marca 2025 r. dokonano zgłoszeń do komputerowej bazy danych, wymaganych na podstawie przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt,
- najpóźniej od dnia 15 marca 2025 r. są spełnione wymagania w zakresie identyfikacji zwierząt.

Possiadanie zwierząt potwierdzane jest w systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Przemieszczanie czasowe zwierząt na wystawy, pokazy i konkursy nie wpływa na obowiązkowy okres posiadania zwierząt.

Istnieje możliwość przyznania płatności do owiec w przypadku, gdy zwierzę było w posiadaniu małżonka rolnika ubiegającego się o przyznanie płatności do owiec, a małżonek ten nie ubiega się o przyznanie tej płatności. W takim przypadku do wniosku o przyznanie płatności dołącza się *Oświadczenie o numerze siedziby stada, w której zwierzęta małżonka są przetrzymywane*.

Zwierzęta objęte wnioskiem o przyznanie płatności do owiec mogą być zastępowane bez utraty prawa do uzyskania płatności, chyba że ARiMR poinformowała o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu lub zastąpienie miałooby dotyczyć zwierzęcia, wobec którego stwierdzono niezgodność w wyniku niezapowiedzianej kontroli na miejscu.

Płatności przysługują do zwierząt zastępujących, jeżeli:

- spełniają one warunki kwalifikowalności (płeć i wiek),
- nie później niż w terminie 14 dni od dnia wystąpienia zdarzenia powodującego konieczność zastąpienia zwierzęcia rolnik:
 - objął w posiadanie zwierzęta zastępujące,
 - poinformował o fakcie zastąpienia zwierzęcia zgłoszonego we wniosku kierownika biura powiatowego ARiMR, na formularzu udostępnionym przez Agencję,
- w odniesieniu do tych zwierząt
 - do dnia poinformowania kierownika BP Agencji o fakcie zastąpienia zwierzęcia zgłoszonego we wniosku dokonano zgłoszeń do komputerowej bazy danych, wymaganych na podstawie przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt,
 - najpóźniej od dnia poinformowania kierownika biura powiatowego Agencji o fakcie zastąpienia zwierzęcia są spełnione wymagania w zakresie identyfikacji zwierząt, określone w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

W przypadku, gdy rolnik zastępuje zwierzę zadeklarowane do płatności innym zwierzęciem do wniosku dołącza się *Oświadczenie o zwierzętach zastępowanych*.

Rolnik we wniosku zaznacza jedynie, że ubiega się o płatność do owiec bez konieczności wpisywania numerów identyfikacyjnych tych zwierząt. Wszystkie samice owiec spełniające kryterium płci i wieku w systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (IRZplus) są traktowane jako potencjalnie kwalifikujące się do wsparcia. Natomiast, jeżeli w trakcie kontroli na miejscu stwierdzone zostanie, że zwierzęta te są nieprawidłowo zidentyfikowane lub zarejestrowane w systemie (IRZplus), wówczas zwierzęta, co do których stwierdzono nieprawidłowości zostaną wykluczone z płatności, co skutkować będzie nałożeniem kary administracyjnej (dodatkowe zmniejszenie kwoty płatności a nawet odmową jej przyznania).

Jeżeli rolnik ubiega się o przyznanie płatności do owiec i zwierzę jest przetrzymywane w innej siedzibie stada niż siedziba wnioskodawcy lub jest albo było w posiadaniu małżonka rolnika, wówczas do wniosku dołącza *Oświadczenie o numerze siedziby stada, w której zwierzęta są przetrzymywane*.

Płatność do kóz

Do płatności do kóz kwalifikuje się rolnik, który posiada co najmniej 5 samic gatunku koza domowa (*Capra hircus*), których wiek w dniu 15 maja 2025 r. wynosi co najmniej 12 miesięcy.

Nie ma górnego limitu zwierząt do płatności.

Płatność przysługuje do zwierząt posiadanych przez rolnika przez okres 30 dni od dnia złożenia wniosku o przyznanie tej płatności i w odniesieniu do których:

- do dnia złożenia wniosku o przyznanie tej płatności dokonano zgłoszeń do komputerowej bazy danych, wymaganych na podstawie przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt,
- najpóźniej od dnia złożenia wniosku o przyznanie tej płatności są spełnione wymagania w zakresie identyfikacji zwierząt.

Posiadanie zwierząt potwierdzone jest w systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Przemieszczanie czasowe zwierząt na wystawy, pokazy i konkursy nie wpływa na obowiązkowy okres posiadania zwierząt.

Istnieje możliwość przyznania płatności do kóz w przypadku, gdy zwierzę było w posiadaniu małżonka rolnika ubiegającego się o przyznanie płatności do kóz, a małżonek ten nie ubiega się o przyznanie tej płatności. W takim przypadku do wniosku o przyznanie płatności dołącza się *Oświadczenie o numerze siedziby stada, w której zwierzęta małżonka są przetrzymywane.*

Zwierzęta objęte wnioskiem o przyznanie płatności do kóz mogą być zastępowane bez utraty prawa do uzyskania płatności, chyba że ARiMR poinformowała o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu lub zastąpienie miałooby dotyczyć zwierzęcia, wobec którego stwierdzono niezgodność w wyniku niezapowiedzianej kontroli na miejscu.

Płatności przysługują do zwierząt zastępujących, jeżeli:

- spełniają one warunki kwalifikowalności (płeć i wiek),
- nie później niż w terminie 14 dni od dnia wystąpienia zdarzenia powodującego konieczność zastąpienia zwierzęcia rolnik:
 - objął w posiadanie zwierzęta zastępujące,
 - poinformował o fakcie zastąpienia zwierzęcia zgłoszonego we wniosku kierownika biura powiatowego ARiMR, na formularzu udostępnionym przez Agencję,
- w odniesieniu do tych zwierząt
 - do dnia poinformowania kierownika BP Agencji o fakcie zastąpienia zwierzęcia zgłoszonego we wniosku dokonano zgłoszeń do komputerowej bazy danych, wymaganych na podstawie przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt,
 - najpóźniej od dnia poinformowania kierownika biura powiatowego Agencji o fakcie zastąpienia zwierzęcia są spełnione wymagania w zakresie identyfikacji zwierząt, określone w przepisach o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

W przypadku, gdy rolnik zastępuje zwierzę zadeklarowane do płatności innym zwierzęciem do wniosku dołącza się *Oświadczenie o zwierzętach zastępowanych.*

W przypadku gdy dane zwierzę z gatunku koza domowa zostało objęte więcej niż jednym wnioskiem o przyznanie płatności do kóz, płatność tę przyznaje się temu rolnikowi, który złożył jako pierwszy wniosek o przyznanie płatności do tego zwierzęcia i są spełnione pozostałe warunki przyznania tej płatności.

Rolnik we wniosku zaznacza jedynie, że ubiega się o płatność do kóz bez konieczności wpisywania numerów identyfikacyjnych tych zwierząt. Do płatności kwalifikują się wszystkie samice kóz potencjalnie spełniające warunki kwalifikowalności (spełniające kryterium płci i wieku w systemie IRZplus). Jeżeli w trakcie kontroli na miejscu stwierdzone zostanie, że zwierzęta te są nieprawidłowo zidentyfikowane lub zarejestrowane w systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt (IRZplus), wówczas zwierzęta te zostaną wykluczone z płatności, co skutkować będzie nałożeniem kary administracyjnej (zmniejszeniem kwoty płatności a nawet odmową jej przyznania).

Jeżeli rolnik ubiega się o przyznanie płatności do kóz i zwierzę jest przetrzymywane w innej siedzibie stada niż siedziba wnioskodawcy lub jest albo było w posiadaniu małżonka rolnika, wówczas do wniosku dołącza *Oświadczenie o numerze siedziby stada, w której zwierzęta są przetrzymywane.*

Wsparcie dochodów związane z produkcją do roślin

Płatność do buraków cukrowych

Płatność związana z produkcją do powierzchni upraw buraków cukrowych (płatność do buraków cukrowych) jest przyznawana rolnikowi, jeżeli zawarł:

- umowę dostawy, o której mowa w pkt 5 w sekcji A w części II załącznika II do rozporządzenia nr 1308/2013, która określa również powierzchnię użytków rolnych, na której ten rolnik jest zobowiązany uprawiać buraki cukrowe, lub
- umowę z:
 - grupą producentów rolnych, której jest członkiem lub
 - organizacją producentów uznaną na podstawie rozporządzenia nr 1308/2013, której jest członkiem, lub
 - zrzeszeniem organizacji producentów uznanym na podstawie rozporządzenia nr 1308/2013, do którego należy organizacja producentów, której jest członkiem

W umowie rolnik zobowiązuje się do wytworzenia i dostarczenia tej grupie, organizacji lub temu zrzeszeniu określonej ilości buraków cukrowych z określonej powierzchni użytków rolnych, a ta grupa, organizacja lub to zrzeszenie zobowiązuje się te buraki odebrać w umówionym terminie, zapłacić za nie umówioną cenę i przeznaczyć te buraki na produkcję cukru.

Umowa może być zawarta również przez: małżonka rolnika lub co najmniej jednego ze współposiadaczy użytków rolnych, do których rolnik ubiega się o przyznanie tej płatności.

Płatność jest przyznawana rolnikowi do powierzchni upraw buraków, lecz nie większej niż powierzchnia określona w ww. umowach.

Do wniosku o przyznanie płatności rolnik dołącza umowę lub jej kopię potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez notariusza albo upoważnionego pracownika Agencji.

Minimalna powierzchnia działki rolnej wynosi 0,1 ha.

Płatność do chmielu

Płatność związana z produkcją do powierzchni upraw chmielu (płatność do chmielu) przysługuje do powierzchni użytków rolnych:

1. na których są uprawiane rośliny chmielu;
2. zajętych przez konstrukcję nośną i ograniczonych linią jej zewnętrznych odciągów kotwicznych;
3. obsadzonych z gęstością wynoszącą co najmniej 1300 sztuk sadzonek chmielu na hektar.

Do powierzchni uprawy chmielu zalicza się:

- pasy brzeżne o szerokości odpowiadającej średniej szerokości międzyrzędzia, jeżeli na linii zewnętrznych odciągów kotwicznych, znajdują się rośliny chmielu,
- pasy przeznaczone na manewry maszynami rolniczymi, znajdujące się na zakończeniach rzędów roślin, jeżeli szerokość żadnego z nich nie przekracza 8 m
- pod warunkiem, że pasy te nie stanowią części drogi publicznej.

Płatność jest przyznawana w następujących trzech rejonach uprawy chmielu:

1. rejonie lubelskim obejmującym powiaty: biłgorajski, chełmski, hrubieszowski, kielecki, kozienicki, krasnostawski, kraśnicki, lipski, lubaczowski, lubartowski, lubelski, łańcucki, łęczyński, łukowski, opolski z siedzibą władz w Opolu Lubelskim, puławski, radzyński, starachowicki, świdnicki z siedzibą władz w Świdniku, tomaszowski z siedzibą władz w Tomaszowie Lubelskim, włodawski, zamojski i zwolenicki;
2. rejonie wielkopolskim obejmującym powiaty: bydgoski, gorzowski, gostyński, grodziski z siedzibą władz w Grodzisku Wielkopolskim, kępiński, koszaliński, krotoszyński, nakielski, nowotomyski, poznański, rawicki, słupecki, wolsztyński, żagański, żarski i żniński oraz
3. rejonie dolnośląskim obejmującym powiaty: kłodzki, nyski, oleśnicki, piotrkowski, wrocławski i zawierciański.

Minimalna powierzchnia działki rolnej wynosi 0,1 ha.

Nie jest wymagane zawarcie umowy.

Płatność do lnu

Płatność związana z produkcją do powierzchni upraw lnu (płatność do lnu) przysługuje do powierzchni uprawy lnu, jeżeli uprawa prowadzona jest na obszarze kwalifikującym się do przyznania podstawowego wsparcia dochodów.

Minimalna powierzchnia działki rolnej wynosi 0,1 ha.

Nie jest wymagane zawarcie umowy.

Płatność do konopi włóknistych

Płatność związana z produkcją do powierzchni upraw konopi włóknistych (płatność do konopi włóknistych) przysługuje do uprawy konopi włóknistych na gruntach kwalifikujących się do przyznania podstawowego wsparcia dochodów, przy zastosowaniu odmian których poziom tetrahydrokanabinolu (THC) nie przekracza maksymalnego poziomu, tj. 0,3% THC.

Płatność do konopi włóknistych przysługuje do gruntów, na których uprawa konopi włóknistych jest prowadzona po dokonaniu wpisu do *rejestrzu producentów konopi włóknistych oraz podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu konopi włóknistych*, o którym mowa w ustawie o przeciwdziałaniu narkomanii

Płatność może być przyznana do powierzchni nie większej niż powierzchnia zawarta w *rejestrze producentów konopi włóknistych oraz podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu konopi włóknistych*.

Warunek dotyczący prowadzenia uprawy uznaje się za spełniony również w przypadku, gdy wpis do *rejestrzu producentów konopi włóknistych oraz podmiotów prowadzących działalność w zakresie skupu konopi włóknistych* dotyczy małżonka rolnika ubiegającego się o przyznanie płatności obszarowych do gruntów, na których jest prowadzona uprawa konopi włóknistych albo co najmniej jednego ze współposiadaczy tych gruntów.

Płatność jest przyznawana do powierzchni nie większej niż powierzchnia zawarta w rejestrze konopi włóknistych.

Do wniosku o przyznanie płatności należy dołączyć *Oświadczenie o uprawie konopi włóknistych*.

W terminie do dnia 1 września 2025 r. należy przekazać do kierownika biura powiatowego Agencji:

- urzędowe etykiety stosowane na opakowaniach nasion konopi włóknistych lub
- w przypadku odmian dla zachowania bioróżnorodności – etykiety dostawcy lub nadruk albo stempel stosowany na opakowaniach materiału siewnego odmian dla zachowania bioróżnorodności, lub
- w przypadku uprawy konopi włóknistych założonej z materiału matecznego pochodzącego od hodowcy danej odmiany – oświadczenie zachowujące odmianę, że materiał siewny został wyprodukowany zgodnie z metodyką hodowli przyjętą dla danej odmiany będące dokumentem równoważnym etykiatom.

Uprawa musi być prowadzona zgodnie z przepisami o przeciwdziałaniu narkomanii.

Minimalna powierzchnia działki rolnej wynosi 0,1 ha.

Od roku 2023 uprawa konopi odmiany Rajan nie kwalifikuje się do płatności bezpośrednich.

Płatność do pomidorów

Płatność związana z produkcją do powierzchni upraw pomidorów (płatność do pomidorów) jest przyznawana rolnikowi jeżeli uprawa została założona z wykorzystaniem materiału nasadzeniowego, zakupionego lub wytworzonego w gospodarstwie tego rolnika a obsada roślin wynosi co najmniej 20 000 sztuk na hektar;

Płatność jest przyznawana jeżeli rolnik zawarł:

- umowę na uprawę pomidorów, w której ten rolnik zobowiązuje się do wytworzenia i dostarczenia podmiotowi, którego przedmiot działalności obejmuje przetwarzanie owoców i warzyw, określonej ilości pomidorów z określonej powierzchni użytków rolnych, a podmiot ten zobowiązuje się te pomidory odebrać w umówionym terminie, zapłacić za nie umówioną cenę i je przetworzyć lub
- umowę z:
 - grupą producentów rolnych, której jest członkiem lub
 - organizacją producentów uznaną na podstawie rozporządzenia nr 1308/2013, której jest członkiem – w której zobowiązuje się do wytworzenia i dostarczenia tej grupie lub organizacji określonej ilości pomidorów z określonej powierzchni użytków rolnych, a ta grupa lub ta organizacja zobowiązuje się te pomidory odebrać w umówionym terminie, zapłacić za nie umówioną cenę i przeznaczyć te pomidory do przetworzenia.

Płatność przysługuje do powierzchni użytków rolnych, na których uprawia pomidory, lecz nie większej niż powierzchnia tej uprawy określona w powyższych umowach.

Do wniosku o przyznanie płatności rolnik dołącza umowę lub jej kopię potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez notariusza albo upoważnionego pracownika Agencji.

Umowa może być zawarta również przez małżonka rolnika lub co najmniej jednego ze współposiadaczy użytków rolnych, do których rolnik ubiega się o przyznanie tej płatności.

Do umowy na uprawę pomidorów stosuje się przepisy o kontraktacji.

Płatność do truskawek

Płatność związana z produkcją do powierzchni upraw truskawek (płatność do truskawek) przysługuje do powierzchni uprawy truskawek, jeżeli uprawa prowadzona jest na obszarze kwalifikującym się do przyznania podstawowego wsparcia dochodów.

Minimalna powierzchnia działki rolnej wynosi 0,1 ha.

Nie jest wymagane zawarcie umowy.

Płatność do ziemniaków skrobiowych

Płatność związana z produkcją do powierzchni upraw ziemniaków skrobiowych (płatność do ziemniaków skrobiowych) jest przyznawana rolnikowi, jeżeli zawarł:

- umowę na uprawę ziemniaków skrobiowych, w której zobowiązuje się do wytworzenia i dostarczenia podmiotowi, którego przedmiot działalności obejmuje wytwarzanie skrobi lub wyrobów skrobiowych, określonej ilości ziemniaków skrobiowych z określonej powierzchni użytków rolnych, a podmiot ten zobowiązuje się te ziemniaki odebrać w umówionym terminie, zapłacić za nie umówioną cenę i wyprodukować z nich skrobię lub wyroby skrobiowe lub
 - umowę z:
 - grupą producentów rolnych, której jest członkiem lub
 - organizacją producentów uznaną na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, której jest członkiem, lub
 - zrzeszeniem organizacji producentów uznanym na podstawie rozporządzenia (UE) nr 1308/2013, do którego należy organizacja producentów, której jest członkiem
- w której zobowiązuje się do wytworzenia i dostarczenia tej grupie, organizacji lub zrzeszeniu określonej ilości ziemniaków skrobiowych z określonej powierzchni użytków rolnych, a ta grupa, organizacja lub to zrzeszenie zobowiązuje się te ziemniaki odebrać w umówionym terminie, zapłacić za nie umówioną cenę i przeznaczyć te ziemniaki na produkcję skrobi lub wyrobów skrobiowych;

Płatność przysługuje do powierzchni użytków rolnych, na których uprawiane są ziemniaki skrobiowe, lecz nie większej niż powierzchnia tej uprawy określona w powyższych umowach.

Do wniosku o przyznanie płatności rolnik dołącza umowę lub jej kopię potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez notariusza albo upoważnionego pracownika Agencji.

Umowa może być zawarta również przez: małżonka rolnika lub co najmniej jednego ze współposiadaczy użytków rolnych, do których rolnik ubiega się o przyznanie tych płatności.

Do umowy na uprawę ziemniaków skrobiowych stosuje się przepisy o kontraktacji.

Płatność do roślin pastewnych

Płatność związana z produkcją do powierzchni upraw roślin pastewnych (płatność do roślin pastewnych) przysługuje do uprawy następujących roślin: esparceta siewna; koniczyna czerwona; koniczyna biała; koniczyna białoróżowa; koniczyna perska; koniczyna krwistoczerwona; komonica zwyczajna; lędzwan; lucerna siewna; lucerna mieszańcowa; lucerna chmielowa; nostrzyk biały; seradela uprawna; wyka kosmata; wyka siewna.

Płatność przysługuje również w przypadku upraw tych roślin w formie mieszanek, z wyłączeniem mieszanek z roślinami innymi niż rośliny określone dla płatności do roślin strączkowych lub dla płatności do roślin pastewnych.

Płatność przysługuje do powierzchni upraw roślin pastewnych nie większej niż 75 ha.

Uprawa zgłoszona do płatności nie może zostać wprowadzona do gleby jako masa roślinna (nie może być przeznaczona na zielony nawóz).

Minimalna powierzchnia działki rolnej wynosi 0,1 ha.

W przypadku gdy o przyznanie płatności związanej z produkcją do powierzchni upraw roślin pastewnych ubiega się spółdzielnia produkcji rolnej albo spółdzielnia rolników, przy przyznawaniu tej płatności, maksymalne limity określone dla tej płatności ustala się, na wniosek spółdzielni, jako iloczyn danego limitu oraz liczby członków danej spółdzielni pod warunkiem, że spółdzielnia ta poddała się lustracyjnemu badaniu w ciągu ostatnich trzech lat poprzedzających rok złożenia wniosku o przyznanie tej płatności.

Jeżeli wniosek jest składany przez spółdzielnię, do wniosku należy dołączyć:

- *Oświadczenie o liczbie członków spółdzielni,*
- oświadczenie podmiotu przeprowadzającego badanie lustracyjne o poddaniu się wnioskodawcy temu badaniu lub inny dokument potwierdzający poddanie temu badaniu albo *Oświadczenie o poddaniu się badaniu lustracyjnemu.*

Oświadczenia nie muszą być składane, jeżeli spółdzielnia produkcji rolnej albo spółdzielnia rolników została wpisana do Krajowego Rejestru Sądowego w ciągu ostatnich trzech lat poprzedzających rok złożenia wniosku o przyznanie płatności.

W odniesieniu do przejmującego gospodarstwo, spadkobiercy, zapisobiercy windykacyjnego oraz innego następcy prawnego, a także do gospodarstwa powstałego w wyniku połączenia gospodarstwa przekazywanego, odziedziczonego, nabytego jako przedmiot zapisu windykacyjnego albo objętego w posiadanie w wyniku następstwa prawnego, w innym przypadku niż śmierć rolnika, i gospodarstwa rolnego posiadanego przez przejmującego gospodarstwo, spadkobiercę, zapisobiercę windykacyjnego albo innego następcę prawnego płatność do powierzchni upraw roślin pastewnych zostanie przyznana do powierzchni nie większej niż 75 ha.

Nie jest wymagane zawarcie umowy.

Płatność do roślin strączkowych na nasiona

Płatność związana z produkcją do powierzchni upraw roślin strączkowych na nasiona (płatność do roślin strączkowych) przysługuje do powierzchni uprawy następujących roślin: bobik; groch siewny, w tym peluszką, z wyłączeniem grochu siewnego cukrowego i grochu siewnego łuskowego; łubin biały; łubin wąskolistny; łubin żółty; soja zwyczajna, jeżeli dokonano zbioru nasion.

Płatność ta przysługuje również w przypadku uprawy tych roślin w formie mieszanek, z wyłączeniem mieszanek z roślinami innymi niż wymienione.

Minimalna powierzchnia działki rolnej wynosi 0,1 ha.

Nie jest wymagane zawarcie umowy.

Schematy na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt (ekoschematy)

Ekoschematy - informacje ogólne

Ekoschematy jest to rodzaj interwencji w formie płatności bezpośrednich, w ramach których za realizację praktyk korzystnych dla środowiska, klimatu i dobrostanu zwierząt, rolnik może otrzymać dodatkowe płatności.

Płatności w ramach ekoschematów są przyznawane rolnikowi w formie płatności:

- do obszarów z roślinami miododajnymi;
- do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi;
- do integrowanej produkcji roślin;
- do biologicznej uprawy;
- do retencjonowania wody na trwałych użytkach zielonych;
- do gruntów wyłączonych z produkcji;
- do materiału siewnego kategorii elitarny lub materiału siewnego kategorii kwalifikowany;
- dobrostanowej.

Płatności w ramach ekoschematów, z wyłączeniem ekoschematu Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych są przyznawane do łącznej powierzchni gruntów nie większej niż 300 ha, przy czym:

1. do tej powierzchni nie wlicza się powierzchni gruntów ornych, na których rolnik zastosował materiał siewny kategorii elitarny lub materiał siewny kategorii kwalifikowany, na której jest realizowany dodatkowo ekoschemat *Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi* albo ekoschemat *Biologiczna uprawa*;
2. w przypadku płatności do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi, do tej powierzchni wlicza się powierzchnię gruntów ustaloną w wyniku przeliczenia liczby punktów za realizację praktyk w ramach tej płatności.

W przypadku gdy o przyznanie płatności w ramach ekoschematów obszarowych, z wyłączeniem ekoschematu *Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych*, ubiega się spółdzielnia produkcji rolnej albo spółdzielnia rolników, przy przyznawaniu tych płatności danej spółdzielni maksymalny limit 300 ha ustala się, na jej wniosek, jako iloczyn tego limitu oraz liczby członków danej spółdzielni, jeżeli spółdzielnia ta poddała się lustracyjnemu badaniu w ciągu ostatnich trzech lat poprzedzających rok złożenia wniosku o przyznanie tych płatności.

Spółdzielnia we wniosku o przyznanie płatności zawiera oświadczenie, że ubiega się o przyznanie tych płatności jako spółdzielnia produkcji rolnej albo spółdzielnia rolników i wnosi o ich przyznanie z uwzględnieniem liczby członków danej spółdzielni.

Do wniosku o przyznanie tych płatności spółdzielnia dołącza oświadczenie:

- a. o liczbie członków spółdzielni na dzień składania wniosku o płatności, która ma zostać uwzględniona przy przyznawaniu tych płatności,
- b. podmiotu przeprowadzającego badanie lustracyjne, o poddaniu się spółdzielni produkcji rolnej albo spółdzielni rolników temu badaniu lub inny dokument potwierdzający poddanie się przez daną spółdzielnię temu badaniu albo oświadczenie spółdzielni produkcji rolnej albo spółdzielni rolników o poddaniu się temu badaniu.

Do tej samej powierzchni w tym samym roku mogą być przyznane płatności w ramach nie więcej niż dwóch ekoschematów lub praktyk, lub wariantów.

[Na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi](#) została zamieszczona tabela łączy ekoschematów i płatności obszarowych w ramach interwencji na rzecz rozwoju obszarów wiejskich.

Grunty wyłączone z produkcji

Płatność do ekoschematu *Grunty wyłączone z produkcji* jest przyznawana do powierzchni nie większej niż 4% powierzchni gruntów ornych będących w posiadaniu rolnika, na podstawie tytułu prawnego w dniu 31 maja roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie tej płatności:

- na których nie jest prowadzona produkcja rolna lub
 - wyłączonych z produkcji, na których tworzone są nowe elementy krajobrazu, położonych na obszarze zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów.
- Na gruntach wyłączonych z produkcji (gruntach ugorowanych) oraz na gruntach wyłączonych z produkcji, na których znajdują się nowo utworzone elementy krajobrazu nie prowadzi się produkcji rolnej, w tym:
- nie prowadzi się produkcji, w tym wypasu i koszenia,
 - nie stosuje się nawozów i środków ochrony roślin w terminie od dnia 1 stycznia do 31 lipca.
- Za obszary wyłączone z produkcji uznaje się:
- 1) grunty ugorowane,
 - 2) grunty ugorowane, na których położone są utworzone elementy krajobrazu, obejmujące:
- a. żywopłoty lub pasy gruntów zadrzewionych, które nie stanowią części lasu, przy czym do płatności kwalifikuje się nie więcej niż 10 m szerokości danego żywopłotu lub danego pasa,
 - b. zadrzewienia liniowe, które nie stanowią części lasu,
 - c. pojedyncze drzewa – nie więcej niż 150 sztuk/ha,
 - d. zagajniki śródpolne, które nie stanowią części lasu, obejmujące drzewa lub krzewy, o powierzchni nie większej niż 0,5 ha,
 - e. rowy, w tym otwarte ciek wodne służące do nawadniania lub odwadniania, z wyłączeniem rowów wykonanych z betonu, przy czym do płatności kwalifikuje się nie więcej niż 10 m szerokości danego rowu,
 - f. oczka wodne inne niż zbiorniki z betonu lub tworzywa sztucznego, o maksymalnej powierzchni wynoszącej 1 ha, przy czym do płatności kwalifikuje się nie więcej niż 0,5 ha danego oczka; w przypadku, gdy oczko wodne jest otoczone roślinnością nadbrzeżną, do powierzchni oczka wodnego wlicza się obszar z tą roślinnością,
 - g. miedze śródpolne lub strefy buforowe o szerokości nie mniejszej niż 1 m, przy czym do płatności kwalifikuje się nie więcej niż 20 m szerokości danej miedzy lub danej strefy.

Zabiegi agrotechniczne w przypadku gruntów ornych ugorowanych w ramach ekoschematu *Grunty wyłączone z produkcji* przeprowadza się w terminie do dnia 31 października roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności.

Płatność w ramach ekoschematu *Grunty wyłączone z produkcji* nie przysługuje do gruntów ugorowanych w ramach realizacji zobowiązań w zakresie Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone PROW 2014-2020 oraz zobowiązań w zakresie płatności ekologicznych w ramach Planu Strategicznego 2023-2027.

W celu umożliwienia rolnikom utrzymywanie elementów krajobrazu utworzonych w ramach ekoschematu *Grunty wyłączone z produkcji*, elementy te będą wliczane do kwalifikującego się hektara. Element krajobrazu utworzony w ramach ekoschematu *Grunty wyłączone z produkcji*, będzie się kwalifikował jako nowy element krajobrazu także w kolejnych latach do 2027 r.

Obszary z roślinami miododajnymi

Płatność jest przyznawana do obszarów z roślinami miododajnymi, które utworzono poprzez wysianie mieszanki składającej się co najmniej z dwóch gatunków roślin miododajnych, z tym że mieszanka ta obejmuje co najmniej jeden gatunek roślin miododajnych z gatunków wymienionych w wykazie nr 1, a gatunki roślin miododajnych z gatunków wymienionych w wykazie nr 2 nie są dominujące w tej mieszance.

W ramach wymogów dla obszarów z roślinami miododajnymi w terminie do dnia 31 sierpnia nie prowadzi się produkcji rolnej, w tym:

- nie prowadzi się wypasu i koszenia
- nie stosuje się nawozów i środków ochrony roślin

Na obszarach z roślinami miododajnymi można prowadzić pasieki.

Lista gatunków roślin miododajnych

Wykaz nr 1

- 1) bodziszki (*Geranium spp.*);
- 2) chabry (*Centaurea spp.*);
- 3) czarnuszki (*Nigella spp.*);
- 4) cząber ogrodowy (*Satureja hortensis* L.);
- 5) czyściec prosty (*Stachys recta* L.);
- 6) dzielżan jesienny (*Helenium autumnale* L.);
- 7) kłosowce (*Agastache spp.*);
- 8) kocimiętka (*Nepeta spp.*);
- 9) kolendra siewna (*Coriandrum sativum* L.);
- 10) kosmos pierzastolistny (*Cosmos bipinnatus* Cav.);
- 11) krwawnica pospolita (*Lythrum salicaria* L.);
- 12) lebidka pospolita (*Origanum vulgare* L.);
- 13) lubczyk ogrodowy (*Levisticum officinale* Koch);
- 14) łyśczec wiechowaty (*Gypsophila paniculata* Fisch.);
- 15) marzymięta grzebieniasta (orzęsona) (*Elsholtzia ciliata* (Thunb.) Hyl.);
- 16) mierzdnica czarna (*Ballota nigra* L.);
- 17) mikołajek płaskolistny (*Eryngium planum* L.);
- 18) ogórecznik lekarski (*Borago officinalis* L.);
- 19) ostropest plamisty (*Silybum marianum* (L.) Gaertn.);
- 20) ożanka nierównoząbkowa (*Teucrium scorodonia* L.);
- 21) przegorzany (*Echinops spp.*);
- 22) pszczelnik mołdawski (*Dracocephalum moldavicum* L.);
- 23) rezedy (*Reseda spp.*);
- 24) rukiew siewna (*Eruca sativa* DC.);
- 25) serdecznik pospolity (*Leonurus cardiaca* L.);
- 26) stulisz sztywny (*Sisymbrium strictissimum* L.);
- 27) szalwie (*Salvia spp.*) z wyłączeniem szalwi błyszczącej (*S. splendens* Sello);
- 28) szanta zwyczajna (*Marrubium vulgare* L.);
- 29) śláz zygmarek (*Malva alcea* L.);
- 30) ślázówka turyngska (*Lavatera thuringiaca* L.);
- 31) świerzbica polna (*Knautia arvensis* (L.) Coult.);
- 32) trędownik bulwiasty (*Scrophularia nodosa* L.);
- 33) werbena krzaczasta (*Verbena hastata* L.);
- 34) wielosił błękitny (*Polemonium coeruleum* L.);

- 35) wierzbówka kiprzyca (*Chamaenerion angustifolium* (L.) Scop.);
36) żeleźniak pospolicie (*Phlomis tuberosa* L.);
37) żmijowiec grecki (*Echium creticum* S.S.);
38) żywokost lekarski (*Symphytum officinale* L.).

Wykaz nr 2

- 1) facelia błękitna (*Phacelia tanacetifolia* Benth.);
- 2) gorczyca jasna (*Sinapis alba* L.);
- 3) gryka zwyczajna (*Fagopyrum esculentum* Moench);
- 4) komonica zwyczajna (*Lotus corniculatus* L.);
- 5) koniczyzny (*Trifolium* spp.) z wyłączeniem koniczyzny odstającej (*Trifolium patens* Schreb.);
- 6) lucerny (*Medicago* spp.);
- 7) nostrzyk biały (*Melilotus albus* Med.);
- 8) rzodkiew oleista (*Raphanus sativus* var. *oleiformis* Pers.);
- 9) słonecznik zwyczajny (*Helianthus annuus* L.);
- 10) sparceta piaskowa (*Onobrychis arenaria* (Kit.) DC.);
- 11) sparceta siewna (*Onobrychis viciifolia* Scop.);
- 12) wyka kosmata (*Vicia villosa* Roth.).

Prowadzenie produkcji roślinnej w systemie Integrowanej Produkcji Roślin

Płatności do integrowanej produkcji roślin są przyznawane, jeżeli rolnik lub jego małżonek prowadzi uprawy roślin w ramach następujących grup upraw: sadowniczych, jagodowych, rolniczych lub warzywnych zgodnie z metodykami integrowanej produkcji roślin zatwierdzonymi przez Głównego Inspektora Ochrony Roślin i Nasiennictwa i udostępnionymi na stronie internetowej administrowanej przez Główny Inspektorat Ochrony Roślin i Nasiennictwa.

Płatność do integrowanej produkcji roślin jest przyznawana do powierzchni gruntów położonych na obszarze zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów, posiadanych przez rolnika, na których prowadzi integrowaną produkcję roślin w ramach grup upraw: sadowniczych, jagodowych, rolniczych lub warzywnych, co jest potwierdzone informacjami zawartymi w wykazie producentów, dla których zostały opracowane metodyki integrowanej produkcji roślin.

Płatność nie jest przyznawana do powierzchni trwałych użytków zielonych.

Stawki płatności są zróżnicowane w zależności od grupy upraw.

Wykaz roślin należących do poszczególnych grup upraw, dla których zatwierdzono metodyki integrowanej produkcji roślin:

I. Grupa upraw sadowniczych:

Brzoskwinia
Morela
Czereśnia
Jabłko
Gruszka
Śliwka
Wiśnia

II. Grupa upraw jagodowych:

Agrest

Borówka wysoka
Jeżyna bezkolcowa
Malina
Porzeczka czarna
Porzeczka czerwona
Truskawka
Winogrono w uprawie polowej
Aronia*

* z uwagi na ekstensywny charakter produkcji płatność jak dla upraw rolniczych.

III. Grupa upraw rolniczych:

Burak (cukrowy)
Chmiel
Gryka
Jęczmień (ozimy i jary)
Jęczmień browarny (jary)
Kukurydza
Kukurydza cukrowa
Proso
Pszenica (ozima i jara)
Rzepak (ozimy)
Słonecznik
Soja
Żyto

IV. Grupa upraw warzywnych:

Brokuł
Burak ćwikłowy
Cebula
Cukinia
Kabaczek
Patison
Czosnek
Dynia olbrzymia
Dynia piżmowa
Dynia oleista
Fasola szparagowa
Fasola na suche nasiona
Kalafior
Kapusta głowiasta
Kapusta pekińska
Marchew
Ogórek gruntowy (polowy)
Ogórek pod osłonami
Papryka
Pomidor gruntowy
Pomidor pod osłonami
Sałata pod osłonami
Sałata polowa
Seler korzeniowy

Szparagi
Szpinak
Ziemniak

Biologiczna uprawa

Płatność do ekoschematu Biologiczna uprawa jest przyznawana w ramach dwóch wariantów:

- a. Wariant 1. Mikrobiologiczne środki ochrony roślin,
- b. Wariant 2. Nawozowe produkty mikrobiologiczne.

Płatność jest przyznawana do powierzchni gruntów położonych na obszarze zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów, posiadanych przez rolnika, na których ten rolnik:

- Wariant 1
przeprowadził, w celu eliminacji danego agrofaga, zabieg ochrony upraw, wyłącznie przy użyciu mikrobiologicznego środka ochrony roślin, zawierającego mikroorganizmy jako substancje czynne. Użyty środek ochrony roślin musi być dopuszczony do obrotu na podstawie wydanego przez ministra właściwego do spraw rolnictwa zezwolenia, lub pozwolenia na handel równoległy. Zabieg należy przeprowadzić zgodnie z zawartymi w etykiecie wymaganiami.
- Wariant 2
zastosował w uprawie nawozowe produkty mikrobiologiczne, zawarte w wykazie prowadzonym przez upoważniony przez Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy (IUNG-PIB). Nawozowe produkty mikrobiologiczne są to produkty zawierające wyłącznie mikroorganizmy, w tym mikroorganizmy martwe lub nieaktywne, lub konsorcja tych mikroorganizmów oraz substancje stanowiące pożywkę dla tych mikroorganizmów i ich metabolity, a także nieszkodliwe substancje resztkowe z pożywek, które poprawiają aktywność biologiczną gleby lub stymulują procesy odżywiania roślin lub grzybów, a wyłącznym celem ich zastosowania jest poprawa efektywności wykorzystania składników pokarmowych przez rośliny lub grzyby, ich odporności na stres abiotyczny, ich cech jakościowych lub przyswajalności przez nie składników pokarmowych z form trudno dostępnych w glebie.

Płatność do biologicznej uprawy jest przyznawana do powierzchni:

- a. upraw trwałych lub
- b. gruntów ornych lub
- c. zadrzewionej w systemie rolno-leśnym, jeżeli w ramach tego systemu są uprawiane tylko drzewa owocowe na trwałych użytkach zielonych;

Warunek zastosowania nawozowego produktu mikrobiologicznego uznaje się za spełniony, jeżeli został zastosowany nawozowy produkt mikrobiologiczny zgodnie z instrukcją stosowania tego produktu.

W przypadku gdy eliminacja danego agrofaga za pomocą mikrobiologicznego środka ochrony roślin zastosowanego zgodnie z instrukcją jego stosowania okazała się nieskuteczna, dopuszcza się przeprowadzenie zabiegu chemicznym środkiem ochrony roślin.

Płatność do ekoschematu Biologiczna uprawa jest przyznawana, jeżeli rolnik:

- a) prowadzi na formularzu opracowanym przez Agencję i udostępnionym na jej stronie internetowej rejestr zabiegów agrotechnicznych, który zawiera:
 - numer działki ewidencyjnej, oznaczenie działki rolnej, powierzchnię i rodzaj uprawy, datę i rodzaj wykonanych zabiegów agrotechnicznych,
 - nazwę środka ochrony roślin i zastosowaną ilość środka ochrony roślin – w przypadku Wariantu 1,
 - nazwę nawozowego produktu mikrobiologicznego i zastosowaną ilość nawozowego produktu mikrobiologicznego – w przypadku Wariantu 2,
 - inne informacje niezbędne do potwierdzenia wykonania tych czynności, lub
- b) posiada dokumenty w postaci papierowej lub elektronicznej zawierające powyższe informacje.

Rolnik powinien złożyć poprzez aplikację eWniosekPlus albo do kierownika biura powiatowego Agencji - w terminie do dnia 15 września 2025 r.:

a) imienny dokument potwierdzający zakup albo inny imienny dokument potwierdzający nabycie:

- mikrobiologicznego środka ochrony roślin, lub
- nawozowego produktu mikrobiologicznego, nie wcześniej niż w dniu 15 lipca roku poprzedzającego rok, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności,
 - w których podano informację, jaki środek ochrony roślin lub nawozowy produkt mikrobiologiczny zostały nabyte oraz ilość nabytego środka lub nabytego produktu,
- b) rejestr zabiegów agrotechnicznych lub posiadane dokumenty zawierające informacje jakie zostały określone dla rejestru zabiegów agrotechnicznych.

Rejestr **środków ochrony roślin** jest dostępny na stronie internetowej Ministerstwa Rolnictwa i Rozwoju Wsi pod linkiem: <https://www.gov.pl/web/rolnictwo/rejestr-rodkow-ochrony-roslin>.

Wykaz **nawozowych produktów mikrobiologicznych** jest dostępny na stronie Instytutu Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowego Instytutu Badawczego (IUNG-PIB) pod linkiem: <https://www.iung.pl/informacje/oferta/badania-i-opiniowanie-nawozow/>.

Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych

Płatność do ekoschematu *Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych* jest przyznawana do powierzchni trwałych użytków zielonych:

1. położonych na obszarze zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów, posiadanych przez rolnika oraz
2. które w danym roku zostały zalane lub podtopione, co potwierdza wykaz działek wraz z danymi przestrzennymi tych działek oraz zalanego lub podtopionego obszaru na tych działkach sporządzany corocznie przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy.

Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa – Państwowy Instytut Badawczy udostępnia Agencji wykaz działek zalanych lub podtopionych.

Płatność jest przyznawana do powierzchni trwałych użytków zielonych zalanej lub podtopionej, przy czym zalanie lub podtopienie występuje, gdy stan wysycenia profilu glebowego wodą utrzymuje się na poziomie przynajmniej 80% co najmniej przez 12 następujących po sobie dni w okresie od dnia 1 maja do dnia 30 września roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności, na której:

- a. jest realizowane zobowiązanie w ramach:
 - wybranych wariantów pakietów przyrodniczych w ramach Działania rolno-środowiskowo-klimatycznego PROW 2014-2020 oraz analogicznych zobowiązań rolno-środowiskowo-klimatycznych w ramach Planu Strategicznego 2023-2027, lub
 - rolnictwa ekologicznego w ramach Planu Strategicznego 2023-2027, lub
- b. jest realizowana praktyka *Ekstensywne użytkowanie TUZ z obsadą zwierząt* w ramach ekoschematu *Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi*, lub
- c. występują torfowiska lub obszary podmokłe objęte normą GAEC 2.

Płatność do ekoschematu *Retencjonowanie wody na trwałych użytkach zielonych* jest przyznawana również, jeżeli powierzchnia trwałych użytków zielonych zalana lub podtopiona jest położona na działkach rolnych, do których rolnik ubiega się o przyznanie:

- a. pierwszej płatności w ramach interwencji w zakresie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych: *Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura*

2000 albo *Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000*, z wyłączeniem wariantu *Murawy*;

- b. pierwszej płatności w ramach interwencji w zakresie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych: *Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000*;
- c. pierwszej płatności ekologicznej.

Materiał siewny kategorii elitarny lub materiał siewny kategorii kwalifikowany

Płatność jest przyznawana:

- rolnikom aktywnym zawodowo;
- do powierzchni gruntów ornych położonych na obszarze zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów, posiadanych przez rolnika, na których ten rolnik w roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności, a w przypadku upraw ozimych - w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o przyznanie płatności, zastosował materiał siewny kategorii elitarny lub materiał siewny kategorii kwalifikowany **zbóż, roślin strączkowych lub ziemniaków**.
Płatność do materiału siewnego kategorii elitarny lub materiału siewnego kategorii kwalifikowany jest przyznawana, jeżeli rolnik:
 1. **na co najmniej 25% powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie** wyliczonych z maksymalnie 300 ha (wartość procentowa dla gospodarstw powyżej 300 ha ustalana jest maksymalnie z 300 ha) zastosował materiał siewny kategorii elitarny lub materiał siewny kategorii kwalifikowany;
 - a. **upraw kwalifikujących się do płatności: zbóż, roślin strączkowych lub ziemniaków**, w ilości nie mniejszej niż określona w rozporządzeniu *w sprawie minimalnej ilości materiału siewnego, jak powinna być użyta do obsiania lub obsadzenia 1 ha powierzchni gruntów ornych* lub
 - b. **upraw niekwalifikujących się do płatności:** kukurydzy, rzepaku, buraków cukrowych lub buraków pastewnych i potwierdzi to przez złożenie oświadczenia za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w terminie 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności;
 2. na powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie w roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności do materiału siewnego kategorii elitarny lub materiału siewnego kategorii kwalifikowany, a w przypadku upraw ozimych – w roku poprzedzającym rok złożenia wniosku o przyznanie płatności, **zastosował materiał siewny kategorii elitarny lub materiał siewny kategorii kwalifikowany zbóż, roślin strączkowych lub ziemniaków**, w ilości nie mniejszej niż określona w rozporządzeniu *w sprawie minimalnej ilości materiału siewnego, jaka powinna być użyta do obsiania lub obsadzenia 1 ha powierzchni gruntów ornych*, oraz realizuje jeden z ekoschematów: *Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi* lub *Biologiczna uprawa* lub wysieje międzyplon ozimy lub ścierniskowy,
oraz
 3. w roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności do materiału siewnego kategorii elitarny lub kategorii kwalifikowany, nie złożył wniosku o przyznanie pomocy de minimis w rolnictwie z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub materiał siewny kategorii kwalifikowany, lub ekologicznego materiału siewnego kategorii elitarny lub ekologicznego materiału siewnego kategorii kwalifikowany;
 4. złoży za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji w sposób określony w przepisach o Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa w terminie 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności;
- imienny dokument potwierdzający zakup materiału siewnego kategorii elitarny lub materiału siewnego kategorii kwalifikowany **zbóż, roślin strączkowych lub ziemniaków** od podmiotów wpisanych do ewidencji przedsiębiorców prowadzących obrót materiałem siewnym albo od podmiotów wpisanych do ewidencji rolników prowadzących obrót materiałem siewnym na terytorium innego państwa

członkowskiego UE, którego dokonał nie wcześniej niż w dniu 15 lipca roku poprzedzającego rok, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności, lub

- dokument wydania z magazynu materiału siewnego kategorii elitarny lub materiału siewnego kategorii kwalifikowany zbóż, roślin strączkowych lub ziemniaków od wytwarzającego go przedsiębiorcy wpisanego do ewidencji przedsiębiorców, o której mowa w przepisach o nasiennictwie lub wytwarzającego ten materiał rolnika wpisanego do ewidencji przedsiębiorców, o której mowa w przepisach o nasiennictwie, potwierdzający wydanie z magazynu tego materiału nie wcześniej niż w dniu 15 lipca roku poprzedzającego rok, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności.

Dokumenty powinny zawierać w szczególności:

1. datę sprzedaży lub wydania z magazynu materiału siewnego kategorii elitarny lub materiału siewnego kategorii kwalifikowany zbóż, roślin strączkowych lub ziemniaków;
2. nazwę gatunku i odmiany materiału siewnego kategorii elitarny lub materiału siewnego kategorii kwalifikowany zbóż, roślin strączkowych lub ziemniaków;
3. kategorię lub stopień kwalifikacji materiału siewnego kategorii elitarny lub materiału siewnego kategorii kwalifikowany zbóż, roślin strączkowych lub ziemniaków;
4. numer partii materiału siewnego kategorii elitarny lub materiału siewnego kategorii kwalifikowany zbóż, roślin strączkowych lub ziemniaków;
5. numer identyfikacji podatkowej (NIP) lub numer w ewidencji przedsiębiorców prowadzących obrót materiałem siewnym kategorii elitarny lub materiału siewnego kategorii kwalifikowany albo numer w ewidencji rolników prowadzących obrót materiałem siewnym.

Minimalna ilość materiału siewnego, jaka powinna być użyta do obsiania lub obsadzenia 1 ha powierzchni gruntów ornych, wynosi w przypadku:

- 1) odmiany populacyjnej pszenicy zwyczajnej – 150 kg;
- 2) odmiany mieszańcowej pszenicy zwyczajnej – 70 kg albo 1,7 jednostki siewnej;
- 3) pszenicy twardej – 150 kg;
- 4)3) odmiany populacyjnej żyta – 90 kg albo 2 jednostki siewne;
- 5) odmiany syntetycznej żyta – 80 kg;
- 6) odmiany mieszańcowej żyta – 60 kg albo 1,7 jednostki siewnej;
- 7) odmiany populacyjnej jęczmienia – 130 kg;
- 8) odmiany mieszańcowej jęczmienia – 90 kg albo 2 jednostki siewne;
- 9) pszenżyta – 150 kg;
- 10) owsa zwyczajnego – 150 kg;
- 11) owsa nagiego – 120 kg;
- 12) owsa szorstkiego – 80 kg;
- 13) łubinu (żółtego, wąskolistnego lub białego) – 150 kg;
- 14) grochu siewnego – 200 kg;
- 15) bobiku – 270 kg;
- 16) wyki siewnej – 80 kg;
- 17) soi – 120 kg;
- 18) ziemniaka – 2000 kg;
- 19) mieszanek zbożowych lub mieszanek pastewnych sporządzonych z materiału siewnego gatunków lub odmian roślin zbożowych lub pastewnych wymienionych w pkt 1–17 – 140 kg.

Płatności do materiału siewnego kategorii elitarny lub materiału siewnego kategorii kwalifikowany nie są przyznawane do powierzchni uprawy przeznaczonej na przedplon lub poplon.

Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi

Ekstensywne użytkowanie trwałych użytków zielonych z obsadą zwierząt

W przypadku praktyki Ekstensywne użytkowanie trwałych użytków zielonych z obsadą zwierząt, punkty są przyznawane:

- do powierzchni trwałych użytków zielonych położonych poza obszarem Natura 2000; punkty są przyznawane również, jeżeli w dniu, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności użytki te były położone poza obszarem Natura 2000, a w trakcie realizacji tej praktyki zostały włączone do obszaru Natura 2000;
- jeżeli rolnik w okresie od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności, był posiadaczem zwierząt (takich jak: Konie ras dużych, Konie ras małych, Bydło, Bawoły domowe, Kozy, Owce, Gęsi, Muły, Osły, Alpaki, Lamy, Jelenie szlachetne, Daniele), co potwierdzają informacje zawarte w aplikacji IRZplus.

W przypadku zwierząt gatunków: daniela (*Dama dama*) oraz jelenie szlachetne (*Cervus elaphus*), które nie zostały zgłoszone do komputerowej bazy danych prowadzonej na podstawie przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, rolnik składa *Oświadczenie o uwzględnieniu zwierząt* w terminie **do dnia 7 października 2025 r.**

Wymogiem dla praktyki Ekstensywne użytkowanie trwałych użytków zielonych z obsadą zwierząt jest posiadanie odpowiedniej liczby zwierząt w gospodarstwie, która w przeliczeniu na DJP wynosi co najmniej 0,3 DJP na hektar trwałych użytków zielonych i maksymalnie 2 DJP na hektar trwałych użytków zielonych, będących w posiadaniu rolnika.

W okresie realizacji praktyki nie zaruje się trwałych użytków zielonych.

Rolnik może zgłosić do wyliczenia liczby DJP zwierzęta będące w posiadaniu małżonka.

W takim przypadku do wniosku o przyznanie płatności należy dołączyć *Oświadczenie o wyrażeniu zgody na przyznanie płatności z uwzględnieniem zwierząt, będących w posiadaniu małżonka.*

Liczba zwierząt, jest ustalana z uwzględnieniem wartości współczynników przeliczeniowych sztuk zwierząt na duże jednostki przeliczeniowe (DJP) i stanowi sumę iloczynów liczby poszczególnych zwierząt według średniego stanu tych zwierząt z okresu od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września 2025 r. i wartości współczynników przeliczeniowych sztuk zwierząt na DJP.

Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia – wariant podstawowy i wariant z wapnowaniem

Praktyka *Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia* składa się z dwóch wariantów: wariantu podstawowego (bez wapnowania, w przypadku, gdy wyniki próbek gleby nie wskazują na potrzebę zastosowania wapnowania) i wariantu z wapnowaniem.

W przypadku praktyki *Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia* – wariant podstawowy, punkty są przyznawane do powierzchni gruntów ornych i trwałych użytków zielonych, z wyłączeniem powierzchni gruntów:

1. do których rolnik ubiega się o przyznanie:
 - płatności do obszarów z roślinami miododajnymi, jeżeli praktyka ta została zrealizowana przed dniem 31 sierpnia roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności, albo
 - płatności do integrowanej produkcji roślin, albo
 - płatności do gruntów wyłączonych z produkcji, jeżeli praktyka ta została zrealizowana przed dniem 31 lipca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności, albo
 - pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach interwencji Bioróżnorodność na gruntach ornych, w wariantcie Wieloletnie pasy kwietne, albo
2. objętych zobowiązaniem rolno-środowiskowo-klimatycznym, w ramach wariantu Wieloletnie pasy kwietne.

Punkty są przyznawane, jeżeli rolnik posiada plan nawozowy, opracowany w terminie:

1. 25 dni od dnia, w którym upływa termin składania wniosków o przyznanie płatności, albo
2. do dnia 30 września roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności - w przypadku upraw ozimych wysiewanych w roku złożenia tego wniosku

W przypadku praktyki *Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia* – wariant z wapnowaniem, punkty są przyznawane do powierzchni działki rolnej raz na 4 lata, jeżeli rolnik:

1. spełnia warunki określone dla wariantu podstawowego,
2. posiada imienny dokument potwierdzający zakup nawozu wapniowego albo inny imienny dokument potwierdzający jego nabycie, w którym wskazano jego ilość,
3. zastosował wapnowanie na powierzchni gruntów w gospodarstwie o pH niższym lub równym 5,5 określonym w wynikach chemicznej analizy gleby,
4. do działki rolnej, do której ubiega się o przyznanie płatności w ramach ekoschematów, w terminie 4 lat poprzedzających rok złożenia wniosku o przyznanie płatności, nie otrzymał z Narodowego Funduszu Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej decyzji w sprawie przyznania dofinansowania na zakup nawozu wapniowego.

Wymogiem dla praktyki *Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia* jest:

- wykonanie chemicznej analizy gleby w zakresie zasobności w składniki pokarmowe P, K i Mg oraz pH, wyniki badania chemicznej analizy gleby zachowują ważność przez okres 4 lat od dnia ich wykonania,
- opracowanie planu nawozowego określającego dawki składników pokarmowych (N, P, K i Mg oraz potrzeby wapnowania) – na piśmie lub przy użyciu narzędzia INTER-NAW lub innego narzędzia służącego opracowaniu planu nawozowego,
- przestrzeganie planu nawozowego określającego dawki składników pokarmowych (N, P, K i Mg oraz potrzeby wapnowania), przy czym dopuszczalne jest stosowanie dawek nawozów niższych niż określone w planie nawożenia,
- prowadzenie rejestru zabiegów agrotechnicznych na formularzu opracowanym przez Agencję i udostępnionym na jej stronie internetowej, który zawiera numer działki ewidencyjnej, oznaczenie działki rolnej, powierzchnię i rodzaj uprawy, datę i rodzaj wykonanych zabiegów agrotechnicznych, nazwę nawozu i zastosowaną ilość nawozu oraz inne informacje niezbędne do potwierdzenia wykonania czynności, o której mowa w lit. c, lub posiadanie dokumentów w postaci papierowej lub elektronicznej zawierających te informacje,
- w odniesieniu do wszystkich gruntów będących w posiadaniu rolnika.

Plan nawozowy sporządza się w oparciu o bilans azotu i chemiczną analizę gleby wykonywaną:

1. w laboratorium wykonującym badania agrochemiczne gleb;
2. w oparciu o próbki gleby pobrane zgodnie z normą w zakresie pobierania próbek do badań agrochemicznych gleby z poszczególnych działek rolnych położonych na gruntach ornych i trwałych użytkach zielonych.

Wymieszanie obornika na gruntach ornych w ciągu 12 godzin od jego aplikacji

W przypadku praktyki *Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji*, punkty są przyznawane do powierzchni gruntów ornych.

Punkty są przyznawane, jeżeli rolnik wymiesza obornik, odchody drobiu z bezściółkowego systemu utrzymywania zwierząt gospodarskich, tzw. pomiot ptasi, lub produkt pofermentacyjny, z glebą, przy czym zabieg przyorania obornika, pomiotu ptasiego lub produktu pofermentacyjnego uznaje się za równoważny z ich wymieszaniem z glebą.

Produkty pofermentacyjne w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 10b ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. *o nawozach i nawożeniu* (Dz. U. z 2024 r. poz. 105) oznaczają przeznaczone do rolniczego wykorzystania płynne

lub stałe substancje organiczne powstające w wyniku procesu produkcji biogazu rolniczego wytworzonego z:

- a. biomasy w postaci odchodów zwierzęcych, słomy i innych, niebędących niebezpiecznymi, naturalnych substancji pochodzących z produkcji rolniczej lub leśnej lub
- b. innych substratów służących do produkcji biogazu niezagrożających zdrowiu ludzi, zwierząt lub środowisku określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, a także ich funkcjonowaniu (Dz. U. poz. 1597).

Biogaz rolniczy w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o odnawialnych źródłach energii (Dz. U. z 2024 r. poz. 1361, z późn. zm.) oznacza gaz otrzymywany w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych, odpadów lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, lub biomasy roślinnej zebranej z terenów innych niż zaewidencjonowane jako rolne lub leśne, z wyłączeniem biogazu pozyskanego z surowców pochodzących ze składowisk odpadów, a także oczyszczalni ścieków, w tym zakładowych oczyszczalni ścieków z przetwórstwa rolno-spożywczego, w których nie jest prowadzony rozdział ścieków przemysłowych od pozostałych rodzajów osadów i ścieków.

Dopuszczalne jest zarówno wiosenne jak i „poźniwne” stosowanie tej praktyki w kontekście łączenia jej czy następstwa praktyki „Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe”.

Rolnik przysyła zdjęcia geotagowane lub składa oświadczenie niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni od dnia:

1. zrealizowania praktyki *Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji*, jeżeli była ona zrealizowana po dniu, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności, i nie później niż do dnia 7 listopada 2025 r., albo nie później niż do dnia 1 grudnia 2025 r. (dzień 30 listopada r. przypada w niedzielę), w przypadku gdy rolnik, z uwagi na niekorzystne warunki pogodowe, w szczególności nadmierne uwilgotnienie gleby, nie mógł dokonać zbioru upraw lub nawożenia gleby na gruntach ornych na terenie gmin objętych wykazem określonym w tabeli 4 stanowiącej załącznik nr 2 do Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu, zwanego dalej „Programem”, który stanowi załącznik do rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 31 stycznia 2023 r. w sprawie „Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami pochodzącymi ze źródeł rolniczych oraz zapobieganie dalszemu zanieczyszczeniu (Dz. U. poz. 244), zwanego dalej „rozporządzeniem w sprawie Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami”, lub w tabeli 5 stanowiącej załącznik nr 3 do Programu, który stanowi załącznik do rozporządzenia w sprawie Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami, albo
2. w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności, jeżeli praktyka *Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji* była zrealizowana w roku 2025, przed dniem złożenia wniosku o przyznanie płatności lub przed dniem 15 marca 2025 roku.
W przypadku gdy rolnik na potrzeby realizacji praktyki nabył obornik, pomiot ptasi lub produkt pofermentacyjny, jest zobowiązany posiadać imienny dokument potwierdzający zakup lub inny dokument potwierdzający nabycie.

[Instrukcja wykonywania zdjęć geotagowanych oraz zasady ich dostarczania do ARiMR](#)

Uproszczone systemy uprawy

Wymogiem dla praktyki Uproszczone systemy uprawy jest prowadzenie na gruntach ornych uprawy roślin w formie uprawy konserwującej bezorkowej lub uprawy pasowej (strip – till), poprzez:

- wykonywanie zabiegów uprawowych z odstępami od uprawy płużnej w zespole uprawek poźniwnych i przedsiwnych,
- pozostawienie na polu po zbiorze uprawy głównej, całości resztek poźniwnych w formie mulczu.

W kontekście pozostawienia na polu po zbiorze uprawy w plonie głównym całości resztek poźniwnych w formie mulczu, kryterium to zostanie również spełnione w przypadku częściowego wymieszania resztek poźniwnych z powierzchniową warstwą gleby.

Wymogiem dla praktyki jest prowadzenie rejestru zabiegów agrotechnicznych na formularzu opracowanym przez Agencję i udostępnionym na jej stronie internetowej.

W przypadku praktyki punkty są przyznawane do powierzchni gruntów ornych, z wyjątkiem gruntów ornych, na których jest prowadzona uprawa zerowa lub na których są uprawiane trawy wieloletnie lub inne zielne rośliny pastewne.

Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe

Praktyka Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe polega na:

- a. dokonaniu siewu międzyplonów ozimych w terminie od dnia 1 lipca do dnia 1 października i utrzymaniu ich co najmniej do dnia 15 lutego roku następującego po roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności, przy czym po dniu 15 listopada dopuszcza się ich mulczowanie albo
- b. utrzymaniu wsiewki co najmniej do wysiewu kolejnej uprawy w plonie głównym lub przez co najmniej 8 tygodni od dnia zbioru uprawy w plonie głównym w roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności.

W przypadku praktyki Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe, punkty są przyznawane do powierzchni gruntów ornych, na których:

- po plonie głównym lub po ugorowaniu są uprawiane międzyplony ozime, które nie są uprawą w plonie głównym w roku następującym po wysiewie tego międzyplonu, lub
- wykonano wsiewkę śródplonową w uprawę w plonie głównym – jeżeli rolnik wysieje wsiewkę roślin bobowatych drobnonasiennych lub mieszkankę z udziałem roślin bobowatych drobnonasiennych w uprawę w plonie głównym.

Międzyplon ozimy w formie mieszanki musi być utworzony z co najmniej 2 gatunków roślin w formie jarej lub ozimej z następujących grup:

- a) zboża,
 - b) oleiste,
 - c) pastewne,
 - d) bobowate drobnonasienne,
 - e) bobowate grubonasienne,
 - f) miododajne
- z wyłączeniem mieszanki złożonej wyłącznie z gatunków zbóż.

W przypadku wykonania wsiewki śródplonowej w uprawę w plonie głównym rolnik:

1. prowadzi na formularzu opracowanym przez Agencję i udostępnionym na jej stronie internetowej rejestr zabiegów agrotechnicznych, który zawiera numer działki ewidencyjnej, oznaczenie działki rolnej, powierzchnię i rodzaj uprawy, datę i rodzaj wykonanych zabiegów agrotechnicznych, datę zbioru uprawy w plonie głównym oraz inne informacje niezbędne do potwierdzenia wykonania czynności dotyczących wykonania wsiewki śródplonowej w uprawę w plonie głównym, lub
2. posiada dokumenty w postaci papierowej lub elektronicznej zawierające powyższe informacje.

Na obszarze realizowanej praktyki obowiązuje zakaz stosowania środków ochrony roślin:

- na międzyplonach ozimych – od ich wysiewu co najmniej do dnia 15 lutego roku następującego po roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności,
- w przypadku wsiewek śródplonowych – przez okres ich utrzymania.

Zróżnicowana struktura upraw

W przypadku praktyki zróżnicowana struktura upraw, punkty są przyznawane, jeżeli rolnik na gruntach ornych w gospodarstwie uprawia co najmniej trzy różne uprawy, w tym co najmniej jedną uprawę mającą pozytywny wpływ na bilans glebowej materii organicznej.

Za uprawę uznaje się:

- 1) rodzaj roślin
- 2) formę jarą i ozimą tego samego rodzaju roślin
- 3) gatunek roślin z rodzin
 - a) kapustowatych (*Brassicaceae*)
 - b) psiankowatych (*Solanaceae*),
 - c) dyniowatych (*Cucurbitaceae*)
- 4) grunt ugorowany
- 5) trawy lub inne zielne rośliny pastewne.

Wymagana struktura zasiewów na gruntach będących w posiadaniu rolnika - udział:

- a. uprawy, która zajmuje największą powierzchnię gruntów ornych w gospodarstwie, nie przekracza 65%,
- b. najmniejszej uprawy, nie może być mniejszy niż 10% powierzchni wszystkich gruntów ornych w gospodarstwie – w przypadku uprawiania trzech upraw,
- c. pozostałych upraw łącznie, innych niż dwie największe uprawy, nie może być mniejszy niż 10% powierzchni wszystkich gruntów ornych w gospodarstwie – w przypadku uprawiania więcej niż trzech upraw.
- d. upraw mających pozytywny wpływ na bilans glebowej materii organicznej stanowi co najmniej 20% powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie, przy czym w przypadku mieszanek bobowatych ze zbożami, zboża nie są dominujące w tych mieszankach.
- e. zbóż nie przekracza 65% powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie.
- f. upraw mających ujemny wpływ na bilans glebowej materii organicznej nie przekracza 30% powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie.

W przypadku uprawy rzepaku słomę po zbiorze plonu głównego rozdrabnia się i miesza z glebą lub przyoruje.

Powierzchnia uprawy będąca jedną z trzech upraw o największej powierzchni gruntów ornych w gospodarstwie nie może stanowić:

1. Powierzchni gruntów ugorowanych;
2. Powierzchni gruntów, do których rolnik ubiega się o przyznanie płatności do obszarów z roślinami miododajnymi albo pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach interwencji Bioróżnorodność na gruntach ornych, w wariantcie Ogródki bioróżnorodności;
3. Powierzchni gruntów objętych zobowiązaniem rolno-środowiskowo-klimatycznym w ramach wariantu, o którym mowa w punkcie 2.

Wykaz upraw mających pozytywny wpływ na bilans glebowej materii organicznej

Lp.	Uprawa	Nazwa rośliny uprawnej deklarowanej przez rolnika we wniosku o przyznanie płatności
1.	CIECIERZYCA POSPOLITA	ciecierzyca pospolita
2.	FASOLA	fasola wielokwiatowa
3.	FASOLA	fasola zwykła karłowa
4.	FASOLA	fasola zwykła tyczna
5.	GROCH	groch siewny jadalny

6.	GROCH	groch siewny pastewny (peluszka)
7.	GROCH	groch siewny jadalny z rośliną podporową
8.	GROCH	groch siewny pastewny (peluszka) z rośliną podporową
9.	GROCH	groch zwyczajny łuskowy
10.	GROCH	groch zwyczajny cukrowy
11.	GROSZEK	lędźwian
12.	ŁUBIN	łubin biały
13.	ŁUBIN	łubin wąskolistny
14.	ŁUBIN	łubin żółty
15.	SERADELA UPRAWNA	seradela uprawna
16.	SOCZEWICA JADALNA	soczewica jadalna z rośliną podporową
17.	SOJA ZWYCZAJNA	soja zwyczajna
18.	MIESZANKA BOBOWATYCH NA ZIARNO	mieszanka bobowatych na ziarno
19.	MIESZANKA BOBOWATYCH NA ZIELONKĘ	mieszanka bobowatych na zielonkę
20.	WYKA JARA	bobik
21.	WYKA JARA	bób
22.	WYKA JARA	wyka siewna
23.	WYKA JARA	wyka siewna z rośliną podporową
24.	WYKA OZIMA	wyka kosmata
25.	WYKA OZIMA	wyka kosmata z rośliną podporową
26.	KONICZYNA	koniczyna egipska (aleksandryjska)
27.	KONICZYNA	koniczyna krwistoczerwona
28.	KONICZYNA	koniczyna perska
29.	KONICZYNA	koniczyna białoróżowa (szwedzka)
30.	KONICZYNA	koniczyna biała
31.	KONICZYNA	koniczyna czerwona
32.	NOSTRZYK	nostrzyk biały
33.	NOSTRZYK	nostrzyk żółty
34.	MIESZANKA BOBOWATYCH DROBNONASIENNYCH	mieszanka bobowatych drobnonasiennych
35.	TRAWA LUB INNE PASTEWNE ROŚLINY ZIELNE	mieszanka jednoroczna traw
36.	TRAWA LUB INNE PASTEWNE ROŚLINY ZIELNE	mieszanka jednoroczna traw z bobowatymi drobnonasiennymi
37.	TRAWA LUB INNE PASTEWNE ROŚLINY ZIELNE	trawy w siewie czystym z przeznaczeniem na nasiona
38.	TRAWA LUB INNE PASTEWNE ROŚLINY ZIELNE	mieszanka wieloletnia traw z bobowatymi drobnonasiennymi
39.	TRAWA LUB INNE PASTEWNE ROŚLINY ZIELNE	mieszanka wieloletnia traw
40.	RUKIEW	rukiew wodna
41.	ŚLAZÓWKA	ślazówka ogrodowa
42.	ŚLAZÓWKA	ślazówka turyngska
43.	BABKA	babka lancetowata
44.	BYLICA	bylica estragon
45.	DZIURAWIEC ZWYCZAJNY	dziurawiec zwyczajny

46.	HYZOP LEKARSKI	hyzop lekarski
47.	JEŻÓWKA PURPUROWA	jeżówka purpurowa
48.	KRWAWNIK POSPOLITY	krwawnik pospolity
49.	LAWENDA WĄSKOLISTNA	lawenda wąskolistna
50.	LEBIODKA (OREGANO)	lebiodka (oregano) pospolita
51.	LUBCZYK OGRODOWY	lubczyk ogrodowy
52.	MELISA LEKARSKA	melisa lekarska
53.	MIĘTA	mięta kędzierzawa
54.	MIĘTA	mięta pieprzowa
55.	MIĘTA	mięta długolistna
56.	MIĘTA	mięta okrągłolistna
57.	MNISZEK LEKARSKI	mniszek lekarski
58.	RUMIAN RZYMSKI (SZLACHETNY)	rumian rzymski (szlachetny)
59.	RUTA ZWYCZAJNA	ruta zwyczajna
60.	SERDECZNIK POSPOLITY	serdecznik pospolity
61.	SZAŁWIA	szałwia lekarska
62.	SZANTA ZWYCZAJNA	szanta zwyczajna
63.	ŻEŃ-SZEŃ PRAWDZIWY	żeń-szeń prawdziwy
64.	KOMONICA	komonica błotna
65.	KOMONICA	komonica zwyczajna
66.	LUCERNA	lucerna chmielowa (nerkowata)
67.	LUCERNA	lucerna mieszańcowa
68.	LUCERNA	lucerna sierpowata
69.	LUCERNA	lucerna siewna
70.	POZIOMKA	poziomka
71.	POZIOMKA	truskawka
72.	RUTWICA	rutwica lekarska
73.	SPARCETA	sparceta (esparceta) siewna
74.	SPARCETA	sparceta piaskowa
75.	MIESZANKA BOBOWATO-GORCZYCOWA	mieszanka bobowato-gorczykowa
76.	MIESZANKA BOBOWATO-SŁONECZNIKOWA	mieszanka bobowato-słonecznikowa
77.	MIESZANKA BOBOWATYCH ZE ZBOŻAMI NA NASIONA	mieszanka bobowatych ze zbożami na nasiona
78.	MIESZANKA BOBOWATYCH ZE ZBOŻAMI NA ZIELONKĘ	mieszanka bobowatych ze zbożami na zielonkę

Wykaz zbóż:

Lp.	Uprawa	Nazwa rośliny uprawnej deklarowanej przez rolnika we wniosku o przyznanie płatności
1.	JĘCZMIEŃ JARY	jęczmień jary
2.	JĘCZMIEŃ OZIMY	jęczmień ozimy
3.	OWIES	owies bizantyjski
4.	OWIES	owies nagi (owies nagoziarnisty jary)
5.	OWIES	owies siewny

6.	OWIES	owies szorstki
7.	PSZENICA JARA	pszenica orkisz - jara
8.	PSZENICA JARA	pszenica płaskurka - jara
9.	PSZENICA JARA	pszenica samopsza - jara
10.	PSZENICA JARA	pszenica twarda - jara
11.	PSZENICA JARA	pszenica zwyczajna - jara
12.	PSZENICA OZIMA	pszenica orkisz - ozima
13.	PSZENICA OZIMA	pszenica płaskurka - ozima
14.	PSZENICA OZIMA	pszenica samopsza - ozima
15.	PSZENICA OZIMA	pszenica twarda - ozima
16.	PSZENICA OZIMA	pszenica zwyczajna - ozima
17.	PSZENŻYTO JARE	pszenżyto jare
18.	PSZENŻYTO OZIME	pszenżyto ozime
19.	ŻYTO JARE	żyto jare
20.	ŻYTO OZIME	żyto krzyca
21.	ŻYTO OZIME	żyto ozime
22.	MIESZANKA ZBOŻOWA	mieszanka zbożowa gatunków jarych

Wykaz upraw mających ujemny wpływ na bilans glebowej materii organicznej:

Lp.	Uprawa	Nazwa rośliny uprawnej deklarowanej przez rolnika we wniosku o przyznanie płatności
1.	BURAK	burak cukrowy
2.	BURAK	burak ćwikłowy
3.	BURAK	burak liściowy (boćwina)
4.	BURAK	burak pastewny
5.	MARCHEW	marchew pastewna
6.	CYKORIA	cykoria pastewna
7.	RZEPA	rzepa ścierniskowa
8.	SALSEFIA	salsefia
9.	SELER	seler korzeniowy
10.	ZIEMNIAK	ziemniak
11.	TOPINAMBUR	topinambur
12.	KAPUSTA RZEPAK – JARY	brukiew
13.	DYNIA FIGOLISTNA	dynia figolistna
14.	DYNIA OLBRZYMIA	dynia olbrzymia
15.	DYNIA PIŻMOWA	dynia piżmowa
16.	DYNIA ZWYCZAJNA	cukinia
17.	DYNIA ZWYCZAJNA	dynia oleista
18.	DYNIA ZWYCZAJNA	dynia pastewna
19.	DYNIA ZWYCZAJNA	dynia zwyczajna
20.	DYNIA ZWYCZAJNA	kabaczek
21.	DYNIA ZWYCZAJNA	patison
22.	KAPUSTA WARZYWNA	brokuł włoski
23.	KAPUSTA WARZYWNA	jarmuż
24.	KAPUSTA WARZYWNA	kalafior
25.	KAPUSTA WARZYWNA	kapusta brukselska

26.	KAPUSTA WARZYWNA	kapusta głowiasta biała
27.	KAPUSTA WARZYWNA	kapusta głowiasta czerwona
28.	KAPUSTA WARZYWNA	kapusta pastewna
29.	KAPUSTA WARZYWNA	kapusta włoska
30.	KAPUSTA WŁĄSCIWA	kapusta chińska
31.	KAPUSTA WŁĄSCIWA	kapusta pekińska
32.	ARBUZ (KAWON)	arbuz (kawon)
33.	CZOSNEK	por
34.	MELON	melon
35.	OBERŻYNA	bakłażan (oberżyna)
36.	OGÓREK	ogórek
37.	POMIDOR SKÓRZASTY	pomidor skórzasty
38.	POMIDOR	pomidor

Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbryzgowo

W przypadku praktyki *Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbryzgowo* punkty są przyznawane do powierzchni gruntów ornych oraz trwałych użytków zielonych. Punkty są przyznawane, jeżeli rolnik stosuje nawóz naturalny płynny lub produkt pofermentacyjny. Produkty pofermentacyjne w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 10b ustawy z dnia 10 lipca 2007 r. o *nawozach i nawożeniu* (Dz. U. z 2024 r. poz. 105) oznaczają przeznaczone do rolniczego wykorzystania płynne lub stałe substancje organiczne powstające w wyniku procesu produkcji biogazu rolniczego wytworzonego z:

- biomasy w postaci odchodów zwierzęcych, słomy i innych, niebędących niebezpiecznymi, naturalnych substancji pochodzących z produkcji rolniczej lub leśnej lub
- innych substratów służących do produkcji biogazu niezagrożających zdrowiu ludzi, zwierząt lub środowisku określonych w przepisach wydanych na podstawie art. 4 ust. 3 ustawy z dnia 13 lipca 2023 r. o *ułatwieniach w przygotowaniu i realizacji inwestycji w zakresie biogazowni rolniczych, a także ich funkcjonowaniu* (Dz. U. poz. 1597).

Biogaz rolniczy w rozumieniu art. 2 pkt 2 ustawy z dnia 20 lutego 2015 r. o *odnawialnych źródłach energii* (Dz. U. z 2024 r. poz. 1361, z późn. zm.) oznacza gaz otrzymywany w procesie fermentacji metanowej surowców rolniczych, produktów ubocznych rolnictwa, płynnych lub stałych odchodów zwierzęcych, produktów ubocznych, odpadów lub pozostałości z przetwórstwa produktów pochodzenia rolniczego lub biomasy leśnej, lub biomasy roślinnej zebranej z terenów innych niż zaewidencjonowane jako rolne lub leśne, z wyłączeniem biogazu pozyskanego z surowców pochodzących ze składowisk odpadów, a także oczyszczalni ścieków, w tym zakładowych oczyszczalni ścieków z przetwórstwa rolno-spożywczego, w których nie jest prowadzony rozdział ścieków przemysłowych od pozostałych rodzajów osadów i ścieków.

Dopuszczalne jest zarówno wiosenne jak i „pożniwne” stosowanie tej praktyki w kontekście łączenia jej czy następstwa praktyki „Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe”.

Rolnik przesyła zdjęcia geotagowane lub składa oświadczenie niezwłocznie, nie później niż w terminie 14 dni od dnia:

- zrealizowania praktyki, jeżeli była ona zrealizowana po dniu, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności i nie później niż do dnia 7 listopada 2025 r., albo nie później niż do dnia 1 grudnia 2025 r. (dzień 30 listopada 2025 r. przypada w niedzielę), w przypadku gdy rolnik, z uwagi na niekorzystne warunki pogodowe, w szczególności nadmierne uwilgotnienie gleby, nie mógł dokonać

zbioru upraw lub nawożenia gleby na gruntach ornych na terenie gmin objętych wykazem określonym w tabeli 4 stanowiącej załącznik nr 2 do Programu, który stanowi załącznik do rozporządzenia w sprawie Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami, lub w tabeli 5 stanowiącej załącznik nr 3 do Programu, który stanowi załącznik do rozporządzenia w sprawie Programu działań mających na celu zmniejszenie zanieczyszczenia wód azotanami, albo

- w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności, jeżeli praktyka była realizowana w 2025 roku, przed dniem złożenia tego wniosku lub przed dniem 15 marca 2025 roku.

W przypadku gdy rolnik na potrzeby realizacji praktyki nabył nawóz naturalny płynny lub produkt pofermentacyjny, jest zobowiązany posiadać imienny dokument potwierdzający zakup lub inny dokument potwierdzający nabycie.

[Instrukcja wykonywania zdjęć geotagowanych oraz zasady ich dostarczania do ARiMR](#)

Wymieszanie słomy z glebą

W przypadku praktyki Wymieszanie słomy z glebą, punkty są przyznawane do powierzchni gruntów ornych, z wyłączeniem powierzchni gruntów ornych, na których jest prowadzona uprawa rzepaku w ramach praktyki Zróżnicowana struktura upraw, jeżeli rolnik rozdrobni całą słomę po zbiorze plonu głównego i wymiesza ją z glebą lub ją przyorze.

Za słomę uznaje się pozostałe po oddzieleniu ziarna lub nasion suche źdźbła, łodygi, liście, plewy, łuszczyzny i strączyzny dojrzałych roślin uprawnych zbożowych, w tym kukurydzy, a także zbóż rzekomych, w tym gryki, szarłat i komosy, oraz dojrzałych roślin uprawnych oleistych, bobowatych, facelii i traw nasiennych.

Wymogiem dla praktyki jest prowadzenie rejestru zabiegów agrotechnicznych na formularzu opracowanym przez Agencję i udostępnionym na jej stronie internetowej, który zawiera numer działki ewidencyjnej, oznaczenie działki rolnej, powierzchnię i rodzaj uprawy, datę i rodzaj wykonanych zabiegów agrotechnicznych oraz inne informacje niezbędne do potwierdzenia wykonania czynności w ramach realizacji tej praktyki, lub posiadanie dokumentów w postaci papierowej lub elektronicznej zawierających te informacje.

Ekoschemat Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi oparty jest o system punktów przypisanych do poszczególnych praktyk.

Ekoschemat Rolnictwo węglowe i zarządzanie składnikami odżywczymi, mogą realizować tylko te gospodarstwa, które spełniają warunek uzyskania minimalnej liczby punktów, która stanowi równowartość punktów, które rolnik otrzymałby w sytuacji realizacji na co najmniej 25% powierzchni użytków rolnych, nie większej niż 300 ha, najwyżej punktowanej praktyki (5 pkt/ha).

Przykład:

Gospodarstwo o powierzchni 10 ha użytków rolnych

$25\% * 10 \text{ ha} = 2,5 \text{ ha} \Rightarrow 2,5 \text{ ha} * 5 \text{ pkt/ha} = 12,5 \text{ pkt}$.

- minimalna liczba punktów do realizacji: to 12,5 pkt.

W gospodarstwie o powierzchni 10 ha aby uzyskać **co najmniej** minimalną liczbę punktów rolnik może zrealizować:

Wymieszanie słomy z glebą	$3,15 \text{ ha} * 1 \text{ pkt/ha} = 3,15 \text{ pkt}$
---------------------------	---

Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbryzgowo	$3,15 \text{ ha} * 3 \text{ pkt/ha} = 9,45 \text{ pkt}$
--	---

LUB

Uproszczone systemy uprawy

12,5 pkt/3 pkt = 4,17 ha

LUB

Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż 12,5 pkt/3 pkt = 4,17 ha
rozbrzgowo

LUB

Międzyplony lub wsiewki śródplonowe 12,5 pkt/5 pkt = 2,5 ha

Istnieje możliwość łączenia wybranych praktyk na tej samej działce.

Praktyki w ramach ekoschematu	Przyznana liczba pkt (1 pkt = 100 PLN)
Rolnictwo węgłowe i zarządzanie składnikami odżywczymi	
Ekstensywne użytkowanie trwałych użytków zielonych z obsadą zwierząt	5
Międzyplony ozime lub wsiewki śródplonowe	5
Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia – wariant podstawowy	1
Opracowanie i przestrzeganie planu nawożenia – wariant z wapnowaniem	3
Zróznicowana struktura upraw	3
Wymieszanie obornika na gruntach ornych w terminie 12 godzin od jego aplikacji	2
Stosowanie nawozów naturalnych płynnych innymi metodami niż rozbrzgowo	3
Uproszczone systemy uprawy	3
Wymieszanie słomy z glebą	1

Dobrostan zwierząt

W ramach ekoschematów na rzecz klimatu, środowiska i dobrostanu zwierząt, rolnik może otrzymać płatność dobrostanową realizując praktyki podwyższające poziom dobrostanu zwierząt.

Płatność dobrostanowa przysługuje rolnikowi, jeżeli:

- jest rolnikiem aktywnym zawodowo
- jest posiadaczem gospodarstwa rolnego położonego w granicach Rzeczypospolitej Polskiej i prowadzi działalność rolniczą,
- łączna powierzchnia gruntów objętych obszarem zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów będących w posiadaniu tego rolnika jest nie mniejsza niż 1 ha, w przypadku rolników posiadających mniej niż 1,00 ha, ale otrzymujących płatności do zwierząt, łączna kwota płatności bezpośrednich, jakie miałyby zostać przyznane w danym roku temu rolnikowi (przed zastosowaniem kar), musi wynosić co najmniej równowartość w złotych kwoty 200 euro.

Ekoschemat „Dobrostan zwierząt” można realizować w ramach następujących wariantów:

1. Dobrostan loch.
2. Dobrostan tuczników.
3. Dobrostan krów mlecznych.
4. Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach.
5. Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym.
6. Dobrostan opasów.
7. Dobrostan owiec.

8. Dobrostan kur niosek.
9. Dobrostan kurcząt brojlerów.
10. Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa.
11. Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach.
12. Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym.
13. Dobrostan kóz.

Rolnik ubiegający się o przyznanie płatności dobrostanowej za realizację praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt w ramach wszystkich wariantów ekoschematu Dobrostan zwierząt, zobowiązany jest do odbycia jednorazowego szkolenia z zakresu metod ograniczających stosowanie antybiotyków w produkcji zwierzęcej, w terminie do 14 marca roku następującego po roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej.

Szkolenie z zakresu metod ograniczających stosowanie antybiotyków w produkcji zwierzęcej organizują jednostki doradztwa rolniczego: Centrum Doradztwa Rolniczego (CDR) oraz wojewódzkie Ośrodki Doradztwa Rolniczego (ODR).

Szkolenie z zakresu metod ograniczających stosowanie antybiotyków w produkcji zwierzęcej odbywają rolnicy, którzy w roku 2025 po raz pierwszy wnioskuje o ekoschemat Dobrostan zwierząt oraz ci rolnicy, którzy w kampanii 2024 nie odbyli tego szkolenia. Dokumentem potwierdzającym odbycie szkolenia z zakresu metod ograniczających stosowanie antybiotyków w produkcji zwierzęcej jest zaświadczenie potwierdzające ukończenie przez rolnika tego szkolenia, określające tematykę, wymiar godzin, datę odbycia szkolenia oraz zawierające informację o organizatorze szkolenia.

Zaświadczenie potwierdzające ukończenie szkolenia z zakresu metod ograniczających stosowanie antybiotyków w produkcji zwierzęcej rolnik składa za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR albo kierownikowi biura powiatowego w terminie do dnia 21 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej.

Rolnik, który wytwarza produkty przeznaczone bezpośrednio lub po przetworzeniu do spożycia przez ludzi zgodnie ze specyfikacją i standardami systemu QAFP (Quality Assurance for Food Products) może realizować praktykę podwyższającą poziom dobrostanu zwierząt utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP - Kulinarne mięso wieprzowe (warianty: Dobrostan loch, Dobrostan tuczników) lub systemu QAFP – Tusze, elementy i mięso z kurczaka i indyka (warianty: Dobrostan kurcząt brojlerów, Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa).

Rolnik realizujący praktykę podwyższającą poziom dobrostanu zwierząt - utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP, musi do dnia 30 września 2025 r. posiadać certyfikat potwierdzający, że wytwarzane przez niego produkty są zgodne ze specyfikacją i standardami danego systemu QAFP - **systemem musi być objęte całe stado.**

Rolnik, który wytwarza produkty przeznaczone bezpośrednio lub po przetworzeniu do spożycia przez ludzi, zgodnie ze specyfikacją i standardami systemu QMP, może realizować praktykę podwyższającą poziom dobrostanu zwierząt - utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP (warianty: Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach, Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym, Dobrostan opasów).

Rolnik realizujący praktykę podwyższającą poziom dobrostanu zwierząt - utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP, musi do dnia 30 września 2025 r. posiadać certyfikat potwierdzający, że wytwarzane przez niego produkty są zgodne ze specyfikacją i standardami systemu QMP.

Rolnik składa do Agencji za pomocą systemu teleinformatycznego ARiMR w terminie do dnia 21 marca roku następującego po roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej, certyfikat potwierdzający, że wytwarzane przez niego produkty są zgodne ze specyfikacją i standardami danego systemu QAFP bądź certyfikat potwierdzający, że wytwarzane przez niego produkty są zgodne ze specyfikacją i standardami systemu QMP, w zależności od realizowanej praktyki, wydany przez upoważnioną jednostkę certyfikującą

W przypadku świń i bydła rolnik ma możliwość, z katalogu poszczególnych praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt, wyboru praktykę/praktyki, które będzie realizował w gospodarstwie, oraz

w przypadku kurcząt brojlerów i indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa rolnik ma możliwość realizacji praktyki utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP.

W przypadku pozostałych gatunków zastosowanie ma system wariantowy tzn. zestaw obowiązkowych praktyk dla danej grupy zwierząt.

Wariant Dobrostan loch obejmuje następujące praktyki podwyższające poziom dobrostanu zwierząt:

- zwiększona o co najmniej 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach kub budynkach,
- zwiększona o co najmniej 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach kub budynkach,
- utrzymanie na ściółce,
- późniejsze odsadzanie prosiąt,
- utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP (Quality Assurance for Food Products) – „Kulinarne mięso wieprzowe”.

Wariant Dobrostan tuczników obejmuje następujące praktyki podwyższające poziom dobrostanu zwierząt:

- zwiększona o co najmniej 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach kub budynkach,
- zwiększona o co najmniej 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach kub budynkach,
- utrzymanie na ściółce,
- utrzymanie w cyklu zamkniętym,
- utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP (Quality Assurance for Food Products) – „Kulinarne mięso wieprzowe”.

Wariant Dobrostan krów mlecznych obejmuje następujące praktyki podwyższające poziom dobrostanu zwierząt:

- zapewnienie wypasu,
- zwiększona o co najmniej 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach kub budynkach,
- zwiększona o co najmniej 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach kub budynkach,
- utrzymanie na ściółce
- zapewnienie wybiegu
- późniejsze odsadzanie cieląt.

Wariant Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach obejmuje następujące praktyki podwyższające poziom dobrostanu zwierząt:

- zwiększona o co najmniej 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach kub budynkach,
- zwiększona o co najmniej 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach kub budynkach,
- utrzymanie na ściółce
- zapewnienie wybiegu
- zapewnienie wypasu,
- utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP (Quality Meat Program).

Wariant Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym:

- zwiększona o co najmniej 20% zewnętrzna powierzchnia bytowa,
- utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP (Quality Meat Program).

Wariant Dobrostan opasów obejmuje następujące praktyki podwyższające poziom dobrostanu zwierząt:

- zwiększona o co najmniej 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach kub budynkach,
- zwiększona o co najmniej 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach kub budynkach,
- utrzymanie na ściółce
- zapewnienie wybiegu
- zapewnienie wypasu,
- utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP (Quality Meat Program).

Wariant Dobrostan kurcząt brojlerów:

- utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP (Quality Assurance for Food Products) –Tusze, elementy i mięso z kurczaka i indyka.

Wariant Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa:

- utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP (Quality Assurance for Food Products) –Tusze, elementy i mięso z kurczaka i indyka.

Plan poprawy dobrostanu zwierząt wymagany jest dla wariantów/praktyk:

1. Dobrostan loch,
2. Dobrostan tuczników,
3. Dobrostan krów mlecznych – tylko praktyki zwiększonej powierzchni 20%/50%,
4. Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach – tylko praktyki zwiększonej powierzchni 20%/50%,
5. Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym tylko praktyka zwiększona o 20% zewnętrzna powierzchnia bytowa,
6. Dobrostan opasów – tylko praktyki zwiększonej powierzchni 20%/50%,
7. Dobrostan owiec,
8. Dobrostan kur niosek,
9. Dobrostan kurcząt brojlerów,
10. Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa,
11. Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach,
12. Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym,
13. Dobrostan kóz.

Plan poprawy dobrostanu zwierząt powinien być:

- sporządzony w terminie do dnia 31 lipca 2025 roku przy udziale doradcy rolniczego, dostarczony do Agencji w terminie do 31 lipca 2025 r. (brak złożenia w terminie skutkuje wezwaniem),
- jeżeli pomimo wezwania, rolnik nie dostarczy planu poprawy dobrostanu zwierząt, płatność dobrostanowa z ramach danego wariantu/praktyki zostanie odmówiona;
- jeżeli plan poprawy dobrostanu zwierząt zostanie sporządzony po 31 lipca 2025 r., ale nie dłużej niż 14 dni po upływie tego terminu, to płatność dobrostanowa w ramach wariantów oraz praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt zostanie pomniejszona o 10% płatności dobrostanowej, jaka przysługiwałaby za realizację tych wariantów lub praktyk, gdyby plan był sporządzony w terminie.

Do Agencji rolnik składa cały plan poprawy dobrostanu zwierząt.

Rolnik może ubiegać się o refundację kosztów transakcyjnych poniesionych z tytułu sporządzenia planu poprawy dobrostanu zwierząt, ale tylko w roku sporządzenia planu poprawy dobrostanu.

Wysokość kwoty przeznaczonej na refundację kosztów poniesionych z tytułu sporządzenia planu poprawy dobrostanu zwierząt nie może przekraczać 15% wypłaconej płatności dobrostanowej w ramach danego wariantu oraz praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt i nie może być wyższa niż 1200 zł w odniesieniu do jednego gatunku zwierzęcia, a w przypadku drobiu – w ramach wszystkich gatunków ptaków.

W przypadku ubiegania się o rekompensatę kosztów transakcyjnych, należy zaznaczyć pole „przyznanie kosztów transakcyjnych” we Wniosku o przyznanie płatności na rok 2025 w aplikacji eWniosekPlus.

Jeżeli rolnik w roku następującym bezpośrednio po roku, za który przyznano mu płatność dobrostanową, realizuje ten sam wariant lub tę samą praktykę oraz w sytuacji **braku istotnych zmian w planie**, rolnik w kolejnym roku posiada ten sam plan, i w takim przypadku składa **Oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt w roku 2025 do dnia 31 lipca**. Brak złożenia planu lub oświadczenia o braku zmian w planie (w przypadku wariantów lub praktyk, dla których jest to wymagane) – pomimo wezwania – skutkuje odmową przyznania płatności dobrostanowej w ramach wariantów oraz praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt.

Posiadanie planu poprawy dobrostanu zwierząt nie dotyczy:

- rolnika ubiegającego się o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt przypadku wariantów dla bydła, takich jak: zapewnienie wypasu, zapewnienie wybiegu, utrzymanie na ściółce, późniejsze odsadzanie cieląt oraz utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP.
- rolnika utrzymującego zwierzęta ekologiczne,

- rolnika spełniającego wymagania systemu QAFP w przypadku wariantu Dobrostan loch – zwiększona o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub budynkach oraz wariantu Dobrostan tuczników – zwiększona o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub budynkach.
Dla rolnika realizującego działanie Dobrostan zwierząt w 2024 roku (płatność za rok 2024 została przyznana), który w roku 2025:
- dodaje praktyki: wypas, ściółka, wybieg, późniejsze odsadzanie prosiąt, późniejsze odsadzanie cieląt – nie jest wymagane sporządzenie nowego planu,
- dodaje praktykę: zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach,
- zmienia sposób utrzymywania zwierząt (np. z pojedynczego na grupowy)
– wymagane jest sporządzenie nowego plan poprawy dobrostanu zwierząt.
Płatność w ramach ekoschematu „Dobrostan zwierząt” przyznawana jest:
- w odniesieniu do **świń i bydła** – wg liczby punktów przypisanych danej praktyce;
- pozostałe gatunki – stawka płatności za sztukę zwierzęcia lub liczbę średniookresową.
W odniesieniu do świń i bydła - obowiązuje system punktowy tzn. rolnik może z listy praktyk wybrać te, które chce realizować w swoim gospodarstwie.
System punktowy polega na wycenie poszczególnych praktyk wpływających na poprawę dobrostanu zwierząt (na podstawie wyliczonych stawek płatności dobrostanowej): 1 punkt odpowiada ok. 100 zł, czyli ok. 22,47 euro (1 euro = 4,45 zł).
W ekoschemacie „Dobrostan zwierząt” **płatność będzie podlegała degresywności** w ramach danej praktyki podwyższającej poziom dobrostanu zwierząt:
- do 100 DJP – 100% wysokości,
- powyżej 100 DJP do 150 DJP – 75% wysokości,
- powyżej 150 DJP – brak płatności.
Degresywność płatności dobrostanowej nie dotyczy zwierząt:
- utrzymywanych zgodnie z systemem rolnictwa ekologicznego oraz
za realizację następujących praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt:
- utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP - Kulinarne mięso wieprzowe (warianty: Dobrostan loch, Dobrostan tuczników),
- utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP – Tusze, elementy i mięso z kurczaka i indyka (warianty: Dobrostan kurcząt brojlerów, Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa),
- utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP (warianty: Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach, Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym, Dobrostan opasów)
– płatność dobrostanową przyznaje się w pełnej wysokości niezależnie od liczby zwierząt utrzymywanych w gospodarstwie wyrażonej w DJP.
Liczba punktów za realizację praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt:

Lp.	Warianty i praktyki	Liczba punktów
Wariant Dobrostan loch		
1	Praktyka: zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	3,9
2	Praktyka: zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	9,3
3	Praktyka: utrzymywanie na ściółce	1,6
4	Praktyka: późniejsze odsadzanie prosiąt	2,7
5	Praktyka: utrzymywanie zwierząt zgodnie z systemem QAFP Kulinarne mięso wieprzowe	1,9
Wariant Dobrostan tuczników		

1	Praktyka: zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	0,4
2	Praktyka: zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	0,6
3	Praktyka: utrzymywanie na ściółce	0,6
4	Praktyka: utrzymywanie w cyklu zamkniętym	0,3
5	Praktyka: utrzymywanie zwierząt zgodnie z systemem QAFP Kulinarne mięso wieprzowe	0,5
Wariant Dobrostan krów mlecznych		
1	Praktyka: zapewnienie wypasu	3,1
2	Praktyka: zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	6,9
3	Praktyka: zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	10
4	Praktyka: utrzymywanie na ściółce	1
5	Praktyka: zapewnienie wybiegu	2
6	Praktyka: późniejsze odsadzanie cieląt	1,7
Wariant Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach		
1	Praktyka: zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	3,6
2	Praktyka: zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	9,1
3	Praktyka: utrzymywanie na ściółce	0,9
4	Praktyka: zapewnienie wybiegu	1,5
5	Praktyka: zapewnienie wypasu	1,5
6	Praktyka: utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP	2,5
Wariant Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym		
1	Praktyka: zwiększona o co najmniej 20% zewnętrzna powierzchnia bytowa	3,8
2	Praktyka: utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP	2,5
Wariant Dobrostan opasów		
1	Praktyka: zwiększona co najmniej o 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	0,8
2	Praktyka: zwiększona co najmniej o 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub w budynkach	2
3	Praktyka: utrzymywanie na ściółce	0,9
4	Praktyka: zapewnienie wybiegu	2,8
5	Praktyka: zapewnienie wypasu	2,9
6	Praktyka: utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP	1,3

Specyficzne wymagania dla danego gatunku/grupy zwierząt objętych ekoschematem „Dobrostan zwierząt”:

Wymagania ogólne dla ekoschematu – Dobrostan zwierząt:

posiadanie odpowiedniej siedziby stada zarejestrowanej zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, a w przypadku drobiu – numeru zakładu drobiu,
posiadanie planu poprawy dobrostanu zwierząt:

- Dobrostan loch,
 - Dobrostan tuczników,
 - Dobrostan krów mlecznych – tylko praktyki zwiększonej powierzchni 20%/50%,
 - Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach – tylko praktyki zwiększonej powierzchni 20%/50%,
 - Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym - tylko praktyka zwiększona o 20% zewnętrzna powierzchnia bytowa,
 - Dobrostan opasów – tylko praktyki zwiększonej powierzchni 20%/50%,
 - Dobrostan owiec,
 - Dobrostan kur niosek,
 - Dobrostan kurcząt brojlerów,
 - Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa,
 - Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach,
 - Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym,
 - Dobrostan kóz
- zwierzęta objęte wymogami muszą być oznakowanie i zarejestrowanie zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt,
wymogi odnoszące się do danej grupy zwierząt dotyczą wszystkich zwierząt tej grupy utrzymywanych w gospodarstwie rolnym.
- W ramach ekoschematu Dobrostan zwierząt rolnik przestrzega wymogów:
- od dnia złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej do dnia 14 marca kolejnego roku, a w przypadku, gdy rolnik złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w poprzednim roku oraz w danym roku – od dnia 15 marca danego roku do dnia 14 marca kolejnego roku - w przypadku wymogów innych niż zapewnienie wypasu, a w przypadku praktyk utrzymywanie zwierząt zgodnie z systemem QAFP i systemem QMP zarówno w okresie, na który został wydany certyfikat,
 - co najmniej przez 120 dni od 1 kwietnia do 30 września (okres pastwiskowy) – w przypadku wypasu (dla bydła) oraz dostępu do zewnętrznych powierzchni bytowych dla owiec i kóz,
 - co najmniej przez 140 dni od 1 kwietnia do 30 września (okres pastwiskowy) – w przypadku wypasu lub dostępu do zewnętrznych powierzchni bytowych dla koni utrzymywanych w budynkach/pomieszczeniach.

Wymagania dla danego gatunku/grupy zwierząt objętych ekoschematem Dobrostan zwierząt:

Dobrostan Loch:

- posiadanie w dniu złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej, co najmniej jednej lochy oznakowanej zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt,
 - wszystkie lochy utrzymywane w gospodarstwie rolnym muszą być indywidualnie oznakowane i zarejestrowane zgodnie z obowiązującymi przepisami w zakresie rejestracji i identyfikacji zwierząt,
 - utrzymywanie loch w systemie bezjarzmowym, dopuszcza się utrzymywanie loch w jarzmie w okresie okołoporodowym nie dłużej jednak niż przez 14 dni,
 - zapewnienie stałego dostępu do materiałów wzbogacających lub przedmiotów absorbujących uwagę oraz że te materiały lub przedmioty są bezpieczne i jadalne lub nadają się do żucia lub do manipulacji, a także zapewnia się taką ilość różnych materiałów lub przedmiotów, które w połączeniu z innymi materiałami czy przedmiotami, same lub w połączeniu będą zaspokajały potrzebę poznawania otoczenia i poszukiwania paszy,
 - rolnik realizujący Dobrostan loch będzie mógł skorzystać z następujących praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt:
1. zwiększona o co najmniej 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub budynkach,

2. zwiększona o co najmniej 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub budynkach,
 3. utrzymywanie na ściółce,
 4. późniejsze odsadzanie prosiąt (w 35 dniu od dnia urodzenia prosiąt),
 5. utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP - Kulinarne mięso wieprzowe.
- rolnik realizujący praktykę Dobrostan loch - zwiększona powierzchnia bytowa o 20% lub praktykę Dobrostan loch - zwiększona powierzchnia bytowa o 50%, musi posiadać plan poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony przy udziale doradcy rolniczego, oraz dostarczony do ARiMR, w terminie do dnia 31 lipca 2025 roku, . chyba, że realizował wariant Dobrostan loch w roku 2024 to może posiadać plan poprawy dobrostanu zwierząt sporządzony w latach ubiegłych i złożyć do ARiMR oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt do 31 lipca 2025 r.,
 - rolnik w ramach wariantu Dobrostan loch przestrzega wymogi w okresie od dnia złożenia wniosku w 2025 roku do 14 marca roku kolejnego, a w przypadku, gdy rolnik złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach wariantu Dobrostan loch w roku 2024 i w roku 2025 – od dnia 15 marca 2025 roku do 14 marca roku kolejnego, a w przypadku praktyki utrzymywanie zwierząt zgodnie z systemem QAFP zarówno w okresie, na który został wydany certyfikat.
- W ramach wariantu Dobrostan loch rolnik musi zawsze stosować praktykę zwiększającą powierzchnię bytową o 20 lub 50%.

Rolnik składa następujące dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów w ramach praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt w ramach wariantu Dobrostan loch:

Zdjęcie geotagowane w przypadku realizacji praktyki utrzymywanie na ściółce – przesyłane w terminie do 31 lipca 2025 r.

Oświadczenie o zapewnieniu zwierzętom utrzymywania na ściółce w przypadku realizacji praktyki utrzymywanie na ściółce – składane, jeśli rolnik nie przesłał zdjęcia geotagowanego, w terminie od 15 marca do 21 marca 2026 r.

Rejestr terminów odsadzania prosiąt od loch w przypadku realizacji praktyki późniejsze odsadzanie prosiąt – składany w terminie od 15 marca do 21 marca 2026 r.

Rejestr sposobu utrzymywania loch w okresie okołoporodowym – składany w terminie od 15 marca do 21 marca 2026 r.

Certyfikat potwierdzający, że wytwarzane produkty są zgodne ze specyfiką i standardami systemów QAFP- Kulinarne mięso wieprzowe w przypadku realizacji praktyki utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP – składany w terminie do 21 marca 2026 r.

Dobrostan tuczników:

- do płatności kwalifikują się tuczniki pochodzące od loch:
objętych wnioskiem o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach wariantu Dobrostan loch (zwierzęta objęte wnioskiem to takie, które spełniają warunki przyznania płatności)
lub
utrzymywanych w siedzibie położonej w odległości nie większej niż 100 km w linii prostej od siedziby stada, w której są utrzymywane tuczniki w odniesieniu do których realizowany jest wariant Dobrostan tuczników.
- rolnik realizujący Dobrostan tuczników będzie mógł skorzystać z następujących praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt:
 1. zwiększona o co najmniej 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub budynkach,
 2. zwiększona o co najmniej 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub budynkach,
 3. utrzymywanie na ściółce,
 4. utrzymanie w cyklu zamkniętym (przy jednoczesnej realizacji dobrostanu loch i dobrostanu tuczników),
 5. utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP - Kulinarne mięso wieprzowe.
- rolnik realizujący praktykę Dobrostan tuczników - zwiększona powierzchnia bytowa o 20% lub praktykę Dobrostan tuczników - zwiększona powierzchnia bytowa o 50%, musi posiadać plan poprawy

dobrostanu zwierząt, który został sporządzony przy udziale doradcy rolniczego, oraz dostarczony do ARiMR w terminie do dnia 31 lipca 2025 roku, chyba, że realizował wariant Dobrostan tuczników w roku 2024 to może posiadać plan poprawy dobrostanu zwierząt sporządzony w latach ubiegłych i złożyć do ARiMR oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt do 31 lipca 2025 r.

- zapewnienie tucznikom stałego dostępu do materiałów wzbogacających lub przedmiotów absorbujących oraz że te materiały lub przedmioty są bezpieczne i jadalne lub nadają się do żucia lub do manipulacji, a także zapewnia się taką ilość różnych materiałów lub przedmiotów, które w połączeniu z innymi materiałami czy przedmiotami, same lub w połączeniu będą zaspokajały potrzebę poznawania otoczenia i poszukiwania paszy.

Płatność dobrostanową w ramach wariantu Dobrostan tuczników rolnik otrzyma za liczbę tuczników:

- poddanych ubojowi w gospodarstwie albo
- przemieszczonych do rzeźni z przeznaczeniem do uboju nie później niż przed upływem 3 dni od dnia opuszczenia gospodarstwa, w którym rolnik realizował praktykę podwyższającą poziom dobrostanu zwierząt w ramach wariantu Dobrostan tuczników w okresie:
- od dnia następującego po dniu, w którym upływają 4 miesiące od dnia złożenia takiego wniosku w danym roku, do dnia 14 marca tego kolejnego roku – jeżeli rolnik w roku 2024 nie składał wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach wariantu Dobrostan tuczników,
- od dnia 15 marca 2025 r. do dnia 14 marca tego kolejnego roku – jeżeli rolnik w roku - 2024 oraz w roku 2025 złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach wariantu Dobrostan tuczników.
- w przypadku praktyki utrzymywanie zwierząt zgodnie z systemem QAFP zarówno w okresie, na który został wydany certyfikat.

W ramach wariantu Dobrostan tuczników rolnik musi zawsze stosować praktykę zwiększającą powierzchnię bytową o 20 lub 50%.

Rolnik składa następujące dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów w ramach praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt w ramach wariantu Dobrostan tuczników:

Zdjęcie geotagowane w przypadku realizacji praktyki utrzymywanie na ściółce – przesyłane w terminie do 31 lipca 2025 r.

Oświadczenie o zapewnieniu zwierzętom utrzymywania na ściółce w przypadku realizacji praktyki utrzymywanie na ściółce – składane, jeśli rolnik nie przesłał zdjęcia geotagowanego, w terminie od 15 marca do 21 marca 2026 r.

Certyfikat potwierdzający, że wytwarzane produkty są zgodne ze specyfiką i standardami systemów QAFP- Kulinarne mięso wieprzowe w przypadku realizacji praktyki utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP – składany w terminie do 21 marca 2026 r.

Dobrostan krów mlecznych:

Dobrostan krów mlecznych:

- wymogami objęte są krowy w typie użytkowym mlecznym lub typie użytkowym kombinowanym o mlecznym kierunku ich użytkowania,
- rolnik musi posiadać na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej, co najmniej jedną krowę mleczną,
- rolnik musi określić mleczny typ użytkowy krowy, a w przypadku krowy typu użytkowego kombinowanego – mleczny kierunek jej użytkowania w terminie do dnia 31 lipca roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej lub przed upływem 7 dni od dnia objęcia krowy wymogami wariantu Dobrostan krów mlecznych (kupno, osiągnięcie wieku) w przypadku zwierząt objętych wymogami tego wariantu,

- rolnik musi określić mleczny typ użytkowy krowy, a w przypadku krowy typu użytkowego kombinowanego – mleczny kierunek jej użytkowania w terminie do dnia 31 lipca roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej
- rolnik realizujący Dobrostan krów mlecznych będzie mógł skorzystać z następujących praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt:
 - zapewnienie wypasu - wypasanie bez uwięzi wszystkich utrzymywanych w gospodarstwie krów mlecznych na TUZ lub gruntach ornych, na których występują trawy lub inne zielne rośliny pastewne lub obszarach przyrodniczych, wskazanych we wniosku o przyznanie płatności, przy czym dla każdej krowy mlecznej okres wypasu wynosi co najmniej 6 godzin dziennie, co najmniej przez 120 dni w okresie pastwiskowych tj. od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września roku złożenia wniosku o przyznanie płatności,
 - zwiększona o co najmniej 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub budynkach,
 - zwiększona o co najmniej 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub budynkach,
 - utrzymywanie na ściółce,
 - zapewnienie wybiegu (przez co najmniej 4 godz. dziennie)
 - późniejsze odsadzanie cieląt (nie wcześniej niż w piątym dniu od dnia ich urodzenia).
- rolnik realizujący praktykę Dobrostan krów mlecznych - zwiększona powierzchnia bytowa o 20% lub praktykę Dobrostan krów mlecznych - zwiększona powierzchnia bytowa o 50%, musi posiadać plan poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony przy udziale doradcy rolniczego, oraz dostarczony do ARiMR w terminie do dnia 31 lipca 2025 r. Jeżeli rolnik realizował w ramach wariantu Dobrostan krów mlecznych praktykę zwiększona powierzchnia bytowa o 20 lub o 50% w roku 2024 to może posiadać plan poprawy dobrostanu zwierząt sporządzony w roku 2024 i złożyć do ARiMR oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt do 31 lipca 2025 r.,
- rolnik w ramach wariantu Dobrostan krów mlecznych przestrzega wymogi w okresie od dnia złożenia wniosku w 2025 roku do 14 marca roku kolejnego, a w przypadku, gdy rolnik złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach wariantu krów mlecznych w roku 2024 i w roku 2025 - od dnia 15 marca 2025 roku do 14 marca 2026 roku;
- rolnik może realizować każdą praktykę podwyższającą poziom dobrostanu krów mlecznych niezależnie.
Rolnik składa następujące dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów w ramach praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt w ramach wariantu Dobrostan krów mlecznych:
Zdjęcie geotagowane w przypadku realizacji praktyki utrzymywanie na ściółce – przesyłane w terminie do 31 lipca 2025 r.,
Rejestr wypasu lub oświadczenie o zapewnieniu wypasu dla krów mlecznych w przypadku realizacji praktyki zapewnienie wypasu – składany w terminie od 1 października do 7 października 2025 r.,
Oświadczenie o zapewnieniu zwierzętom utrzymywania na ściółce w przypadku realizacji praktyki utrzymywanie na ściółce – składane, jeśli rolnik nie przesłał zdjęcia geotagowanego, w terminie od 15 marca do 21 marca 2026 r.
Rejestr wybiegu lub oświadczenie o zapewnieniu wybiegu dla krów mlecznych w przypadku realizacji praktyki zapewnienie wybiegu – składany w terminie od 15 marca do 21 marca 2026 r.
Rejestr terminów odsadzania cieląt od krów mlecznych w przypadku realizacji praktyki późniejsze odsadzanie cieląt - składany w terminie od 15 marca do 21 marca 2026 r.

Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach:

- wymogami objęte są krowy mamki, cielęta, opasy o masie ciała do 300 kg i jałówki w typie użytkowym mięsnym lub typie użytkowym kombinowanym o mięsnym kierunku ich użytkowania,
- rolnik musi posiadać na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej, co najmniej jedną krowę mamkę,
- rolnik musi określić mięsny typ użytkowy krowy, a w przypadku krowy typu użytkowego kombinowanego – mięsny kierunek jej użytkowania w terminie do dnia 31 lipca roku, w którym złożył

wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej lub przed upływem 7 dni od dnia objęcia krów wymogami wariantu Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach (kupno, osiągnięcie wieku) w przypadku zwierząt objętych wymogami tego wariantu,

- rolnik realizujący Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub budynkach będzie mógł skorzystać z następujących praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt:
 - 1) zwiększona o co najmniej 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub budynkach,
 - 2) zwiększona o co najmniej 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub budynkach,
 - 3) utrzymywanie na ściółce,
 - 4) zapewnienie wybiegu (przez co najmniej 4 godz. dziennie),
 - 5) zapewnienie wypasu - wypasanie bez uwięzi wszystkich utrzymywanych w gospodarstwie rolnym krów mamek, cieląt, jałówek i opasów o masie ciała do 300 kg w typie użytkowym mięsnym lub typie użytkowym kombinowanym o mięsnym kierunku ich użytkowania na TUZ lub gruntach ornych, na których występują trawy lub inne zielne rośliny pastewne lub obszarach przyrodniczych, wskazanych we wniosku o przyznanie płatności, przy czym okres wypasu wynosi co najmniej 6 godzin dziennie, przez co najmniej 120 dni w okresie pastwiskowym, tj. od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września roku złożenia wniosku o przyznanie płatności, przez min. 6 godz. dziennie),
 - 6) utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP.
- rolnik może realizować każdą praktykę podwyższającą poziom dobrostanu krów mamek niezależnie,
- rolnik realizujący praktykę Dobrostan krów mamek - zwiększona powierzchnia bytowa o 20% lub praktykę Dobrostan krów mamek - zwiększona powierzchnia bytowa o 50%, musi posiadać plan poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony przy udziale doradcy rolniczego, oraz dostarczony do ARiMR w terminie do dnia 31 lipca 2025 roku. Jeżeli rolnik realizował w ramach wariantu Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub budynkach praktykę zwiększona powierzchnia bytowa o 20 lub o 50% w roku 2023 to może posiadać plan poprawy dobrostanu zwierząt sporządzony w roku 2024 i złożyć do ARiMR oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt do 31 lipca 2025 r.,
- rolnik w ramach wariantu Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub budynkach przestrzega wymogi w okresie od dnia złożenia wniosku w 2025 roku do 14 marca roku kolejnego, a w przypadku, gdy rolnik złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach wariantu Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub budynkach w roku 2024 i w roku 2025 – od dnia 15 marca 2025 roku do 14 marca 2026 roku, a w przypadku praktyki utrzymywanie zwierząt zgodnie z systemem QMP zarówno w okresie, na który został wydany certyfikat;
Rolnik składa następujące dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów w ramach praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt w ramach wariantu Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub budynkach:

Zdjęcie geotagowane w przypadku realizacji praktyki utrzymywanie na ściółce – przesyłane w terminie do 31 lipca 2025 r.

Rejestr wypasu lub oświadczenie o zapewnieniu wypasu dla krów mamek w przypadku realizacji praktyki zapewnienie wypasu – składany w terminie od 1 października do 7 października 2025 r.,

Oświadczenie o zapewnieniu zwierzętom utrzymywania na ściółce w przypadku realizacji praktyki utrzymywanie na ściółce – składane, jeśli rolnik nie przesłał zdjęcia geotagowanego, w terminie od 15 marca do 21 marca 2026 r.

Rejestr wybiegu lub oświadczenie o zapewnieniu wybiegu dla krów mamek w przypadku realizacji praktyki zapewnienie wybiegu – składany w terminie od 15 marca do 21 marca 2026 r.

Certyfikat potwierdzający, że wytwarzane produkty są zgodne ze specyfiką i standardami systemów QMP w przypadku realizacji praktyki utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP – składany w terminie do 21 marca 2026 r.

Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym:

- wymogami objęte są krowy mamki, cielęta, opasy o masie ciała do 300 kg i jałówki w typie użytkowym mięsnym lub typie użytkowym kombinowanym o mięsnym kierunku ich użytkowania,
- rolnik musi posiadać na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej, co najmniej jednej krowy mamki,
- rolnik musi określić mięsny typ użytkowy krowy, a w przypadku krowy typu użytkowego kombinowanego – mięsny kierunek jej użytkowania w terminie do dnia 31 lipca roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej lub przed upływem 7 dni od dnia objęcia krów wymogami wariantu Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym (kupno, osiągnięcie wieku) w przypadku zwierząt objętych wymogami tego wariantu,
- rolnik realizujący Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym może skorzystać z następujących praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt:
 - zwiększona o co najmniej 20% zewnętrzna powierzchnia bytowa,
 - utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP;
- rolnik realizujący praktykę Dobrostan krów mamek - zwiększona zewnętrzna powierzchnia bytowa o 20% musi posiadać plan poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony przy udziale doradcy rolniczego oraz dostarczony do ARiMR w terminie do dnia 31 lipca 2025 roku. Jeżeli rolnik realizował wariant Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym w roku 2024 to może posiadać plan poprawy dobrostanu zwierząt sporządzony w roku 2024 i złożyć do ARiMR oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt do 31 lipca 2025 r.,
- rolnik w ramach wariantu Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym przestrzega wymogi w okresie od dnia złożenia wniosku w 2025 roku do 14 marca roku kolejnego, a w przypadku, gdy rolnik złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach wariantu Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym w roku 2024 i w roku 2025 – od dnia 15 marca 2025 roku do 14 marca 2026 r., a w przypadku praktyki utrzymywanie zwierząt zgodnie z systemem QMP zarówno w okresie, na który został wydany certyfikat.

Rolnik składa następujące dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów w ramach praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt w ramach wariantu Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym:

Certyfikat potwierdzający, że wytwarzane produkty są zgodne ze specyfiką i standardami systemów QMP w przypadku realizacji praktyki utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP – składany w terminie do 21 marca 2026 r.

Dobrostan opasów:

- bydło opasowe to samiec lub samica bydła domowego, mające poniżej 18 miesięcy życia zgłoszone w komputerowej bazie danych, że jest przeznaczone do opasu (wskazano jeden z kierunków użytkowania: Mięsny Do Opasu, Mleczny Do Opasu, Do Opasu),
- rolnik musi określić przeznaczenie do opasu w terminie do dnia 31 lipca roku, w którym złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej,
- rolnik otrzyma płatność dobrostanową do bydła opasowego utrzymywanego w gospodarstwie rolnym przez co najmniej 120 dni:
 - w wieku od ukończenia 4. miesiąca życia do ukończenia 18. miesiąca życia - w przypadku opasów, które nie pochodzą od krów mamek objętych wariantem Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach lub Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym lub
 - o masie ciała powyżej 300 kg (bydło opasowe osiąga masę ciała 300 kg w wieku 8 miesięcy) do ukończenia 18. miesiąca życia - w przypadku opasów, które pochodzą od krów mamek objętych

przedmiotowym wariantem, wariantem Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach lub Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym,

- rolnik realizujący wariant Dobrostan opasów musi do zwierząt określić przeznaczenie tych zwierząt do opasu w terminie do dnia 31 lipca 2025 roku lub przez upływem 7 dni od dnia objęcia bydła wymogami tego wariantu (kupno, osiągnięcie wieku),
- rolnik w komputerowej bazie danych IRZPlus wskazuje kierunek użytkowania: mięsny do opasu lub mleczny do opasu lub do opasu,
- rolnik realizujący Dobrostan opasów będzie mógł skorzystać z następujących praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt:
 1. zwiększona o co najmniej 20% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub budynkach,
 2. zwiększona o co najmniej 50% powierzchnia bytowa w pomieszczeniach lub budynkach,
 3. utrzymywanie na ściółce,
 4. zapewnienie wybiegu (przez co najmniej 4 godz. dziennie przez cały rok)
 5. zapewnienie wypasu - wypasanie bez uwięzi wszystkich utrzymywanych w gospodarstwie rolnym opasów na TUZ lub gruntach ornych, na których występują trawy lub inne zielne rośliny pastewne lub obszarach przyrodniczych, wskazanych we wniosku o przyznanie płatności, przy czym okres wypasu wynosi co najmniej 6 godzin dziennie, przez co najmniej 120 dni w okresie pastwiskowym, tj. od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września roku złożenia wniosku o przyznanie płatności, przez min. 6 godz. dziennie),
- 6. utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP.
 - rolnik może realizować każdą praktykę podwyższającą poziom dobrostanu opasów niezależnie,
 - rolnik w ramach wariantu Dobrostan opasów przestrzega wymogi w okresie od dnia złożenia wniosku w 2025 roku do 14 marca roku kolejnego, a w przypadku, gdy rolnik złożył wniosek o przyznanie płatności dobrostanowej w ramach wariantu Dobrostan opasów w roku 2024 i w roku 2025 – od dnia 15 marca 2025 roku do 14 marca 2026 roku, a w przypadku praktyki utrzymywanie zwierząt zgodnie z systemem QMP zarówno w okresie, na który został wydany certyfikat,
 - rolnik realizujący praktykę Dobrostan opasów - zwiększona powierzchnia bytowa o 20% lub praktykę Dobrostan opasów - zwiększona powierzchnia bytowa o 50%, musi posiadać plan poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony przy udziale doradcy rolniczego, oraz dostarczony do ARiMR w terminie do dnia 31 lipca 2025 roku. Jeżeli rolnik realizował w ramach wariantu Dobrostan opasów praktykę zwiększona powierzchnia o 20% lub 50% w roku 2024 to może posiadać plan poprawy dobrostanu zwierząt sporządzony w roku 2024 i złożyć do ARiMR oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt

W ramach wariantów Dobrostan krów mlecznych, Dobrostan krów mamek, Dobrostan opasów – praktykę wybieg uznaje się za zrealizowaną, jeżeli w okresie pastwiskowym, tj. od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września roku złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej, rolnik realizuje praktykę wypasu przez co najmniej 8 godzin dziennie.

Rolnik składa następujące dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów w ramach praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt w ramach wariantu Dobrostan opasów:

Zdjęcie geotagowane w przypadku realizacji praktyki utrzymywanie na ściółce – przesyłane w terminie do 31 lipca 2025 r.

Rejestr wypasu lub oświadczenie o zapewnieniu wypasu dla opasów w przypadku realizacji praktyki zapewnienie wypasu – składany w terminie od 1 października do 7 października 2025 r.,

Oświadczenie o zapewnieniu zwierzętom utrzymywania na ściółce w przypadku realizacji praktyki utrzymywanie na ściółce – składane, jeśli rolnik nie przesłał zdjęcia geotagowanego, w terminie od 15 marca do 21 marca 2026 r.

Rejestr wybiegu lub oświadczenie o zapewnieniu wybiegu dla opasów w przypadku realizacji praktyki zapewnienie wybiegu – składany w terminie od 15 marca do 21 marca 2026 r.

Certyfikat potwierdzający, że wytwarzane produkty są zgodne ze specyfiką i standardami systemów QMP w przypadku realizacji praktyki utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QMP – składany w terminie do 21 marca 2026 r.

Dobrostan owiec:

- zapewnienie wszystkim utrzymywanym w gospodarstwie zwierzętom z gatunku owca domowa na trwałych użytkach zielonych lub na gruntach ornych, na których występują trawy lub inne zielne rośliny pastewne, lub zapewnienie tym owcom dostępu do zewnętrznej powierzchni bytowej, przez co najmniej 120 dni w okresie pastwiskowym, tj. od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września roku złożenia wniosku o przyznanie płatności, biorąc pod uwagę stan fizjologiczny tych owiec oraz niekorzystne zjawiska pogodowe,
- zapewnienie zwiększonej powierzchni bytowej w pomieszczeniach/budynkach o co najmniej 20%,
- posiadanie planu poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony przy udziale doradcy rolniczego, na formularzu udostępnionym przez ARiMR, oraz dostarczony do ARiMR w terminie do dnia 31 lipca 2025 roku. Jeżeli rolnik realizował wariant Dobrostan owiec w roku 2024 to może posiadać plan poprawy dobrostanu zwierząt sporządzony w roku 2024 lub w latach ubiegłych i złożyć do ARiMR oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt do 31 lipca 2025 r.

Rolnik składa następujące dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów w ramach praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt w ramach wariantu Dobrostan owiec:

Oświadczenie o zapewnieniu wypasu lub dostępu do zewnętrznej powierzchni bytowej dla owiec – składane w terminie od 14 marca do 21 marca 2026 r.

Dobrostan kur niosek:

- został nadany numer zakładu drobiu, zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, oraz w komputerowej bazie danych został zarejestrowany rodzaj działalności: Zakład hodowli kur niosek,
- posiadanie, w dniu złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej kurnika na minimum 350 stanowisk zarejestrowany w komputerowej bazie danych,
- w gospodarstwie nie są przycinane dzioby kurom nioskom,
- kury nioski utrzymywane są bez klatek na ściółce,
- posiadanie planu poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony przy udziale doradcy rolniczego, oraz dostarczony do ARiMR w terminie do dnia 31 lipca 2025 roku. Jeżeli rolnik realizował wariant Dobrostan kur niosek w roku 2024 to może posiadać plan poprawy dobrostanu zwierząt sporządzony w roku 2024 i złożyć do ARiMR oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt do 31 lipca 2025 r.

Dobrostan kurcząt brojlerów:

- został nadany numer zakładu drobiu, zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt, oraz w komputerowej bazie danych został zarejestrowany rodzaj działalności: Zakład hodowli drobiu rzeźnego, posiadanie, w dniu złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej kurnika na minimum 500 stanowisk zarejestrowany w komputerowej bazie danych,

- posiadanie planu poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony przy udziale doradcy rolniczego, oraz dostarczony do ARiMR w terminie do dnia 31 lipca 2025 roku. Jeżeli rolnik realizował wariant Dobrostan kurcząt brojlerów w roku 2024 to może posiadać plan poprawy dobrostanu zwierząt sporządzony w roku 2024 i złożyć do ARiMR oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt do 31 lipca 2025 r.
- rolnik może realizować praktykę podwyższającą poziom dobrostanu zwierząt polegającą na utrzymywaniu kurcząt brojlerów zgodnie z wymogami systemu „Quality Assurance for Food Products” – „Tusze, elementy i mięso z kurczaka i indyka”.

Rolnik składa następujące dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów w ramach praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt w ramach wariantu Dobrostan kurcząt brojlerów:

Oświadczenie o zapewnieniu kurczętom brojlerom co najmniej 6 godzin nieprzerwanej ciemności podczas doby – składane w terminie od 15 marca do 21 marca 2026 r.

Certyfikat potwierdzający, że wytwarzane produkty są zgodne ze specyfiką i standardami systemów QAFP- Tusze, elementy i mięso z kurczaka i indyka w przypadku realizacji praktyki utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP – składany w terminie do 21 marca 2026 r.

Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa:

- został nadany numer zakładu drobiu, zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt,
- posiadanie, w dniu złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej pomieszczenia na minimum 100 stanowisk zarejestrowane w komputerowej bazie danych,
- zapewnienie stałego dostępu materiałów lub przedmiotów absorbujących uwagę o jakości niewywierającej szkodliwego wpływu na ich zdrowie,
- posiadanie planu poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony przy udziale doradcy rolniczego, oraz dostarczony do ARiMR w terminie do dnia 31 lipca 2025 roku. Jeżeli rolnik realizował wariant Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa w roku 2024 to może posiadać plan poprawy dobrostanu zwierząt sporządzony w roku 2024 i złożyć do ARiMR oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt do 31 lipca 2025 r.
- rolnik może realizować praktykę podwyższającą poziom dobrostanu zwierząt polegającą na utrzymywaniu indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa zgodnie z wymogami systemu „Quality Assurance for Food Products” – „Tusze, elementy i mięso z kurczaka i indyka”.

Rolnik składa następujące dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów w ramach praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt w ramach wariantu Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa ów:

Oświadczenie o zapewnieniu indykom co najmniej 8 godzin nieprzerwanej ciemności podczas doby – składane w terminie od 15 marca do 21 marca 2026 r.

Certyfikat potwierdzający, że wytwarzane produkty są zgodne ze specyfiką i standardami systemów QAFP- Tusze, elementy i mięso z kurczaka i indyka w przypadku realizacji praktyki utrzymywanie zgodnie z wymogami systemu QAFP – składany w terminie do 21 marca 2026 r.

Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub budynkach:

- posiadanie, na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej co najmniej 2 koni dorosłych w wieku co najmniej 24. miesięcy zarejestrowanych w komputerowej bazie danych lub klaczy zarejestrowanej w komputerowej bazie danych ze zrebieciem zgłoszonym do komputerowej bazy danych w wieku do ukończenia 12. miesiąca życia,
- do płatności nie kwalifikują się konie utrzymywane w dzikich lub półdzikich warunkach, pochodzące z obszarów parku narodowego albo parku krajobrazowego, wskazanych zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt,

- posiadanie planu poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony przy udziale doradcy rolniczego, oraz dostarczony do ARiMR w terminie do dnia 31 lipca 2025 roku. Jeżeli rolnik realizował wariant Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub budynkach w roku 2024 to może posiadać plan poprawy dobrostanu zwierząt sporządzony w roku 2024 i złożyć do ARiMR oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt do 31 lipca 2025 r.
- utrzymywanie koni bez uwięzi,
- wypasanie wszystkich utrzymywanych w gospodarstwie zwierząt z gatunku koń domowy na TUZ lub gruntach ornych, na których występują trawy lub inne zielne rośliny pastewne lub na obszarach przyrodniczych, wskazanych we wniosku o przyznanie płatności, lub zapewnienie tym zwierzętom dostępu do zewnętrznej powierzchni bytowej, biorąc pod uwagę stan fizjologiczny tych zwierząt oraz niekorzystne zjawiska pogodowe, przy czym okres wypasu wynosi co najmniej 6 godzin dziennie, przez co najmniej 140 dni w okresie pastwiskowym, tj. od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września roku złożenia wniosku o przyznanie płatności,
- zapewnienie poza sezonem wegetacyjnym - dostępu do zewnętrznej powierzchni bytowej lub bieżalni przez min. 2 godz. dziennie o powiększonej powierzchni,
- zapewnienie powierzchni boksów lub w przypadku utrzymywania wolnostanowiskowego w pomieszczeniach/budynkach powierzchni zwiększonej o co najmniej 20%

Rolnik składa następujące dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów w ramach praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt w ramach wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub budynkach:

Oświadczenie o zapewnieniu wypasu lub dostępu do zewnętrznej powierzchni bytowej dla koni – składane w terminie od 15 marca do 21 marca 2026 r.

Oświadczenie o zapewnieniu dostępu do zewnętrznej powierzchni bytowej lub do bieżalni dla koni - składane jest do ARiMR w terminie od 15 marca do 21 marca 2026 r.

Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym:

- posiadanie, na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności dobrostanowej co najmniej 2 koni dorosłych w wieku co najmniej 24. miesięcy zarejestrowanych w komputerowej bazie danych lub klaczy zarejestrowanej w komputerowej bazie danych ze zrebieciem zgłoszonym do komputerowej bazy danych w wieku do ukończenia 12. miesiąca życia
- utrzymywanie zwierząt bez uwięzi,
- posiadanie planu poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony przy udziale doradcy rolniczego, oraz dostarczony do ARiMR w terminie do dnia 31 lipca 2025 roku. Jeżeli rolnik realizował wariant Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym w roku 2024 to może posiadać plan poprawy dobrostanu zwierząt sporządzony w roku 2024 i złożyć do ARiMR oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt do 31 lipca 2025 r.
- zapewnienie ogierom wypasu w okresie pastwiskowym oraz zapewnienie tym zwierzętom dostępu do zewnętrznej powierzchni bytowej lub bieżalni poza okresem pastwiskowym,
- możliwość otrzymywania płatności do ogierów utrzymywanych w pomieszczeniach lub budynkach,
- do płatności nie kwalifikują się konie utrzymywane w dzikich lub półdzikich warunkach, pochodzące z obszarów parku narodowego albo parku krajobrazowego, wskazanych zgodnie z przepisami o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt.

Rolnik w jednym gospodarstwie nie może jednocześnie realizować wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub budynkach i wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w systemie otwartym.

Dobrostan kóz:

- utrzymywania bez uwięzi,

- zapewnienie zwiększonej powierzchni bytowej w pomieszczeniach/budynkach o co najmniej 20%,
- zapewnienie w okresie realizacji wymogów (od złożenia wniosku do 14 marca kolejnego roku) dostępu zewnętrznej powierzchni bytowej,
- wypasanie wszystkich utrzymywanych w gospodarstwie zwierząt z gatunku koza domowa na TUZ lub gruntach ornych, na których występują trawy lub inne zielne rośliny pastewne lub na obszarach przyrodniczych, wskazanych we wniosku o przyznanie płatności, przez co najmniej 120 dni w okresie pastwiskowym, tj. od dnia 1 kwietnia do dnia 30 września roku złożenia wniosku o przyznanie płatności, biorąc pod uwagę stan fizjologiczny tych kóz oraz niekorzystne zjawiska pogodowe,
- posiadanie planu poprawy dobrostanu zwierząt, który został sporządzony przy udziale doradcy rolniczego, oraz dostarczony do ARiMR w terminie do dnia 31 lipca 2025 roku. Jeżeli rolnik realizował wariant Dobrostan kóz w roku 2024 to może posiadać plan poprawy dobrostanu zwierząt sporządzony w roku 2024 i złożyć do ARiMR oświadczenie o braku zmian w planie poprawy dobrostanu zwierząt do 31 lipca 2025 r.

Rolnik składa następujące dokumenty potwierdzające spełnienie wymogów w ramach praktyk podwyższających poziom dobrostanu zwierząt w ramach wariantu Dobrostan kóz:

Oświadczenie o zapewnieniu wypasu dla kóz – składane w terminie od 15 marca do 21 marca 2026 r.

Oświadczenie o zapewnieniu dostępu do zewnętrznej powierzchni bytowej dla kóz - składane jest do ARiMR w terminie od 15 marca do 21 marca 2026 r

Możliwość ubiegania się o płatność dobrostanową w przypadku utrzymywania zwierząt w systemie rolnictwa ekologicznego, w ramach wariantu/praktyki:

- w odniesieniu do dobrostanu loch, tuczników, krów mamek (utrzymywanych w budynkach/pomieszczeniach oraz utrzymywanych w systemie otwartym) i opasów możliwość uproszczonej realizacji ekoschematu dotyczy jedynie praktyki polegającej na zapewnieniu zwierzętom powierzchni bytowej zwiększonej o co najmniej 20%,
- w przypadku dobrostanu krów mlecznych możliwość uproszczonej realizacji ekoschematu dotyczy praktyki polegającej na zapewnieniu zwierzętom powierzchni bytowej w pomieszczeniach/budynkach zwiększonej o co najmniej 20% oraz praktyki dotyczącej wypasu,
- Dobrostanu owiec,
- Dobrostanu kur niosek,
- Dobrostanu kurcząt brojlerów,
- Dobrostanu indyków utrzymywanych z przeznaczeniem na produkcję mięsa,
- Dobrostanu koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach,
- Dobrostanu koni utrzymywanych w systemie otwartym,
- Dobrostanu kóz.

W przypadku utrzymywania zwierząt w systemie rolnictwa ekologicznego, płatność dobrostanowa jest przyznawana, jeżeli:

1. rolnik został ujęty w wykazie producentów, którzy spełnili określone wymagania dotyczące produkcji ekologicznej – jeżeli w wykazie rolnik będzie miał wpisany dany gatunek zwierząt, to każde zwierzę tego gatunku w jego gospodarstwie jest utrzymywane zgodnie z systemem rolnictwa ekologicznego,
2. bydło nie jest utrzymywane na uwięzi - w przypadku wariantów Dobrostan krów mlecznych, Dobrostan krów mamek, Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym oraz Dobrostan opasów,
3. kury nioski w gospodarstwie nie są poddawane zabiegowi przycinania dziobów - w przypadku wariantu Dobrostan kur niosek,
4. koniom jest zapewniony dostęp do zewnętrznej powierzchni bytowej lub do biegałni w budynkach lub w pomieszczeniach, w których są utrzymywane te konie, poza okresem pastwiskowym – w przypadku wariantu Dobrostan koni utrzymywanych w pomieszczeniach lub w budynkach,
5. kozom jest zapewniony dostęp do zewnętrznej powierzchni bytowej - w przypadku wariantu Dobrostan kóz,

6. w przypadku utrzymywania drobiu w systemie rolnictwa ekologicznego, rolnik musi posiadać nadany numer zakład drobiu, ale nie obowiązują go minimalne liczby stanowisk w kurnikach i pomieszczeniach.

W przypadku utrzymywania zwierząt w systemie rolnictwa ekologicznego:

- uznaje się, że wymagania określone dla danego wariantu i praktyki w rozporządzeniu dobrostanowym są spełnione (rolnik nie składa rejestru wypasu krów mlecznych oraz oświadczeń o spełnieniu poszczególnych wymogów),
- rolnik nie musi posiadać planu poprawy dobrostanu zwierząt.

Rolnik spełniający wymagania systemu QAFP bądź systemu QMP:

Rolnik, który uczestniczy w systemach jakości żywności i wytwarza produkty przeznaczone bezpośrednio lub po przetworzeniu do spożycia przez ludzi zgodnie ze specyfikacją i standardami systemu QAFP (Quality Assurance for Food Products)– „Kulinarne mięso wieprzowe” oraz posiada certyfikat potwierdzający, że wytwarzane przez niego produkty są zgodne ze specyfikacją i standardami tego systemu może realizować praktykę podwyższającą poziom dobrostanu zwierząt w ramach wariantów Dobrostan loch oraz Dobrostan tuczników – utrzymywanie zwierząt zgodnie z systemem QAFP.

Rolnik, który uczestniczy w systemach jakości żywności i wytwarza produkty przeznaczone bezpośrednio lub po przetworzeniu do spożycia przez ludzi zgodnie ze specyfikacją i standardami systemu QAFP (Quality Assurance for Food Products)– „Tusze, elementy i mięso kurczaka i indyka” oraz posiada certyfikat potwierdzający, że wytwarzane przez niego produkty są zgodne ze specyfikacją i standardami tego systemu może realizować praktykę podwyższającą poziom dobrostanu zwierząt w ramach wariantów Dobrostan kurcząt brojlerów oraz Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa – utrzymywanie zwierząt zgodnie z systemem QAFP.

Rolnik, który uczestniczy w systemach jakości żywności i wytwarza produkty przeznaczone bezpośrednio lub po przetworzeniu do spożycia przez ludzi zgodnie ze specyfikacją i standardami systemu QMP (Quality Meat Program) oraz posiada certyfikat potwierdzający, że wytwarzane przez niego produkty są zgodne ze specyfikacją i standardami tego systemu może realizować praktykę podwyższającą poziom dobrostanu zwierząt w ramach wariantów Dobrostan krów mamek utrzymywanych w pomieszczeniach lub budynkach oraz Dobrostan krów mamek utrzymywanych w systemie otwartym oraz Dobrostan opasów – utrzymywanie zwierząt zgodnie z systemem QMP.

Rolnik spełniający wymagania systemu QAFP w ramach wariantów: Dobrostan loch – zwiększona powierzchnia o 20% i Dobrostan tuczników - – zwiększona powierzchnia o 20% bądź systemu QMP nie musi posiadać planu poprawy dobrostanu zwierząt.

Rolnik spełniający wymagania systemu QAFP w ramach wariantów: Dobrostan kurcząt brojlerów i Dobrostan indyków utrzymywanych z przeznaczeniem do produkcji mięsa musi posiadać plan poprawy dobrostanu zwierząt.

Płatność dla małych gospodarstw

Rolnik, może otrzymać płatność dla małych gospodarstw jeżeli łączna powierzchnia:

1. gruntów objętych obszarem zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów posiadanych przez tego rolnika wynosi co najmniej 1 ha oraz
2. użytków rolnych będących w posiadaniu tego rolnika w dniu 31 maja 2025 roku, wynosi nie więcej niż 5 ha.

Płatność dla małych gospodarstw zastępuje wszystkie inne rodzaje płatności bezpośrednich, w tym ekoschematy.

Jeżeli rolnik wnioskujący o płatność dla małych gospodarstw nie spełni wymagań dla przyznania tej płatności, wniosek zostanie rozpatrzony w zakresie pozostałych płatności bezpośrednich. Dlatego też

rolnicy posiadający gospodarstwa o powierzchni zbliżonej do 5 ha poza płatnością dla małych gospodarstw powinni także wnioskować o pozostałe płatności bezpośrednie.

Wnioskując o płatność dla małych gospodarstw można ubiegać się o przyznanie przejściowego wsparcia krajowego, płatności ONW, płatności ekologicznych, płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych, płatności zalesieniowych.

Stawka płatności wynosi równowartość w złotych kwoty 225 euro / ha powierzchni zatwierdzonej do podstawowego wsparcia dochodów.

Maksymalna kwota płatności wynosi nie więcej niż równowartość w złotych kwoty 1 125 euro przeliczonej z zastosowaniem kursu wymiany euro na złote, po uwzględnieniu ewentualnych kar oraz zmniejszeń.

Od roku 2025 rolnicy mogą się ubiegać o przyznanie płatności dla małych gospodarstw zaznaczając odpowiednie pole we wniosku o przyznanie płatności.

Przejściowe wsparcie krajowe:

Uzupełniająca płatność podstawowa

Uzupełniająca płatność podstawowa jest przyznawana rolnikowi, jeżeli prowadzi działalność rolniczą, a łączna powierzchnia gruntów objętych obszarem zatwierdzonym do podstawowego wsparcia dochodów będących w posiadaniu tego rolnika jest nie mniejsza niż 1 ha lub rolnik spełnia warunki do przyznania płatności związanych z produkcją do zwierząt, lub płatności dobrostanowej i złożył wniosek o ich przyznanie oraz łączna kwota płatności bezpośrednich, jakie miałyby zostać przyznane w danym roku temu rolnikowi, przed zastosowaniem kar, w tym kar administracyjnych, wynosi co najmniej równowartość w złotych kwoty 200 euro.

Uzupełniająca płatność podstawowa przysługuje rolnikowi do powierzchni:

- 1) upraw niektórych rodzajów roślin,
- 2) gruntów ornych, na których nie jest prowadzona uprawa roślin
- do których zostało przyznane podstawowe wsparcie dochodów.

Uzupełniająca płatność podstawowa jest przyznawana do powierzchni:

- nie mniejszej niż 0,1 ha,
 - nie większej niż maksymalny kwalifikujący się obszar.
- Uzupełniająca płatnością podstawową jest objęta powierzchnia upraw następujących rodzajów roślin uprawianych w plonie głównym:
1. zboża;
 2. rośliny oleiste - rzepak, rzepik, słonecznik i soja;
 3. rośliny wysokobiałkowe - bób, bobik, łubin słodki i groch siewny;
 4. rośliny strączkowe - wyka siewna, soczewica jadalna i ciecierzycza pospolita;
 5. rośliny strączkowe pastewne;
 6. len włóknisty i oleisty;
 7. konopie włókniste;
 8. rośliny przeznaczone na materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany;
 9. rośliny motylkowate drobnonasienne;
 10. rośliny okopowe pastewne, z wyłączeniem ziemniaków pastewnych;
 11. trawy na trwałych użytkach zielonych przeznaczone na susz paszowy;
 12. mieszanki roślin motylkowatych drobnonasiennych z trawami na gruntach rolnych innych niż trwałe użytki zielone;
 13. mieszanki między następującymi rodzajami roślin: zbożami, roślinami oleistymi, roślinami wysokobiałkowymi, roślinami strączkowymi pastewnymi, roślinami motylkowatymi drobnonasiennymi.

Uzupełniająca płatność podstawowa przysługuje do następujących roślin przeznaczonych na materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany (z podaniem kodów CN):

1. ZBOŻA (CERES):

- 1001 90 10 - pszenica orkisz (*Triticum spelta* L.)

2. OLEISTE I WŁÓKNISTE (OLEAGINEAE):

- ex 1204 00 10 - len zwyczajny (*Linum usitatissimum* L.)
- ex 1207 99 20 - konopie (odmiany o zawartości THC nieprzekraczającej 0,3 %) (*Cannabis sativa* L.)

3. TRAWY (GRAMINEAE):

- ex 1209 29 10 - mietlica psia (*Agrostis canina* L.)
- ex 1209 29 10 - mietlica biaława (*Agrostis gigantea* Roth)
- ex 1209 29 10 - mietlica rozłogowa (*Agrostis stolonifera* L.)
- ex 1209 29 10 - mietlica pospolita (*Agrostis capillaris* L.)
- ex 1209 29 80 - rajgras wyniosły (rajgras francuski) (*Arrhenatherum elatius* (L.) P. Beauv., ex J.S. et K.B. Presl)
- ex 1209 29 10 - kupkówka pospolita (*Dactylis glomerata* L.)
- ex 1209 23 80 - kostrzewa trzcinowa (*Festuca arundinacea* Schreb.)
- ex 1209 23 80 - kostrzewa owcza (*Festuca ovina* L.)
- 1209 23 11 - kostrzewa łąkowa (*Festuca pratensis* Huds.)
- 1209 23 15 - kostrzewa czerwona (*Festuca rubra* L.)
- ex 1209 29 80 - festulolium (*Festuca* spp. x *Lolium* spp.)
- 1209 25 10 - życica wielokwiatowa (rajgras włoski i rajgras holenderski) (*Lolium multiflorum* Lam.)
- 1209 25 90 - życica trwała (rajgras angielski) (*Lolium perenne* L.)
- ex 1209 29 80 - życica mieszańcowa (rajgras oldenburski) (*Lolium x boucheanum* Kunth)
- ex 1209 29 80 - tymotka kolankowata (*Phleum bertolonii* DC.)
- 1209 26 00 - tymotka łąkowa (*Phleum pratense* L.)
- ex 1209 29 80 - wiechlina gajowa (*Poa nemoralis* L.)
- 1209 24 00 - wiechlina łąkowa (*Poa pratensis* L.)
- ex 1209 29 10 - wiechlina błotna i wiechlina zwyczajna (*Poa palustris* L. i *Poa trivialis* L.)

4. MOTYLKOWATE (LEGUMINOSAE):

- ex 1209 29 80 - siekiernica włoska (*Hedysarum coronarium* L.)
- ex 1209 29 80 - lucerna chmielowa (*Medicago lupulina* L.)
- ex 1209 21 00 - lucerna siewna (*Medicago sativa* L.) (ekotypy)
- ex 1209 21 00 - lucerna siewna (*Medicago sativa* L.) (odmiany)
- ex 1209 29 80 - esparceta siewna (*Onobrychis viciifolia* Scop.)
- ex 1209 22 80 - koniczyna egipska (koniczyna aleksandryjska) (*Trifolium alexandrinum* L.)
- ex 1209 22 80 - koniczyna białoróżowa (koniczyna szwedzka) (*Trifolium hybridum* L.)
- ex 1209 22 80 - koniczyna krwistoczerwona (inkarnatka) (*Trifolium incarnatum* L.)
- 1209 22 10 - koniczyna łąkowa (koniczyna czerwona) (*Trifolium pratense* L.)
- ex 1209 22 80 - koniczyna biała (*Trifolium repens* L.)
- ex 1209 22 80 - koniczyna biała odm. giganteum (*Trifolium repens* L. var. *giganteum*)
- ex 1209 22 80 - koniczyna perska (*Trifolium resupinatum* L.)
- ex 1209 29 10 - wyka siewna (*Vicia sativa* L.)
- ex 1209 29 10 - wyka kosmata (*Vicia villosa* Roth)

Uzupełniająca płatność podstawowa do powierzchni upraw roślin przeznaczonych na materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany przysługuje, jeżeli uprawy tych roślin zostały objęte oceną polową, o której mowa w przepisach o nasiennictwie.

Uzupełniająca płatność podstawowa do powierzchni gruntów ornych, na których nie jest prowadzona uprawa roślin przysługuje, jeżeli na tych gruntach rolnik:

- dokonał zasiewu w celu podniesienia żyzności gleby przez wprowadzenie do niej świeżej masy roślinnej (zielony nawóz);

- przyorał roślinność lub wprowadził ją do gleby w wyniku zastosowania innego zabiegu mechanicznego w terminie do dnia 31 sierpnia roku, w którym złożył wniosek o przyznanie tej płatności;
- nie prowadzi uprawy nie dłużej niż rok.

Rolnik ubiegający się o uzupełniającą płatność podstawową musi posiadać prawo do użytkowania gruntów wskazanych we wniosku. Może to być uregulowane w formie np. aktu własności, umowy dzierżawy czy umowy ustnej.

Susz paszowy obejmuje następujące produkty:

Kod CN	Opis
ex 1214 10 00	Mączka i granulki z lucerny, sztucznie suszone Mączka i granulki z lucerny, inaczej suszone i mielone
ex 1214 90 90	Lucerna, esparceta, koniczyna, łubin, wyka i podobne produkty paszowe sztucznie suszone, z wyjątkiem siana i kapusty pastewnej oraz produktów zawierających siano Lucerna, esparceta, koniczyna, łubin, wyka, nostrzyk, groszek zwyczajny i komonica, inaczej suszone i mielone
ex 2309 90 96	Koncentraty białkowe otrzymywane z soku z lucerny i z soku z trawy Produkty poddane dehydratacji otrzymywane wyłącznie z pozostałości stałych i z soku powstających przy wytwarzaniu powyższych koncentratów

Płatność niezwiązana do tytoniu

Płatność niezwiązana do tytoniu (finansowana z budżetu krajowego) przysługuje rolnikowi, który spełnia warunki do przyznania podstawowego wsparcia dochodów i złożył wniosek o jego przyznanie, a ponadto:

- w dniu 31 grudnia 2018 r. był wpisany do rejestru producentów surowca tytoniowego, o którym mowa ustawie o *organizacji niektórych rynków rolnych* (Dz. U. z 2023 r. poz. 1502);
- w 2017 r. lub 2018 r. był stroną umowy zbycia surowca tytoniowego.

Płatność niezwiązana do tytoniu może zostać przyznana rolnikowi, który w dniu 31 grudnia 2018 r. nie był wpisany do rejestru producentów surowca tytoniowego, jeżeli:

- małżonek rolnika wnioskującego o tę płatność był w tym dniu wpisany do tego rejestru, nawet jeżeli osoby te nie pozostawały w tym dniu w związku małżeńskim, albo
- rolnik lub jego małżonek odziedziczyli gospodarstwo rolne osoby, która w tym dniu była wpisana do tego rejestru, albo
- rolnik lub jego małżonek nabyli w całości gospodarstwo rolne osoby, która w tym dniu była wpisana do tego rejestru, a zbywca gospodarstwa wyraził pisemną zgodę na przyznanie płatności niezwiązanej do tytoniu nabywcy gospodarstwa rolnego. Zbywcy gospodarstwa od dnia wyrażenia zgody nie przysługuje prawo do uzyskania płatności niezwiązanej do tytoniu.

W przypadku gdy w umowie zawartej do dnia 15 marca 2018 r. na rok zbiorów 2018 bądź gdy w umowie zawartej do dnia 15 marca 2017 r. na rok zbiorów 2017 r. i zarejestrowanej w Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa wprowadzono zmiany skutkujące zmniejszeniem indywidualnej ilości referencyjnej do wniosku o przyznanie płatności rolnik może dołączyć umowę lub kopię umowy zbycia surowca tytoniowego, potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez notariusza albo upoważnionego pracownika Agencji.

W przypadku, gdy w dniu 31 grudnia 2018 r. do rejestru producentów surowca tytoniowego wpisany był małżonek rolnika ubiegającego się o przyznanie płatności niezwiązanej do tytoniu, nawet jeżeli osoby te nie pozostawały w tym dniu w związku małżeńskim, do wniosku należy dołączyć:

- *Oświadczenie małżonków o pozostawaniu w związku małżeńskim na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności;*
- *Oświadczenie małżonka o wyrażeniu zgody na przyznanie płatności niezwiązanej do tytoniu.*

W przypadku, gdy rolnik ubiegający się o przyznanie płatności niezwiązanej do tytoniu lub jego małżonek **odziedziczył gospodarstwo rolne osoby**, która w dniu 31 grudnia 2018 roku była wpisana do rejestru producentów surowca tytoniowego, do wniosku należy dołączyć:

- odpis prawomocnego postanowienia sądu o stwierdzeniu nabycia spadku albo
- zaświadczenie sądu o zarejestrowaniu wniosku o stwierdzenie nabycia spadku albo kopia wniosku o stwierdzenie nabycia spadku poświadczona za zgodność z oryginałem przez notariusza albo potwierdzona za zgodność przez upoważnionego pracownika ARiMR wraz z potwierdzeniem nadania tego wniosku w polskiej placówce pocztowej operatora wyznaczonego w rozumieniu ustawy Prawo pocztowe, jeżeli nie zostało zakończone postępowanie sądowe o stwierdzenie nabycia spadku, albo
- wypis albo odpis aktu poświadczenia dziedziczenia sporządzony przez notariusza, albo
- odpis prawomocnego postanowienia sądu o dziale spadku albo umowa w formie aktu notarialnego, na mocy których został dokonany dział spadku obejmujący gospodarstwo, z którego wynika, że uprawnienie do przyznania płatności niezwiązanej do tytoniu przeszło na rolnika ubiegającego się o przyznanie tej płatności lub na jego małżonka, albo
- odpis prawomocnego postanowienia częściowego sądu o stwierdzeniu nabycia przedmiotu zapisu windykacyjnego będącego gospodarstwem,
- *Oświadczenie spadkobiercy o wyrażeniu zgody na przyznanie rolnikowi płatności, jeżeli:*
 - uprawnionym do nabycia spadku jest rolnik i inni spadkobiercy (oświadczenie takie nie jest wymagane w przypadku, gdy w wyniku działu spadku uprawnienie do otrzymania płatności niezwiązanej do tytoniu przeszło na rolnika) albo
 - uprawnionym do nabycia spadku jest małżonek rolnika wnioskującego o płatność oraz inni spadkobiercy albo
- *Oświadczenie małżonka o wyrażeniu zgody na przyznanie płatności niezwiązanej do tytoniu, jeżeli w wyniku działu spadku uprawnienie do otrzymania płatności niezwiązanej do tytoniu przeszło na małżonka rolnika.*

W przypadku, gdy rolnik ubiegający się o przyznanie płatności niezwiązanej do tytoniu lub jego małżonek **odziedziczył w wyniku zapisu windykacyjnego gospodarstwo rolne osoby**, która w dniu 31 grudnia 2018 roku była wpisana do rejestru producentów surowca tytoniowego, do wniosku należy dołączyć:

- *Oświadczenie małżonka o wyrażeniu zgody na przyznanie płatności niezwiązanej do tytoniu - w przypadku, gdy małżonek rolnika odziedziczył gospodarstwo rolne w wyniku zapisu windykacyjnego;*
- *Oświadczenie zapisobiercy o wyrażeniu zgody na przyznanie rolnikowi płatności niezwiązanej do tytoniu - w przypadku, gdy w wyniku zapisu windykacyjnego gospodarstwo odziedziczył rolnik i inni zapisobiercy lub małżonek rolnika wnioskującego o płatność niezwiązaną do tytoniu i inni zapisobiercy oraz*
- prawomocne postanowienie częściowe sądu o stwierdzeniu nabycia przedmiotu zapisu windykacyjnego będącego gospodarstwem rolnym.

W przypadku, gdy rolnik ubiegający się o przyznanie płatności niezwiązanej do tytoniu **nabył w całości gospodarstwo rolne osoby**, która w dniu 31 grudnia 2018 roku była wpisana do rejestru producentów surowca tytoniowego, a zbycie gospodarstwa nastąpiło przed dniem złożenia wniosku o przyznanie płatności niezwiązanej do tytoniu, do wniosku należy dołączyć:

- umowę, na podstawie której rolnik nabył w całości gospodarstwo rolne lub kopię takiej umowy potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez notariusza lub upoważnionego pracownika Agencji;
- *Oświadczenie zbywcy o wyrażeniu zgody na przyznanie płatności nabywcy gospodarstwa rolnego;*

- *Oświadczenie nabywcy o wyrażeniu zgody na przyznanie rolnikowi płatności niezwiązanej do tytoniu.*
W przypadku, gdy małżonek rolnika ubiegającego się o przyznanie płatności niezwiązanej do tytoniu **nabył w całości gospodarstwo rolne osoby**, która w dniu 31 grudnia 2018 roku była wpisana do rejestru producentów surowca tytoniowego, a zbycie gospodarstwa nastąpiło przed dniem złożenia wniosku o przyznanie płatności niezwiązanej do tytoniu, do wniosku należy dołączyć:
- *Oświadczenie małżonków o pozostawaniu w związku małżeńskim na dzień złożenia wniosku o przyznanie płatności;*
- *Oświadczenie małżonka o wyrażeniu zgody na przyznanie płatności niezwiązanej do tytoniu;*
- *umowę, na podstawie której rolnik nabył w całości gospodarstwo rolne lub kopię takiej umowy potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez notariusza lub upoważnionego pracownika Agencji;*
- *Oświadczenie zbywcy o wyrażeniu zgody na przyznanie płatności nabywcy gospodarstwa rolnego;*
- *Oświadczenie współposiadacza o wyrażeniu zgody na przyznanie rolnikowi płatności bezpośrednich oraz przejściowego wsparcia krajowego - jeżeli gospodarstwo rolne nabył rolnik i inni współposiadacze lub małżonek i inni współposiadacze.*

Płatność niezwiązana do tytoniu jest przyznawana do indywidualnej ilości referencyjnej, stanowiącej masę surowca tytoniowego dostarczonego nabywcy w ramach umowy zbycia surowca tytoniowego, która została zawarta w terminie do dnia 15 marca 2018 r. na rok zbiorów 2018 i zarejestrowana w Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa, jednak nie mniej niż 70% masy surowca tytoniowego objętego tą umową zbycia surowca tytoniowego, a w przypadku gdy rolnik nie zawarł umowy zbycia surowca tytoniowego na rok zbiorów 2018 – stanowiącej 70% masy surowca tytoniowego objętego umową zbycia surowca tytoniowego, która została zawarta w terminie do dnia 15 marca 2017 r. na rok zbiorów 2017 i zarejestrowana w Krajowym Ośrodku Wsparcia Rolnictwa.

W przypadku gdy w umowie zbycia surowca tytoniowego, wprowadzono zmiany, które skutkują zmniejszeniem indywidualnej ilości referencyjnej, indywidualną ilość referencyjną stanowi masa surowca tytoniowego określona w umowie zbycia surowca tytoniowego przed wprowadzeniem zmian, o ile rolnik dołączy do wniosku o przyznanie płatności niezwiązanej do tytoniu tę umowę lub kopię tej umowy potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez notariusza albo upoważnionego pracownika Agencji.

W przypadku gdy w 2018 r. do rejestru producentów surowca tytoniowego, poza rolnikiem wnioskującym o płatność niezwiązaną do tytoniu był wpisany małżonek tego rolnika, spadkodawca lub zbywca gospodarstwa, płatność niezwiązana do tytoniu przysługuje do sumy indywidualnej ilości referencyjnej.

Indywidualna ilość referencyjna jest określana przez kierownika biura powiatowego Agencji w decyzji w sprawie o przyznanie płatności niezwiązanej do tytoniu.

Interwencje leśne lub zadrzewieniowe kampania 2025

Rodzaje inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych

W 2025 roku właściciele gruntów rolnych, którzy chcą je zalesić, zadrzewić lub założyć system rolno-leśny będą mogli otrzymać pomoc finansową na ten cel w ramach Planu Strategicznego Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Również o wsparcie mogą ubiegać się właściciele lasów prywatnych, które może być przyznane na realizację inwestycji o charakterze pielęgnacyjnym w tych lasach.

Wsparcie inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych jest przyznawane w ramach następujących interwencji:

1. Zalesianie gruntów rolnych;
2. Tworzenie zadrzewień śródpolnych;

3. Zakładanie systemów rolno-leśnych;
4. Zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych.

Wsparcie inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych jest przyznawane:

1. podmiotowi ubiegającemu się o przyznanie tego wsparcia, z wyłączeniem jednostek organizacyjnych nieposiadających osobowości prawnej reprezentujących Skarb Państwa w zakresie zarządzania mieniem;
2. do powierzchni nie większej niż 40 ha w jednym roku w ramach poszczególnych interwencji;
3. do gruntów stanowiących własność podmiotu ubiegającego się o przyznanie tego wsparcia albo małżonka tego podmiotu, a w przypadku wsparcia na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych – także do gruntów wchodzących w skład wspólnoty gruntowej, dla której utworzono spółkę do sprawowania zarządu nad wspólnotą i do właściwego zagospodarowania gruntów wchodzących w skład tej wspólnoty;
4. do limitu określonego w Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla poszczególnych interwencji.

Termin i sposób złożenia wniosku o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych
Termin złożenia wniosku

W celu uzyskania wsparcia należy złożyć wniosek o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych. Wniosek można złożyć w terminie od 1 czerwca do 31 lipca 2025 r., po wcześniejszym ogłoszeniu naboru wniosków przez Prezesa ARiMR. Nabór wniosków o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych został ogłoszony w dniu 25 kwietnia 2025 r. Ogłoszenie o naborze wniosków o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych Prezes Agencji podaje do publicznej wiadomości:

1. na stronie internetowej administrowanej przez Agencję,
2. w co najmniej jednym dzienniku o zasięgu krajowym,
3. w siedzibie Agencji, oddziałów regionalnych i biur powiatowych Agencji.

Poniżej link do ogłoszenia zamieszczonego na stronie internetowej administrowanej przez Agencję.

[Wsparcie inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych w 2025 roku - Agencja Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa - Portal Gov.pl](#)

Sposób złożenia wniosku

W 2025 r. wniosek o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych należy złożyć nie wcześniej niż 1 czerwca wyłącznie w formie elektronicznej za pośrednictwem aplikacji eWniosekPlus, do której logowanie następuje poprzez Platformę Usług Elektronicznych (PUE) dostępną z poziomu strony internetowej Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa pod adresem <https://www.gov.pl/web/arimr/platforma-uslug-elektronicznych> lub po przekierowaniu beneficjenta ze strony <https://www.gov.pl/web/arimr/ewniosekplus-system>.

W jednym wniosku o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych można ubiegać się o wsparcie na:

1. zalesianie – wykonanie zalesienia oraz jego ochronę przed zniszczeniem na gruntach objętych jednym planem zalesienia;
2. zadrzewienie – tworzenie zadrzewienia i jego ochronę przed zniszczeniem, na gruntach tworzących jeden zwarty obszar powiązany gospodarczo lub przyrodniczo, o powierzchni nie większej niż 0,5 ha albo większej niż 0,5 ha, jeżeli jej szerokość wynosi nie więcej niż 20 m;
3. zakładanie systemów rolno-leśnych – założenie systemów rolno-leśnych i ich ochronę przed zniszczeniem, na gruntach tworzących zwarty obszar, na którym drzewa lub krzewy zostaną posadzone;
 - na gruncie, na którym prowadzona jest działalność rolnicza,
 - w formie jednego, dwóch lub trzech rzędów oddalonych od kolejnych nasadzeń w formie jednego, dwóch lub trzech rzędów, o co najmniej 10 metrów i nie więcej niż 50 metrów – w przypadku gruntów ornych;

- w odległości co najmniej 3 metrów od siebie;
- 4. zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych – realizację inwestycji wraz z ochroną przed zniszczeniem w lasach prywatnych, na gruntach objętych planem inwestycji.

Wykaz załączników jakie należy dołączyć do wniosku:

Do wniosku o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych wnioskodawca powinien dołączyć:

1. pisemną zgodę na wykonywanie inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych:
 - pozostałych współwłaścicieli gruntu, jeżeli ten grunt stanowi przedmiot współwłasności,
 - małżonka podmiotu ubiegającego się o przyznanie wsparcia, jeżeli ten grunt stanowi własność tego małżonka;
2. dokumenty potwierdzające własność gruntów, na których będą wykonywane inwestycje leśne lub zadrzewieniowe w przypadku, gdy nieruchomości obejmująca te grunty nie ma założonej księgi wieczystej albo gdy prawo własności podmiotu ubiegającego się o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych do nieruchomości, na której są położone grunty, nie zostało do dnia złożenia wniosku o przyznanie tego wsparcia ujawnione w księdze wieczystej;
 - dodatkowo w przypadku ubiegania się o wsparcie na zalesianie:
1. plan zalesienia;
2. decyzję o środowiskowych uwarunkowaniach, jeżeli uzyskanie takiej decyzji dla planowanego wykonania zalesienia jest wymagane przepisami ustawy z dnia 3 października 2008 r. o udostępnianiu informacji o środowisku i jego ochronie, udziale społeczeństwa w ochronie środowiska oraz o ocenach oddziaływania na środowisko;
 - dodatkowo w przypadku ubiegania się o wsparcie na bioróżnorodność lasów prywatnych:
1. plan inwestycji;
2. decyzję starosty o zatwierdzeniu statutu spółki, o której mowa w art. 18 ust. 1 ustawy o wspólnotach gruntowych, w przypadku gruntów wchodzących w skład wspólnoty gruntowej, dla której utworzono spółkę do sprawowania zarządu nad wspólnotą i do właściwego zagospodarowania gruntów wchodzących w skład tej wspólnoty, na których będą wykonywane inwestycje – w przypadku wspólnot gruntowych;
3. odpis aktualny z Centralnej Informacji Krajowego Rejestru Sądowego lub wypis z ewidencji, o której mowa w art. 40a ust. 1 ustawy z dnia 7 kwietnia 1989 r. – Prawo o stowarzyszeniach (Dz. U. z 2020 r. poz. 2261) – w przypadku stowarzyszeń.

Termin złożenia zmiany do wniosku

Wnioskodawca może dokonać zmiany złożonego wniosku o przyznanie wsparcia:

1. w wyniku której nastąpi zwiększenie wsparcia lub która wpłynie na spełnienie kryteriów wyboru operacji, najpóźniej 7 dni przed terminem podania do publicznej wiadomości, na stronie internetowej administrowanej przez Agencję (tj. 24.09.2025 r.), informacji o kolejności przysługiwania wsparcia, lub
2. do dnia poprzedzającego dzień, w którym został on powiadomiony przez Agencję o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu.

Termin wycofania wniosku

Wniosek o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych może zostać całkowicie lub częściowo wycofany przez podmiot ubiegający się o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych lub zadrzewieniowych, chyba że ten podmiot został poinformowany o zamiarze przeprowadzenia kontroli na miejscu lub beneficjent dowiedział się o nieprawidłowości wykrytej w wyniku przeprowadzenia niezapowiedzianej kontroli na miejscu. Wycofanie wniosku o przyznanie wsparcia inwestycji leśnych

lub zadrzewieniowych jest możliwe mimo tego, że beneficjent dowiedział się o nieprawidłowości wykrytej w wyniku przeprowadzenia niezapowiedzianej kontroli na miejscu, ale jedynie w tej części, której nie dotyczy nieprawidłowość wykryta w wyniku przeprowadzenia tej kontroli.

Definicje:

śródlądowe wody powierzchniowe – śródlądowe wody powierzchniowe dzielą się na śródlądowe wody płynące oraz śródlądowe wody stojące. Śródlądowymi wodami płynącymi są wody w ciekach naturalnych oraz źródłach, z których te cieki biorą początek; jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych o ciągłym albo okresowym naturalnym dopływie lub odpływie wód powierzchniowych; sztucznych zbiornikach wodnych usytuowanych na wodach płynących; kanałach.

Natomiast za śródlądowe wody stojące należy uznać wody śródlądowe w jeziorach oraz innych naturalnych zbiornikach wodnych niezwiązanych bezpośrednio, w sposób naturalny, z powierzchniowymi śródlądowymi wodami płynącymi, a także wody znajdujące się w zagłębieniach terenu powstałych w wyniku działalności człowieka, niebędących stawami. Rowy melioracyjne nie są śródlądowymi wodami powierzchniowymi.

elementy krajobrazu – o których mowa w art. 4 ust. 4 lit. b akapit drugi rozporządzenia 2021/2115, obejmują:

- a) nieutwardzone drogi dojazdowe, pasy zadrzewień, żywopłoty lub ściany tarasów - o ile całkowita szerokość tych elementów nie przekracza 2 m,
- b) oczka wodne, inne niż oczka wodne stanowiące elementy krajobrazu, o których mowa w art. 4 ust. 4 lit. b ppkt (i) rozporządzenia 2021/2115, o łącznej powierzchni nie większej niż 100 m²,
- c) zadrzewienia śródpolne o łącznej powierzchni nie większej niż 100 m²,
- d) rozproszone drzewa znajdujące się na użytkach rolnych, o ile liczba drzew na hektar, innych niż drzewa owocowe, nie przekracza 100 sztuk.

jednostka terytorialna - jednostka samorządu terytorialnego i jednostka organizacyjna gmin, powiatów oraz województw

rolnik - oznacza rolnika w rozumieniu art. 3 pkt. 1 rozporządzenia 2021/2115, tzn. osobę fizyczną lub prawną, bądź grupę osób fizycznych lub prawnych, bez względu na status prawny takiej grupy i jej członków w świetle prawa krajowego, których gospodarstwo jest położone na obszarze objętym zakresem terytorialnym stosowania Traktatów, określonym w art. 52 Traktatu o Unii Europejskiej, w związku z art. 349 i 355 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (TFUE), oraz które prowadzą działalność rolniczą, określoną przez państwa członkowskie zgodnie z art. 4 ust. 2 rozporządzenia 2021/2115

Kryteria wyboru operacji:

Wszystkie wnioski o przyznanie wsparcia podlegają weryfikacji kryteriów wyboru operacji. Wsparcie na zalesianie, wsparcie na zadrzewienie, wsparcie na zakładanie systemów rolno-leśnych będzie przysługiwało według kolejności sumy punktów uzyskanych przez beneficjenta po weryfikacji kryteriów wyboru operacji tj.:

Lp.	Kryteria wyboru operacji	Liczba punktów
-----	--------------------------	----------------

1	Grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części są zlokalizowane na korytarzach ekologicznych w rozumieniu art. 5 pkt 2 ustawy o ochronie przyrody położonych na obszarze Natura 2000, określonych w planie ochrony lub planie zadań ochronnych dla obszaru Natura 2000.	14
2	Grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części są gruntami o nachyleniu terenu powyżej 12°, przez które rozumie się grunty, gdy przynajmniej część terenu na tych gruntach ma nachylenie powyżej 12°.	12
3	Grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części przylegają do śródlądowych wód powierzchniowych, o których mowa w art. 21 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne.	10
4	Grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części przylegają do lasu lub obszaru zalesionego – w przypadku gruntu przeznaczonego do wykonania zalesienia.	8
5	Grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części są położone na glebach V, VI lub VIz klasy bonitacyjnej zgodnie z ewidencją gruntów i budynków w rozumieniu art. 2 pkt 8 ustawy Prawo geodezyjne i kartograficzne.	6
5a	Grunty przeznaczone do wykonania inwestycji z użyciem co najmniej 4 różnych gatunków lub rodzajów drzew lub krzewów, przy czym udział drzew lub krzewów najmniej liczego gatunku lub rodzaju spośród czterech najliczniejszych będzie wynosić co najmniej 10%	6
6	Grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części są położone na obszarach ONW określonych w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. poz. 329, z późn. zm.).	5
7	Grunty przeznaczone do wykonania inwestycji przynajmniej w części są położone w województwie o lesistości poniżej 30%.	4

Minimalna liczba punktów, jaką wnioskodawca musi uzyskać podczas weryfikacji kryteriów wyboru operacji wynosi 6 pkt - w przypadku wsparcia na zalesianie oraz 5 pkt - w przypadku wsparcia na zadrzewienie i wsparcia na zakładanie systemów rolno-leśnych.

Przy ustalaniu spełnienia kryteriów wyboru operacji uznaje się, że grunty przeznaczone do wykonania zalesienia, zadrzewienia i systemów rolno-leśnych przynajmniej w części przylegają do:

1. śródlądowych wód powierzchniowych, o których mowa w art. 21 ustawy z dnia 20 lipca 2017 r. – Prawo wodne, jeżeli przynajmniej w części są położone w pasie o szerokości 5 m od krawędzi brzegu tych wód;
2. lasu lub obszaru zalesionego, jeżeli przynajmniej w części są położone w pasie o szerokości 5 m od tego lasu lub tego obszaru zalesionego.

Kryterium przylegania do śródlądowych wód powierzchniowych nie jest spełnione jeżeli grunt przylega do rowu. Zgodnie z art. 16 pkt 47 - ustawy Prawo wodne, rowy nie są śródlądowymi wodami powierzchniowymi. **Rowy** to sztuczne koryta prowadzące wodę w sposób ciągły lub okresowy, o szerokości dna mniejszej niż 1,5 m przy ujściu. Zgodnie z art. 197 ust. 1 pkt. 1 ww. ustawy rowy zaliczane są do urządzeń melioracji wodnych.

Wsparcie na zwiększanie bioróżnorodności lasów prywatnych na inwestycje, o których mowa w § 6 ust. 2 pkt 1–5 rozporządzenia zalesieniowego, przysługuje według kolejności sumy punktów uzyskanych przez beneficjenta po weryfikacji kryteriów wyboru operacji tj.:

Lp.	Kryteria wyboru operacji	Liczba punktów
1	Założenie remizy rozumianej jako obszar, na którym są wprowadzane gatunki lub rodzaje drzew lub krzewów o dużym znaczeniu biocenotycznym, przy czym ta remiza powinna być ogrodzona oraz mieć powierzchnię 10 arów	22
2	Założenie strefy ekotonowej rozumianej jako obszar, na którym są wprowadzane gatunki lub rodzaje drzew lub krzewów w pasie drzewostanu graniczącym z terenem otwartym	20
3	Dolesianie luk w drzewostanie, lub odnowienie drzewostanu uszkodzonego	18
4	Wprowadzenie drugiego piętra w drzewostanie, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 30 do 50 lat, lub zróżnicowanie struktury drzewostanu, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie wynosi od 30 do 60 lat, przez wprowadzenie podszytu rozumianego jako dolna warstwa w drzewostanie, złożona z gatunków drzewiastych i krzewiastych, chroniących i uaktywniających glebę	16
5	Operacje obejmujące inwestycje planowane na gruntach przylegających przynajmniej w części do śródlądowych wód powierzchniowych, o których mowa w art. 21 ustawy Prawo wodne	14
6	operacje obejmujące inwestycje planowane na gruntach położonych w lasach uznanych za lasy szczególnie chronione, o których mowa w art. 15 ustawy o lasach	12
7	operacje obejmujące inwestycje planowane na gruntach położonych przynajmniej w części na obszarach parków narodowych lub rezerwatów przyrody lub obszarach Natura 2000	10
8	Wykonywanie cięć pielęgnacyjnych w drzewostanie, w którym średni wiek gatunku panującego w drzewostanie nie przekracza 30 lat, polegających na jego rozluźnieniu przez usunięcie drzew niepożądanych	8
9	Operacje obejmujące inwestycje planowane na gruntach położonych przynajmniej w części na obszarach ONW określonych w załączniku do rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 11 marca 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Wspieranie gospodarowania na obszarach górskich i innych obszarach o niekorzystnych warunkach gospodarowania (ONW)” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013	6

Wsparcie przysługuje jeżeli operacja uzyskała co najmniej 8 pkt.

Przy ustalaniu spełnienia kryteriów wyboru operacji obejmujących inwestycje planowane na gruntach przylegających przynajmniej w części do śródlądowych wód powierzchniowych, o których mowa w art. 21 ustawy Prawo wodne, uznaje się, że inwestycje są planowane na gruntach przylegających przynajmniej w części do śródlądowych wód powierzchniowych, o których mowa w art. 21 ustawy Prawo wodne, jeżeli przynajmniej w części są położone w pasie o szerokości 5 m od krawędzi brzegu tych wód.

➤ Rolno-środowiskowo-klimatyczne kampania 2025

W roku 2025 na jednym formularzu wniosku można ubiegać się o przyznanie płatności w ramach interwencji:

- w formie płatności bezpośrednich;
- przejściowego wsparcia krajowego;
- płatności i premii na rzecz rozwoju obszarów wiejskich;
- przyznanie płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW);
- przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej – zobowiązania kontynuacyjne w ramach PROW 2014-2020 (PRSK1420)
 - w tym retencjonowanie wody na obszarach przyrodniczych;
- przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych – zobowiązania w ramach WPR 2023-2027 (ZRSK2327)
 - w tym interwencja 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie;
 - w tym retencjonowanie wody na obszarach przyrodniczych;
 - przyznanie kosztów transakcyjnych w ramach interwencji 1, interwencji 2, interwencji 5;
- przyznanie płatności ekologicznych – zobowiązania w ramach WPR 2023-2027 (RE2327)
 - w tym pakiet 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi;
 - w tym pakiet 10. Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą;
 - przyznanie kosztów transakcyjnych
- wypłatę pomocy na zalesianie (PROW 2007-2013) (ZAL713I);
- przyznanie premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej (PROW 2014-2020) (ZAL1420);
- przyznanie premii z tytułu zadrzewień (PROW 2014-2020) (ZS1420K);
- przyznanie pierwszej premii pielęgnacyjnej i zalesieniowej do gruntów z sukcesją naturalną (WPR 2023-2027) (ZGR2327SN);
- przyznanie premii z tytułu systemów rolno-leśnych (WPR 2023-2027) (SRL2327K);
- przyznanie premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej (WPR 2023-2027) (ZGR2327K);
- przyznanie premii pielęgnacyjnej i zalesieniowej do gruntów z sukcesją naturalną (WPR 2023-2027) (ZGR2327SNK).

W przypadku płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych (WPR 2023-2027) rekompensata kosztów transakcyjnych przysługuje w ramach Interwencji 1. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000, Interwencji 2. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000 lub Interwencji 5. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie.

W przypadku ubiegania się o rekompensatę kosztów transakcyjnych, należy zaznaczyć odpowiednie pola „przyznanie kosztów transakcyjnych w ramach” w części dotyczącej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach WPR 2023-2027 w eWniosekPlus.

Rolnikowi lub innemu podmiotowi może zostać przyznana dodatkowa płatność do powierzchni obszarów przyrodniczych nie będących użytkami rolnymi, które zostały zalane lub podtopione. Warunek wystąpienia na danej powierzchni zalania lub podtopienia uznaje się za spełniony, jeżeli potwierdzą to dane w formie wykazu działek wraz z ich danymi przestrzennymi sporządzanego corocznie przez Instytut Uprawy Nawożenia i Gleboznawstwa- Państwowego Instytutu Badawczego. Zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne można realizować w ramach następujących interwencji i wariantów:

Interwencja 1. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków na obszarach Natura 2000:

- Wariant 1.1. Zmienne-wilgotne łąki trzęślicowe,
- Wariant 1.2. Zalewowe łąki selernicowe i słonorośla,
- Wariant 1.3. Murawy,
- Wariant 1.4. Półnaturalne łąki wilgotne,
- Wariant 1.5. Półnaturalne łąki świeże,
- Wariant 1.6.1. Torfowiska – wymogi kluczowe,

- Wariant 1.6.2. Torfowiska – wymogi kluczowe i uzupełniające,
- Wariant 1.7. Ochrona siedlisk lęgowych rzadkich gatunków ptaków siewkowych (rycyk, kszczyk, krwawodziób i czajka),
- Wariant 1.8. Ochrona siedlisk lęgowych dubelta i kulika wielkiego,
- Wariant 1.9. Ochrona siedlisk lęgowych wodniczki,
- Wariant 1.10. Ochrona siedlisk lęgowych derkacza;
- Interwencja 2. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000:
- Wariant 2.1. Zmienneowilgotne łąki trzęślicowe,
- Wariant 2.2. Zalewowe łąki selernicowe i słonorośla,
- Wariant 2.3. Murawy,
- Wariant 2.4. Półnaturalne łąki wilgotne,
- Wariant 2.5. Półnaturalne łąki świeże,
- Wariant 2.6.1. Torfowiska – wymogi kluczowe,
- Wariant 2.6.2. Torfowiska – wymogi kluczowe i uzupełniające,
- Wariant 2.7. Ochrona siedlisk lęgowych rzadkich gatunków ptaków siewkowych (rycyk, kszczyk, krwawodziób i czajka),
- Wariant 2.8. Ochrona siedlisk lęgowych dubelta i kulika wielkiego,
- Wariant 2.9. Ochrona siedlisk lęgowych wodniczki,
- Wariant 2.10. Ochrona siedlisk lęgowych derkacza;
- Interwencja 3. Ekstensywne użytkowanie łąk i pastwisk na obszarach Natura 2000;
- Interwencja 4. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych;
- Interwencja 5. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie:
- Wariant 5.1. Uprawa rzadkich gatunków lub odmian roślin,
- Wariant 5.2. Wytwarzanie materiału siewnego rzadkich gatunków lub odmian roślin;
- Interwencja 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie:
- Wariant 6.1.1. Zachowanie lokalnych ras bydła – użytkowanie mleczne,
- Wariant 6.1.2. Zachowanie lokalnych ras bydła – użytkowanie mięsne,
- Wariant 6.2.1.1. Zachowanie lokalnych ras koni – samice (konie małopolskie i wielkopolskie),
- Wariant 6.2.1.2. Zachowanie lokalnych ras koni – samce (konie małopolskie i wielkopolskie),
- Wariant 6.2.2.1. Zachowanie lokalnych ras koni – samice (konie śląskie),
- Wariant 6.2.2.2. Zachowanie lokalnych ras koni – samce (konie śląskie),
- Wariant 6.2.3.1. Zachowanie lokalnych ras koni – samice (koniki polskie i huculskie),
- Wariant 6.2.3.2. Zachowanie lokalnych ras koni – samce (koniki polskie i huculskie),
- Wariant 6.2.4.1. Zachowanie lokalnych ras koni – samice (konie zimnokrwiste w typie sztumskim i sokólskim),
- Wariant 6.2.4.2. Zachowanie lokalnych ras koni – samce (konie zimnokrwiste w typie sztumskim i sokólskim),
- Wariant 6.3. Zachowanie lokalnych ras owiec,
- Wariant 6.4. Zachowanie lokalnych ras świń,
- Wariant 6.5. Zachowanie lokalnych ras kóz,
- Interwencja 7. Bioróżnorodność na gruntach ornych:
- Wariant 7.1. Wieloletnie pasy kwietne,
- Wariant 7.2. Ogródki bioróżnorodności.

Płatności w ramach działania są przyznawane corocznie, przez okres 5-letniego zobowiązania, rolnikom, którzy podjęli zobowiązanie i dobrowolnie przyjmują na siebie zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne w zakresie danej Interwencji lub wariantu. Płatność w całości lub w części rekompensuje utracony dochód i dodatkowo poniesione koszty.

Płatność jest ryczałtowa, przyznawana w zależności od realizowanej interwencji do gruntów ornych/obszarów przyrodniczych/ trwałych użytków zielonych lub do zwierząt.

W ramach Interwencji 2. Ochrona cennych siedlisk i zagrożonych gatunków poza obszarami Natura 2000, płatności podlegają degresywności w zależności od powierzchni deklarowanej do płatności:

- 100% stawki podstawowej – za powierzchnię od 0,10 ha do 50 ha;
- 75% stawki podstawowej – za powierzchnię powyżej 50 ha do 100 ha;
- 60% stawki podstawowej – za powierzchnię powyżej 100 ha.

W przypadku, gdy o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych w ramach wariantów Interwencji 2. ubiega się spółdzielnia produkcji rolnej albo rolników, płatności podlegają degresywności, która stosuje się w odniesieniu do każdego z członków tych spółdzielni osobno, na jej wniosek, jeżeli ta spółdzielnia poddała się badaniu lustracyjnemu, zgodnie z prawem spółdzielczym, w ciągu ostatnich trzech lat poprzedzających rok złożenia wniosku o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych.

Natomiast w zakresie Interwencji 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie płatność przysługuje do maksymalnej liczby zwierząt w jednym stadzie tj.:

- krów: 100 sztuk;
- loch tej samej rasy;
- 70 loch stada podstawowego świń rasy puławskiej;
- 100 loch stada podstawowego świń rasy złotnickiej białej;
- 100 loch stada podstawowego świń rasy złotnickiej pstrej;
- klaczy;
- 50 sztuk rasy sokólskiej lub sztumskiej; 80 sztuk pozostałych ras koni

Rolnikowi może zostać przyznana dodatkowa płatność do buhaja, który w okresie realizacji tego zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego był objęty tym zobowiązaniem i został udostępniony do centrum pozyskiwania nasienia, w celu pozyskania od niego nasienia.

Płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne przysługują rolnikowi lub zarządcy, jeżeli:

- został mu nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
- realizuje 5-letnie zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne, o którym mowa w art. 70 ust. 1 rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2021/2015 z dnia 2 grudnia 2021 r. ustanawiającego przepisy dotyczące wsparcia planów strategicznych sporządzonych przez państwa członkowskie w ramach wspólnej polityki rolnej (planów strategicznych WPR),
- spełnia warunki przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach określonych interwencji lub wariantów określone w rozporządzeniu rolno-środowiskowo-klimatycznym.

Zgodnie z art. 22 ustawy o Planie Strategicznym, jeżeli warunkiem przyznania pomocy jest posiadanie gruntu, pomoc jest przyznawana do gruntu, który w dniu 31 maja, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy, jest w posiadaniu podmiotu ubiegającego się o jej przyznanie na podstawie tytułu prawnego.

Zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne obejmuje:

- użytki rolne lub obszary przyrodnicze, zadeklarowane we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach danego wariantu interwencji 1, 2, 5 i 7 lub interwencji 3 i 4, spełniające warunki przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej, będące obszarem zatwierdzonym,
- w ramach interwencji 6 - zwierzęta ras lokalnych zadeklarowane we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach danej rasy lokalnej objętej wariantem interwencji 6, dla których są spełnione warunki przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej, będące zwierzętami zatwierdzonymi (stado) i dla których wydano zaświadczenie

Płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne mogą zostać przyznane do:

- powierzchni działki rolnej – w przypadku wariantów interwencji 1, 2, 5 lub 7 lub w ramach interwencji 3 i 4 o powierzchni co najmniej 0,1 ha,
- powierzchni jednostki gruntu nierolniczego będącego obszarem kwalifikującym się do przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej zwany „działką przyrodniczą”

- w przypadku wariantów 1.2, 1.3, 1.6.1, 1.6.2, 1.7, 1.8, 1.9, 1.10, 2.2, 2.3, 2.6.1, 2.6.2, 2.7, 2.8, 2.9, 2.10;

- sztuk zwierząt – w przypadku wariantów interwencji 6 w ramach ras lokalnych zwierząt. Płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne do tego samego obszaru mogą być przyznane tylko z tytułu realizacji jednego zobowiązania (jednej interwencji lub wariantu).

W przypadku gdy rolnik lub inny podmiot ubiega się o przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych do tego samego obszaru z tytułu realizacji więcej niż jednego wariantu lub interwencji, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna jest przyznawana do zobowiązania, dla którego przewidziano wyższą stawkę płatności na 1 ha.

Jeżeli na danym obszarze jest realizowane zobowiązanie ekologiczne WPR 23/27, lub zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne PROW 14/20, płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna do tego obszaru nie przysługuje.

Powyższego przepisu nie stosuje się do przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w przypadku realizacji zobowiązania w ramach:

- wariantów Interwencji 5. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie może być przyznana w przypadku równoczesnej realizacji w gospodarstwie zobowiązania PROW 14/20 w ramach Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone
- wariantów Interwencji 7. Bioróżnorodność na gruntach ornych, może być przyznana w przypadku równoczesnej realizacji na tym samym obszarze zobowiązania PROW 14/20 w ramach Pakietu 1. Rolnictwo zrównoważone.

Minimalna powierzchnia działki rolnej deklarowanej do płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej wynosi 0,1 ha.

Zadeklarowanie we wniosku działek rolnych poniżej 0,1 ha skutkuje odmową przyznania płatności. Działki te nie są także uwzględniane przy wyliczeniu kary administracyjnej w przypadku zawyżenia powierzchni.

W przypadku gdy na działce rolnej występują drzewa płatność rolno-środowiskowo-klimatyczna może być przyznana do gruntu, na którym jest położona ta działka, jeżeli:

- występujące na tym gruncie drzewa są rozrzucone, a liczba tych drzew na hektar tego gruntu nie przekracza 100 drzew, a w przypadku, gdy liczba tych drzew na hektar tego gruntu przekracza 100 drzew, jeżeli grunt ten stanowi system rolno-leśny,
 - na tym gruncie można prowadzić działalność rolniczą w podobny sposób, jak na gruncie o takiej samej powierzchni, na którym drzewa nie występują
- powyższego nie stosuje się do działki rolnej położonej na gruncie, do którego rolnik ubiega się o płatności rolno-środowiskowo-klimatyczne w ramach Interwencji 4. Zachowanie sadów tradycyjnych odmian drzew owocowych.

Na potrzeby wdrażania interwencji przyrodniczych na obszarach Natura 2000 – umożliwiono wykorzystanie, oprócz funkcjonujących obecnie warstw cyfrowych dla wodniczki i dubelta opracowanych przez Główny Inspektorat Ochrony Środowiska (GIOŚ), również warstw cyfrowych opracowanych przez Generalną Dyрекcję Ochrony Środowiska (GDOŚ) dla tych gatunków ptaków.

Od kampanii 2025:

- jeżeli fragmenty działki rolnej albo działki przyrodniczej będące odpowiednio trwałymi użytkami zielonymi albo obszarami przyrodniczymi nie znajdują się w granicach warstw cyfrowych GDOŚ lub granicach warstw cyfrowych GIOŚ, a suma ich powierzchni **nie stanowi więcej niż 20 %** powierzchni zadeklarowanej we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej odpowiednio tej działki rolnej albo tej działki przyrodniczej, rolnik lub zarządca mogą zadeklarować w tym wniosku, że cała ta działka rolna albo cała ta działka przyrodnicza znajdują się w granicach warstw cyfrowych GDOŚ lub granicach warstw cyfrowych GIOŚ dla danego siedliska lub danego gatunku ptaka - niewykonywanie dokumentacji przyrodniczej na całości działki;
- jeżeli fragmenty działki rolnej albo działki przyrodniczej będące odpowiednio trwałymi użytkami zielonymi albo obszarami przyrodniczymi znajdują się w granicach warstw cyfrowych GDOŚ lub

granicach warstw cyfrowych GIOŚ, a powierzchnia każdego z tych fragmentów **jest mniejsza niż 0,1 ha** oraz suma powierzchni tych fragmentów **nie stanowi więcej niż 10 %** powierzchni zadeklarowanej we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej odpowiednio tej działki rolnej albo tej działki przyrodniczej, rolnik lub zarządca mogą zadeklarować w tym wniosku, że cała ta działka rolna albo cała ta działka przyrodnicza nie znajdują się w granicach warstw cyfrowych GDOŚ lub granicach warstw cyfrowych GIOŚ - wykonywanie dokumentacji przyrodniczej na całości;

- jeżeli fragmenty działki rolnej będące trwałymi użytkami zielonymi zymi znajdują się w granicach warstw cyfrowych GDOŚ lub granicach warstw cyfrowych GIOŚ, a powierzchnia każdego z tych fragmentów **jest mniejsza niż 0,1 ha** oraz suma powierzchni tych fragmentów **nie stanowi więcej niż 10 %** powierzchni zadeklarowanej we wniosku o przyznanie pierwszej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej odpowiednio tej działki rolnej, rolnik może zadeklarować w tym wniosku, że cała ta działka rolna nie znajdują się w granicach warstw cyfrowych GDOŚ lub granicach warstw cyfrowych GIOŚ - możliwość kwalifikacji do interwencji 3.

Rolnik lub inny podmiot realizujący zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne przestrzega niżej wymienionych wymogów.

- posiada plan działalności rolnośrodowiskowej sporządzony do dnia 31 lipca roku, w którym podjęli zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne na formularzu udostępnionym przez ARiMR, przy udziale doradcy rolniczego ze specjalizacją rolnośrodowiskową lub eksperta przyrodniczego,
- prowadzi na formularzu udostępnionym przez ARiMR, rejestr działalności rolnośrodowiskowej zawierający wykaz:
- działań agrotechnicznych, w tym zastosowania nawozów i wykonania zabiegów przy użyciu środków ochrony roślin,
- wypasów zwierząt – w przypadku prowadzenia wypasu,
- posiada dokumentację przyrodniczą stanowiącą szczegółową charakterystykę danego siedliska przyrodniczego lub siedliska lęgowego ptaków, sporządzoną przez eksperta przyrodniczego, na formularzu udostępnionym przez ARiMR, zgodnie z metodyką sporządzania takiej dokumentacji udostępnioną przez ARiMR, w roku poprzedzającym rok rozpoczęcia lub w roku rozpoczęcia danego zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego w przypadku Interwencji 1 i 2, ale nie później niż do 30 listopada tego roku – jeżeli jest wymagana,
- przestrzega odnośnych minimalnych wymogów dotyczących stosowania nawozów i środków ochrony roślin oraz innych odpowiednich obowiązkowych wymogów wskazanych w załączniku nr 1 do rozporządzenia rolno-środowiskowo-klimatycznego.

Rolnik realizuje zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne od dnia 15 marca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie pierwszej płatności.

W przypadku gdy w drugim lub kolejnym roku realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego:

- nie są spełnione warunki przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej, lub
- rolnik lub zarządca nie złożył wniosku o przyznanie kolejnej płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej w ramach danej interwencji lub danego wariantu interwencji, lub uznaje się, że rolnik lub zarządca kontynuuje realizację podjętego zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego, jeżeli grunty lub zwierzęta objęte tym zobowiązaniem znajdują się w ich posiadaniu. Wielkość obszaru objętego zobowiązaniem rolno-środowiskowo-klimatycznym oraz miejsce realizacji tego zobowiązania nie podlega zmianie w trakcie jego realizacji, z wyjątkiem:
- zmiany wielkości obszaru objętego zobowiązaniem rolno-środowiskowo-klimatycznym w ramach wariantów Interwencji 5. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych roślin w rolnictwie lub zmiany miejsca realizacji tego zobowiązania;
- zmiany miejsca realizacji zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach wariantu 7.2. Ogródki bioróżnorodności.

Zmiana zobowiązania w zakresie wariantów Interwencji 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie może polegać jedynie na:

- zastąpieniu, zwierząt danej rasy lokalnej objętych tym zobowiązaniem zwierzętami tej samej rasy, jeżeli zwierzęta te spełniają warunki przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej, w ramach tego wariantu, którym były objęte zwierzęta zastępowane.

Zmianę zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego rolnik składa poprzez aplikację eWniosekPlus na rok, w którym rolnik lub inny podmiot realizuje zmienione zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne.

Wysokość stawek płatności dla poszczególnych pakietów i ich wariantów jest określona w załączniku nr 5 do rozporządzenia rolno-środowiskowo-klimatycznego.

Przy ustalaniu wysokości płatności przysługującej do gruntów uwzględnia się powierzchnię działek rolnych lub działek przyrodniczych, nie większą jednak niż maksymalny kwalifikujący się obszar, określony w systemie identyfikacji działek rolnych, o którym mowa w przepisach o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

Postępowanie administracyjne w sprawie przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej przeprowadzane jest zgodnie z Kodeksem postępowania administracyjnego, chyba, że przepisy ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o *Planie Strategicznym* stanowią inaczej.

Zgodnie z przepisami ustawy o *Planie Strategicznym*, do postępowań w sprawie przyznania płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej nie stosuje się następujących artykułów kpa: 81, 77 § 4 zdanie drugie, 64 § 2.

Od roku 2025 wprowadzony został mechanizmu warunkowości społecznej, polegający na uzależnieniu wysokości wsparcia od przestrzegania krajowych przepisów z zakresu prawa pracy oraz zasad BHP.

Mechanizm warunkowości społecznej obejmuje rolników, którzy zatrudniają pracowników i którzy wnioskuje o przyznanie płatności:

- płatności bezpośrednich, w tym: podstawowego wsparcia dochodów, płatności redystrybucyjnej, płatności dla młodych rolników, płatności związanych z produkcją oraz płatności w ramach ekoschematów (w tym dobrostanowej)
- płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych WPR 23/27, płatności ekologicznych WPR 23/27 lub premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych
- płatności ONW.

Kontrole będą wykonywane przez Państwową Inspekcję Pracy. Ustalenia dokonane przez organy kontrolne PIP odnośnie do stwierdzonych niezgodności i nałożonych kar będą podstawą do naliczenia kar administracyjnych zmniejszających przyznane kwoty płatności.

Rolnicy realizujący zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne WPR 23/27 zobowiązani są do przestrzegania warunkowości, z tym że w przypadku GAEC2 – dopiero od roku 2025. W związku z tym od dnia 1 stycznia 2025 r. została wdrożona norma GAEC 2 – Ochrona terenów podmokłych i torfowisk. Na wyznaczonych obszarach podmokłych i torfowiskach rolnicy są zobowiązani do przestrzegania określonych wymogów, tj.:

na trwałych użytkach zielonych:

- zakaz przekształcania lub zaorywania (dopuszcza się wykonanie zabiegu renowacji z zastosowaniem płytkiej uprawy gleby i podsiewu nie częściej niż raz na 4 lata);
 - zakaz wydobywania torfu;
 - zakaz budowy oraz odnawiania rowów i instalacji drenujących do odwadniania/odprowadzania wody z terenu;
- na gruntach ornych:
- zakaz budowy oraz odnawiania rowów i instalacji drenujących do odwadniania/odprowadzania wody z terenu;
 - zakaz orania z wyłączeniem możliwości płytkiej uprawy gleby do głębokości 15 cm;
 - zakaz wydobywania torfu.

➤ **Rolnictwo ekologiczne kampania 2025**

W roku 2025 na jednym formularzu wniosku można ubiegać się o przyznanie płatności w ramach interwencji:

- w formie płatności bezpośrednich;
- przejściowego wsparcia krajowego;
- płatności i premii na rzecz rozwoju obszarów wiejskich;
- przyznanie płatności dla obszarów z ograniczeniami naturalnymi lub innymi szczególnymi ograniczeniami (ONW);
- przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznej – zobowiązania kontynuacyjne w ramach PROW 2014-2020 (PRSK1420)
 - w tym retencjonowanie wody na obszarach przyrodniczych;
- przyznanie płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych – zobowiązania w ramach WPR 2023-2027 (ZRSK2327)
 - w tym interwencja 6. Zachowanie zagrożonych zasobów genetycznych zwierząt w rolnictwie;
 - w tym retencjonowanie wody na obszarach przyrodniczych;
 - przyznanie kosztów transakcyjnych w ramach interwencji 1, interwencji 2, interwencji 3;
- przyznanie płatności ekologicznych – zobowiązania w ramach WPR 2023-2027 (RE2327)
 - w tym pakiet 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi;
 - w tym pakiet 10. Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą;
- przyznanie kosztów transakcyjnych
- wypłatę pomocy na zalesianie (PROW 2007-2013) (ZAL713I);
- przyznanie premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej (PROW 2014-2020) (ZAL1420);
- przyznanie premii z tytułu zadrzewień (PROW 2014-2020) (ZS1420K);
- przyznanie pierwszej premii pielęgnacyjnej i zalesieniowej do gruntów z sukcesją naturalną (WPR 2023-2027) (ZGR2327SN);
- przyznanie premii z tytułu systemów rolno-leśnych (WPR 2023-2027) (SRL2327K)
- przyznanie premii pielęgnacyjnej i premii zalesieniowej (WPR 2023-2027) (ZGR2327K);
- przyznanie premii pielęgnacyjnej i zalesieniowej do gruntów z sukcesją naturalną (WPR 2023-2027) (ZGR2327SNK).

Dodatkowo, w przypadku płatności ekologicznych (WPR 2023-2027) po spełnieniu warunków przyznania w/w płatności, można ubiegać się o przyznanie kosztów transakcyjnych.

W przypadku płatności ekologicznych (WPR 2023-2027) rekompensata kosztów transakcyjnych przysługuje niezależnie od realizowanego pakietu/wariantu oraz niezależnie od liczby realizowanych pakietów/wariantów.

Od kampanii 2025 w aplikacji eWniosekPlus pole „przyznanie kosztów transakcyjnych” w części dotyczącej płatności ekologicznych – zobowiązania w ramach WPR 2023-2027 (RE2327) jest zaznaczane automatycznie. Jeżeli rolnik nie ubiega się o koszty transakcyjne, powinien manualnie to pole odznaczyć.

Od roku 2025 wprowadzony został mechanizm warunkowości społecznej, polegający na uzależnieniu wysokości wsparcia od przestrzegania krajowych przepisów z zakresu prawa pracy oraz zasad BHP.

Mechanizm warunkowości społecznej obejmuje rolników, którzy zatrudniają pracowników i którzy wnioskują o przyznanie płatności:

- płatności bezpośrednich, w tym: podstawowego wsparcia dochodów, płatności redystrybucyjnej, płatności dla młodych rolników, płatności związanych z produkcją oraz płatności w ramach ekoschematów (w tym dobrostanowej)
- płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych, płatności ekologicznych lub premii z tytułu zalesień, zadrzewień lub systemów rolno-leśnych
- płatności ONW.

Kontrole będą wykonywane przez Państwową Inspekcję Pracy. Ustalenia dokonane przez organy kontrolne PIP odnośnie do stwierdzonych niezgodności i nałożonych kar będą podstawą do naliczenia kar administracyjnych zmniejszających przyznane kwoty płatności.

Od 2025 roku rolnicy zobowiązani są do przestrzegania warunkowości. W związku z tym od dnia 1 stycznia 2025 r. została wdrożona norma GAEC 2 – Ochrona terenów podmokłych i torfowisk. Na wyznaczonych obszarach podmokłych i torfowiskach rolnicy są zobowiązani do przestrzegania określonych wymogów, tj.:

na trwałych użytkach zielonych:

- zakaz przekształcania lub zaorywania (dopuszcza się wykonanie zabiegu renowacji z zastosowaniem płytkiej uprawy gleby i podsiewu nie częściej niż raz na 4 lata);
- zakaz wydobywania torfu;
- zakaz budowy oraz odnawiania rowów i instalacji drenujących do odwadniania/odprowadzania wody z terenu;

na gruntach ornych:

- zakaz budowy oraz odnawiania rowów i instalacji drenujących do odwadniania/odprowadzania wody z terenu;
- zakaz orania z wyłączeniem możliwości płytkiej uprawy gleby do głębokości 15 cm;
- zakaz wydobywania torfu.

Płatności ekologiczne przyznaje się rolnikowi, jeżeli:

- realizuje 5-letnie zobowiązanie ekologiczne, na użytkach rolnych, na których prowadzi produkcję ekologiczną w rozumieniu art. 2 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej (Dz. U. z 2023, poz. 1235 t.j.);
- spełnia warunki przyznania płatności ekologicznych w ramach określonych pakietów wymienionych w rozporządzeniu ekologicznym.

W 2025 r. w ramach płatności ekologicznych można ubiegać się o płatność w ramach następujących pakietów:

- Pakiet 1. Uprawy rolnicze;
- Pakiet 2. Uprawy warzywne;
- Pakiet 3. Uprawy zielarskie;
- Pakiet 4. Podstawowe uprawy sadownicze;
- Pakiet 5. Uprawy jagodowe;
- Pakiet 6. Ekstensywne uprawy sadownicze;
- Pakiet 7. Uprawy paszowe na gruntach ornych;
- Pakiet 8. Trwałe użytki zielone;
- Pakiet 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi;
- Pakiet 10. Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą.

Zobowiązanie ekologiczne realizowane jest jako:

- zobowiązanie na gruntach ornych - w przypadku Pakietów 1–3, 5, 7;
- zobowiązanie w ramach upraw sadowniczych - w przypadku Pakietów 4 lub 6;
- zobowiązanie na trwałych użytkach zielonych - w przypadku Pakietu 8;
- zobowiązanie obejmujące małe gospodarstwa – w przypadku Pakietu 9.

Uzyskanie premii za zbilansowaną produkcję roślinno-zwierzęcą w przypadku Pakietu 10. **Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą** nie jest traktowane jako zobowiązanie ekologiczne.

Rolnik realizujący zobowiązanie w ramach Pakietu 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi nie może posiadać więcej niż 10ha użytków rolnych, w roku, w którym rozpoczął realizację tego zobowiązania ekologicznego. Jeżeli w kolejnych latach realizacji zobowiązania w ramach Pakietu 9, posiadane przez rolnika użytki rolne przekroczą powierzchnię 10 ha, lecz obszar użytków rolnych, na którym jest realizowane zobowiązanie ekologiczne nie będzie większy niż 10 ha to rolnik może kontynuować realizację zobowiązania ekologicznego w ramach Pakietu 9.

Rolnik realizujący zobowiązanie ekologiczne w ramach Pakietu 9. Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi może w kolejnych latach realizacji tego zobowiązania ekologicznego zastąpić je odpowiednio zobowiązaniem ekologicznym realizowanym na gruntach ornych albo w ramach upraw sadowniczych, albo na trwałych użytkach zielonych.

Rolnik może realizować jednocześnie więcej niż jedno zobowiązanie ekologiczne, z tym, że takie same zobowiązania ekologiczne może realizować jednocześnie, jeżeli zostały podjęte w różnych latach, a gdy kontynuuje realizację takiego samego zobowiązania ekologicznego podjętego przez innego rolnika - może je realizować, mimo że zostały podjęte w tym samym roku.

Rolnik realizujący zobowiązanie ekologiczne przestrzega następujących wymogów:

- posiada plan działalności ekologicznej, sporządzony do dnia 31 lipca w pierwszym roku realizacji zobowiązania, przy udziale doradcy rolniczego ze specjalizacją rolnośrodowiskową albo doradcy rolniczego ze specjalizacją rolnictwo ekologiczne na formularzu udostępnionym przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa, zwaną dalej „Agencją”;
- prowadzi rejestr działalności ekologicznej w odniesieniu do gruntów objętych zobowiązaniem ekologicznym, zawierający wykaz:
 - a. zabiegów agrotechnicznych wykonywanych w ramach realizowanego pakietu, w szczególności: zastosowania nawozów i wykonania zabiegów przy użyciu środków ochrony roślin – ze wskazaniem nazwy i dawki zastosowanego nawozu i środka ochrony roślin oraz przyczyny zastosowania środka ochrony roślin, oraz wykonania koszenia,
 - b. wypasu zwierząt – w przypadku prowadzenia wypasu
 - wraz z terminem ich przeprowadzenia;
 - określonych dla poszczególnych pakietów w załączniku nr 2 do rozporządzenia;
 - odpowiednich minimalnych wymogów dotyczących stosowania nawozów i środków ochrony roślin oraz innych odpowiednich obowiązkowych wymogów, o których mowa w art. 70 ust. 3 lit. b rozporządzenia 2021/2115, wskazanych w załączniku nr 1 do rozporządzenia.

W przypadku, gdy rolnik jednocześnie realizuje zobowiązanie ekologiczne w ramach WPR 2023-2027 i zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne w ramach WPR 2023 - 2027 lub zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne w ramach PROW 2014-2020:

- rejestr działalności ekologicznej może być prowadzony na jednym formularzu z rejestrem z rejestrem działalności rolnośrodowiskowej prowadzonym w ramach realizowanego przez tego rolnika zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach WPR 2023-2027 lub zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach PROW 2014-2020;

W przypadku gdy rolnik jednocześnie realizuje zobowiązanie ekologiczne w ramach WPR 2023-2027 i zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne w ramach WPR 2023-2027 zobowiązanie rolno-środowiskowo-klimatyczne w ramach PROW 2014-2020 plan działalności ekologicznej nie może być sporządzony na jednym formularzu z:

- planem działalności rolnośrodowiskowej sporządzonym w ramach realizowanego przez tego rolnika zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach WPR 2023-2027 lub
- planem działalności rolnośrodowiskowej sporządzonym w ramach realizowanego przez tego rolnika zobowiązania rolno-środowiskowo-klimatycznego w ramach PROW 2014-2020.

Rolnik realizuje zobowiązanie ekologiczne od dnia 15 marca roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie pierwszych płatności ekologicznych.

Wielkość powierzchni użytków rolnych objętych zobowiązaniem ekologicznym oraz miejsce realizacji tego zobowiązania nie podlegają zmianie w trakcie jego realizacji.

Rolnik realizujący zobowiązanie ekologiczne:

- a. w ramach Pakietów 1-3, 5 lub 7 może po przeprowadzeniu zbioru w pierwszym roku i kolejnych latach realizacji zobowiązania ekologicznego dokonywać zmiany uprawianych roślin, miejsca ich uprawy, lub zmiany pakietów objętych tym zobowiązaniem oraz rozpocząć uprawę roślin w ramach Pakietów 4 lub 6 na całej powierzchni użytków rolnych, na których dotychczas było realizowane to zobowiązanie lub na części tej powierzchni;

- b. w ramach Pakietu 9 może po przeprowadzeniu zbioru w pierwszym roku i kolejnych latach realizacji zobowiązania ekologicznego dokonywać zmiany uprawianych roślin lub miejsca ich uprawy w przypadku uprawy roślin wymienionych w części I- III, V i VII tabeli załącznika nr 4 do rozporządzenia oraz rozpocząć uprawę roślin wymienionych w części IV i VI tabeli załącznika nr 4 do rozporządzenia na całej powierzchni użytków rolnych, na których dotychczas były uprawiane rośliny wymienione w części I-III, V i VII tabeli załącznika nr 4 do rozporządzenia, lub na części tej powierzchni pod warunkiem, że mimo dokonania tych zmian są spełnione warunki przyznania płatności ekologicznych z tytułu realizacji tego zobowiązania ekologicznego.
- c. w ramach zobowiązania ekologicznego realizowanego na gruncie ornym (Pakiet 1, 2, 3, 5, 7 lub pakiet 9) uprawy roślin wymienionych w części I-III, V i VII rolnik może dokonać zmiany rośliny, po pierwszym roku jej uprawy, jeżeli w roku tym z uprawy tej wytworzył produkt
Za zmianę wielkości powierzchni użytków rolnych objętych zobowiązaniem ekologicznym nie uznaje się wykorzystania przez rolnika części tych użytków na elementy lub obszary nieprodukcyjne, rozumianej jako:
- a. grunty ugorowane, na których nie są stosowane środki ochrony roślin oraz nie jest prowadzona działalność rolnicza, w tym wypas i koszenie, w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia;
- b. grunty ugorowane z roślinami miododajnymi, na których nie są stosowane środki ochrony roślin oraz nie jest prowadzona działalność rolnicza, w tym wypas i koszenie, z wyjątkiem prowadzenia pasiek – w okresie od dnia 1 stycznia do dnia 31 sierpnia;
- c. pasy gruntów wzdłuż obrzeży lasu, o szerokości nie mniejszej niż 1 m i nie większej niż 20 m, na których nie są stosowane środki ochrony roślin oraz nie jest prowadzona działalność rolnicza, w tym wypas i koszenie, z wyjątkiem wypasu i koszenia w okresie od dnia 1 sierpnia do dnia 31 grudnia.
Jeżeli w przypadku gruntów ornych, które stały się trwałymi użytkami zielonymi (TUZ) po dniu 15 marca roku złożenia wniosku o przyznanie pierwszych płatności ekologicznych i pozostają TUZami w kolejnych latach realizacji zobowiązania ekologicznego we wniosku o przyznanie płatności za dany rok lub we wniosku o przyznanie kolejnych płatności rolnik zadeklaruje na tych użytkach realizację:
Pakietu 1. Uprawy rolnicze z uprawą:
- traw w siewie czystym z przeznaczeniem na materiał siewny (uprawa roczna);
 - traw w siewie czystym z przeznaczeniem na materiał siewny (uprawa wieloletnia),
to uznaje się, że na gruntach tych jest realizowany ten pakiet (Pakiet 1. Uprawy rolnicze), a płatności ekologiczne do tych gruntów są przyznawane z zastosowaniem stawki płatności określonej dla tego pakietu

Pakietu 7. Uprawy paszowe na gruntach ornych z uprawą:

- łąki przemiennej;
 - mieszanki jednorocznej traw;
 - mieszanki jednorocznej traw z bobowatymi drobnonasiennymi;
 - mieszanki wieloletniej traw;
 - mieszanki wieloletniej traw z bobowatymi drobnonasiennymi;
 - pastwiska przemiennej;
- to uznaje się, że na gruntach tych jest realizowany Pakiet 8. Trwałe użytki zielone a płatności ekologiczne do tych gruntów są przyznawane z zastosowaniem stawki płatności określonej dla Pakietu 8.

W przypadku realizacji Pakietu 7. *Uprawy paszowe na gruntach ornych* na gruntach ornych, na których jest uprawiana łąka przemieniana, mieszanka jednoroczna traw, mieszanka jednoroczna traw z bobowatymi drobnonasiennymi, mieszanka wieloletnia traw, mieszanka wieloletnia traw z bobowatymi drobnonasiennymi lub pastwisko przemienne, rolnik może zastąpić ten pakiet *Pakiem 8. Trwałe użytki zielone*, jeżeli grunty te stały się trwałymi użytkami zielonymi, przy czym od roku, w którym doszło do

tego zastąpienia, płatności do tych gruntów są przyznawane z zastosowaniem stawki płatności określonej dla pakietu wymienionego w § 3 ust. 1 pkt 8

Płatności ekologiczne do tego samego obszaru mogą być przyznane z tytułu realizacji tylko jednego zobowiązania ekologicznego.

Płatności ekologiczne do danego obszaru mogą być przyznane, jeżeli do tego obszaru rolnik nie ubiega się jednocześnie o przyznanie:

- płatności w ramach ekoschematów do obszarów z roślinami miododajnymi, do integrowanej produkcji roślin lub do biologicznej ochrony upraw lub
- płatności w ramach ekoschematów do rolnictwa węglowego i zarządzania składnikami odżywczymi z tytułu realizacji:
 - praktyki 1. Ekstensywne użytkowanie trwałych użytków zielonych z obsadą zwierząt lub
 - praktyki 7. Uproszczone systemy uprawy;
- płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych w ramach WPR 2023-2027;
- płatności rolno-środowiskowo-klimatycznych w ramach PROW 2014-2020.

Płatności ekologiczne podlegają degresywności w zależności od powierzchni deklarowanej do płatności. W 2025 roku w ramach pakietu 1-9 stosowana będzie następująca degresywność:

- 100% stawki podstawowej – za powierzchnię od 0,10 ha do 50 ha;
- 75% stawki podstawowej – za powierzchnię powyżej 50 ha do 100 ha;
- 60% stawki podstawowej – za powierzchnię powyżej 100 ha.

Dodatkowo, jeżeli rolnik ubiega się również o przyznanie płatności ekologicznej w ramach pakietu 10. Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą płatność za ten pakiet podlega degresywności w zależności od powierzchni deklarowanej do płatności w ramach wszystkich realizowanych pakietów 1-9. W ramach pakietu 10 stosowana jest następująca degresywność:

- 100% stawki podstawowej – za powierzchnię od 0,10 ha do 50 ha;
- 75% stawki podstawowej – za powierzchnię powyżej 50 ha do 100 ha;
- 60% stawki podstawowej – za powierzchnię powyżej 100 ha.

Wysokość płatności ekologicznych w danym roku ustala się jako iloczyn stawek płatności za hektar gruntu i powierzchni gruntów, do których przysługuje płatność ekologiczna, po uwzględnieniu zmniejszeń lub wykluczeń wynikających ze stwierdzonych nieprawidłowości lub niezgodności.

Wysokość stawek płatności ekologicznych dla poszczególnych pakietów określona jest w załączniku nr 8 do rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty pomocy finansowej w formie płatności ekologicznych w ramach Planu Strategicznego dla wspólnej polityki rolnej na lata 2023-2027.

Zobowiązanie ekologiczne obejmuje użytki rolne:

- a. zadeklarowane we wniosku o przyznanie pierwszych płatności ekologicznych w ramach danego pakietu;
- b. spełniające warunki przyznania płatności ekologicznych;
- c. objęte obszarem zatwierdzonym w rozumieniu art. 2 pkt 19 ustawy o Planie Strategicznym (obszar spełniający warunki przyznania pomocy).

Płatności ekologiczne są przyznawane do:

1) gruntów ornych – w przypadku Pakietów 1–3, 5, 7 i 9, z tym, że w przypadku gruntów ornych, na których jest prowadzona uprawa konopi włóknistych, do tych, w odniesieniu do których rolnik jednocześnie ubiega się o przyznanie płatności bezpośrednich, za ten sam rok, w odniesieniu, do którego rolnik ubiega się o przyznanie płatności ekologicznych i o ile są spełnione warunki przyznania płatności bezpośrednich do tych gruntów;

2) trwałych użytków zielonych – w przypadku

- a. Pakietu 8 lub
- b. Pakietu 9 w przypadku trwałych użytków zielonych, lecz do powierzchni stanowiącej nie więcej niż 20% powierzchni użytków rolnych objętych zobowiązaniem ekologicznym w ramach tego pakietu,

- c. Pakietu 7 i 9, jeżeli w trakcie realizacji tego pakietu grunty orne, na których jest uprawiana mieszanka wieloletnia traw albo mieszanka wieloletnia traw z bobowatymi drobnonasiennymi, stały się trwałymi użytkami zielonymi;

3) sadów, w których są uprawiane drzewa owocowe lub krzewy owocowe – w przypadku

a. Pakietów 4, 6 i

b. Pakietu 9 w przypadku ekstensywnych upraw sadowniczych (wymienionych w części VI tabeli załącznika nr 4 do rozporządzenia) do powierzchni stanowiącej nie więcej niż 20% powierzchni użytków rolnych objętych zobowiązaniem ekologicznym w ramach tego pakietu,

4) gruntów ornych, trwałych użytków zielonych i sadów, na których jest realizowane zobowiązanie ekologiczne, w przypadku Pakietu 10.

Jeżeli w trakcie realizacji zobowiązania ekologicznego w ramach Pakietu 1–8 w odniesieniu do danego gruntu zakończy się okres konwersji, płatności ekologiczne w danym roku są przyznawane do tego gruntu według stawek płatności określonych dla tych pakietów i odnoszących się do gruntów z zakończonym okresem konwersji.

W przypadku realizacji na gruntach w okresie konwersji Pakietu 1–8, płatności ekologiczne są przyznawane do tych gruntów z zastosowaniem stawek płatności dla tych pakietów i odnoszących się do takich gruntów, jednak nie dłużej niż przez pierwsze 3 lata realizacji zobowiązania ekologicznego, a w przypadku gdy okres konwersji dla tych gruntów jest dłuższy niż pierwsze 3 lata realizacji tego zobowiązania – płatności ekologiczne są przyznawane w wysokości ustalonej według stawek płatności określonych dla tych pakietów i odnoszących się do gruntów z zakończonym okresem konwersji.

Wysokość płatności ekologicznych przyznawanych do gruntów w okresie konwersji, na których rolnik realizuje Pakiet 1–8, a do których została mu przyznana pomoc finansowa na podstawie:

- rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 20 lipca 2004 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu udzielania pomocy finansowej na wspieranie przedsięwzięć rolnośrodowiskowych i poprawy dobrostanu zwierząt objętej planem rozwoju obszarów wiejskich (Dz. U. poz. 1809, z późn. zm.) lub
- rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 26 lutego 2009 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. poz. 262, z późn. zm.), lub
- rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2013 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Program rolnośrodowiskowy” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2007–2013 (Dz. U. poz. 361, z późn. zm.), lub
- rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2015 r. w sprawie szczegółowych warunków i trybu przyznawania pomocy finansowej w ramach działania „Rolnictwo ekologiczne” objętego Programem Rozwoju Obszarów Wiejskich na lata 2014–2020 (Dz. U. z 2018 r. poz. 1784 z późn. zm.)

ustala się z uwzględnieniem stawek płatności określonych dla tych pakietów odnoszących się do gruntów z zakończonym okresem konwersji.

W przypadku gdy w drugim lub w kolejnym roku realizacji zobowiązania ekologicznego:

- nie są spełnione warunki przyznania płatności ekologicznych lub
- rolnik nie złożył wniosku o przyznanie kolejnych płatności ekologicznych w ramach danego pakietu uznaje się, że rolnik kontynuuje realizację podjętego zobowiązania ekologicznego, jeżeli grunty objęte tym zobowiązaniem znajdują się w posiadaniu rolnika.

Zgodnie z art. 22 ustawy z dnia 8 lutego 2023 r. o Planie Strategicznym dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027, jeżeli warunkiem przyznania pomocy jest posiadanie gruntu, pomoc jest przyznawana do gruntu, który w dniu 31 maja roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie pomocy, jest w posiadaniu podmiotu ubiegającego się o jej przyznanie na podstawie tytułu prawnego.

Płatność ekologiczna jest przyznawana:

- w ramach wszystkich pakietów, jeżeli rolnik prowadzi produkcję ekologiczną, co jest potwierdzone informacjami zawartymi w wykazie przekazywanym do Prezesa ARiMR z jednostki certyfikującej rolnictwo ekologiczne (zgodnie z art. 2 ust. 1 pkt 10 ustawy z dnia 23 czerwca 2022 r. o rolnictwie ekologicznym i produkcji ekologicznej (Dz. U. z 2023 r., poz. 1235 t.j.)
- w ramach Pakietu 1 i 9 w odniesieniu do gruntów, na których jest prowadzona uprawa konopi włóknistych, jeżeli rolnik ubiega się o przyznanie do tych gruntów płatności bezpośrednich, do tych gruntów w roku, w którym ubiega się o przyznanie płatności ekologicznej do tych gruntów i są spełnione warunki przyznania do nich płatności bezpośrednich;
- w ramach Pakietu 7 (Uprawy paszowe na gruntach ornych) warunkiem przyznania płatności ekologicznych jest posiadanie zwierząt wymienionych w ust. 1 załącznika nr 5 do rozporządzenia, takich jak: alpaki, bydło domowe oraz bawoły domowe, daniele, gęsi, indyki, jelenie szlachetne, kaczki, konie, kozy, króliki, kury, lamy, muły, osły, owce, perlice, przepiórki japońskie, strusie afrykańskie, świnię.
- przy ustalaniu wysokości płatności ekologicznych w przypadku Pakietu 7 uwzględnia się powierzchnię gruntów, do których przysługują płatności ekologiczne w ramach tych pakietu, nie większą niż powierzchnia ustalona jako iloraz liczby zwierząt, przeliczonych na DJP i współczynnika 0,3.
- w ramach Pakietu 8 (Trwałe użytki zielone) warunkiem przyznania płatności ekologicznych jest posiadanie zwierząt wymienionych w ust. 2 załącznika nr 5 do rozporządzenia, takich jak: alpaki, bydło domowe oraz bawoły domowe, daniele, gęsi, jelenie szlachetne, konie, kozy, króliki, lamy, muły, osły, owce.
- przy ustalaniu wysokości płatności ekologicznych w przypadku Pakietu 8 uwzględnia się powierzchnię gruntów, do których przysługują płatności ekologiczne w ramach tych pakietu, nie większą niż powierzchnia ustalona jako iloraz liczby zwierząt, przeliczonych na DJP i współczynnika 0,3.
- w ramach Pakietu 9 (Małe gospodarstwa z uprawami ekologicznymi) warunkiem przyznania płatności ekologicznych jest posiadanie zwierząt wymienionych:
 - a. w ust. 1 załącznika nr 5 do rozporządzenia, takich jak: alpaki, bydło domowe oraz bawoły domowe, daniele, gęsi, indyki, jelenie szlachetne, kaczki, konie, kozy, króliki, kury, lamy, muły, osły, owce, perlice, przepiórki japońskie, strusie afrykańskie, świnię – w odniesieniu do gruntów, na których uprawiane są rośliny wymienione w części VII tabeli załącznika nr 4 do rozporządzenia;
 - b. w ust. 2 załącznika nr 5 do rozporządzenia, takich jak: alpaki, bydło domowe oraz bawoły domowe, daniele, gęsi, jelenie szlachetne, konie, kozy, króliki, lamy, muły, osły, owce – w odniesieniu trwałych użytków zielonych objętych zobowiązaniem w ramach tego pakietu
- przy ustalaniu wysokości płatności ekologicznych w przypadku Pakietu 9 uwzględnia się powierzchnię gruntów, do których przysługują płatności ekologiczne w ramach tych pakietu, nie większą niż powierzchnia ustalona jako iloraz liczby zwierząt, przeliczonych na DJP i współczynnika 0,3.
- w przypadku Pakietu 7, 8, 9, jeżeli rolnik nie spełnia warunku przyznania płatności jakim jest posiadanie zwierząt, płatności ekologiczne mogą mu zostać przyznane, w przypadku gdy warunek taki spełnia łącznie co najmniej z jednym innym rolnikiem ubiegającym się o przyznanie płatności ekologicznych, którego grunty, do których ubiega się o przyznanie tych płatności są położone na terenie tej samej gminy lub gminy z nią sąsiadującej.
- w ramach Pakietu 10 (Premia za zrównoważoną produkcję roślinno-zwierzęcą) warunkiem przyznania płatności ekologicznych jest posiadanie zwierząt wymienionych w ust. 1 załącznika nr 5 do rozporządzenia, takich jak: alpaki, bydło domowe oraz bawoły domowe, daniele, gęsi, indyki, jelenie szlachetne, kaczki, konie, kozy, króliki, kury, lamy, muły, osły, owce, perlice, przepiórki japońskie, strusie afrykańskie, świnię, których liczba, w przeliczeniu na DJP, wynosi co najmniej 0,3 DJP oraz nie więcej niż 1,5 DJP na hektar wszystkich użytków rolnych w gospodarstwie oraz realizuje zobowiązanie ekologiczne w ramach innego pakietu (Pakietu 1-9).
- w przypadku zwierząt tj. daniele lub jelenie (wobec których rolnik lub jego małżonek, nie dokonali wymaganych na podstawie przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt zgłoszeń do komputerowej bazy danych) rolnikowi może zostać przyznana płatność w ramach pakietu 7 lub 8 lub 9

lub 10, jeżeli zwierzęta te były w posiadaniu rolnika lub jego małżonka w okresie od dnia 15 marca 2025 r. do dnia 14 marca 2026 r. i rolnik złoży oświadczenie do kierownika biura powiatowego Agencji w terminie od dnia 15 marca 2026 r. do dnia 21 marca 2026 r. na formularzu udostępnionym przez Agencję;

- w przypadku zwierząt tj. danieli lub jelenie (wobec których rolnik lub jego małżonek, nie dokonali wymaganych na podstawie przepisów o systemie identyfikacji i rejestracji zwierząt zgłoszeń do komputerowej bazy danych) rolnikowi może zostać przyznana płatność w ramach pakietu 7 lub 8 lub 9, jeżeli zwierzęta te były w posiadaniu innego rolnika, z którym rolnik tworzy grupę rolników lub jego małżonka w okresie od dnia 15 marca 2025 r. do dnia 14 marca 2026 r. i rolnik złoży oświadczenie do kierownika biura powiatowego Agencji w terminie od dnia 15 marca 2026 r. do dnia 21 marca 2026 r. na formularzu udostępnionym przez Agencję;
jeśli małżonek rolnika wyraził pisemną zgodę, na przyznanie płatności ekologicznych temu rolnikowi z uwzględnieniem zwierząt, których małżonek tego rolnika jest posiadaczem.
 - w ramach Pakietu 4, 5, 6 minimalna obsada wskazana jest w załączniku nr 7 do rozporządzenia ekologicznego, w którym określona jest minimalna obsada drzew, krzewów i niektórych upraw jagodowych w ramach Pakietu 4. Uprawy sadownicze, Pakietu 5. Uprawy jagodowe i Pakietu 6. Ekstensywne uprawy sadownicze, z tym, że w przypadku sadów mających co najmniej 12 lat minimalna obsada drzew wynosi 125 szt./ha i co najmniej 90 % tych drzew jest uprawianych nie krócej niż 12 lat. Od roku 2026 od 15 marca planowana jest zmiana przeniesienia upraw w ramach Pakietów:
 - **soczewicy jadalnej** z Pakietu 2. Uprawy warzywne do Pakietu 1. Uprawy rolnicze;
 - **babki lancetowatej** z Pakietu 3. Uprawy zielarskie do Pakietu 1. Uprawy rolnicze.
- Tym samym zmieniają się stawki płatności za ww. uprawy.

Materiał siewny. Pomoc de minimis. Kampania 2025

Dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologicznego materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany - KAMPANIA 2025.

Termin naboru

W terminie **od dnia 25.05.2025 r. do dnia 10.07.2025 r.** Agencja prowadzi nabór wniosków o przyznanie dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologicznego materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany mającej charakter pomocy de minimis w rolnictwie.

Wnioski o udzielenie pomocy należy składać na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej **do Kierownika BP ARiMR, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę producenta rolnego**

W przypadku złożenia wniosku po dniu 10 lipca 2025 r. nie wszczynają się postępowania w sprawie przyznania pomocy.

Składanie wniosków

Wnioski można składać:

- osobiście w Biurze Powiatowym ARiMR,
- za pośrednictwem operatora pocztowego (np. Poczta Polska)
- za pośrednictwem platformy ePUAP,
- za pośrednictwem usługi mObywatel na stronie gov.pl,

- za pośrednictwem usługi e-Doręczenia.
Zawartość...W przypadku składania wniosku przez platformę ePUAP lub usługi mObywatel lub usługi e-Doręczenia aby wniosek trafił do biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę wnioskodawcy **należy starannie wskazać dane tej jednostki**, tj. w nazwie jednostki musi występować określenie „Biuro powiatowe” oraz nazwa powiatu gdzie dane BP ARiMR ma siedzibę, np. „BIURO POWIATOWE AGENCJI RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA W ZAMOŚCIU (22-400 ZAMOŚĆ, WOJ. LUBELSKIE)” lub „AGENCJA RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA - BIURO POWIATOWE (65-120 ZIELONA GÓRA, WOJ. LUBUSKIE)”.

Jeżeli wniosek o udzielenie pomocy finansowej składany jest za pośrednictwem platformy ePUAP lub usługi mObywatel lub usługi e-Doręczenia, to należy pamiętać, że w takiej sytuacji **konieczne jest odrębne podpisanie przez Wnioskodawcę, podpisem elektronicznym:**

- **plik wniosku o udzielenie pomocy,**
- **pliki załączników do wniosku (np. Oświadczenia w sprawie mieszanki materiału siewnego sporządzanej we własnym zakresie przez producenta rolnego),**
np. z wykorzystaniem usługi „Podpisz dokument elektronicznie” dostępnej na platformie e PUAP lub mObywatel lub usługi e-Doręczenia. Dopiero podpisany dokument i podpisane załączniki należy dołączyć do pisma ogólnego do podmiotu publicznego.

Szczegółowa instrukcja składania wniosku o pomoc za pośrednictwem platformy [ePUAP](#) lub usługi [mObywatel.gov.pl](#) lub usługi e-Doręczenia została zawarta w Instrukcji wypełniania wniosku.

Jeżeli Wnioskodawca przysyłając dokumenty za pośrednictwem platformy ePUAP lub za pośrednictwem usługi mObywatel lub usługi e-Doręczenia, do pisma ogólnego dołączy pliki niepodpisane elektronicznie, takie pliki nie mają waloru wiarygodnego dokumentu.

Za datę złożenia wniosku uważa się:

1. w przypadku osobistego złożenia wniosku w kancelarii BP – datę dostarczenia wniosku do kancelarii BP;
2. w przypadku złożenia wniosku za pośrednictwem operatora pocztowego (np. Poczta Polska) – datę nadania przesyłki (data stempla);
3. w przypadku złożenia wniosku za pośrednictwem platformy ePUAP lub za pośrednictwem usługi mObywatel na stronie [gov.pl](#) lub za pośrednictwem usługi e-Doręczenia – datę jego nadania.

Ważne:

Producent rolny **nie może jednocześnie otrzymać pomocy do materiału siewnego w formule pomocy de minimis w rolnictwie oraz w ramach ekoschematu.**

Zgodnie z przepisem § 15b ust. 2 pkt 4 rozporządzenia Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 13 marca 2023 r. w sprawie szczegółowych warunków i szczegółowego trybu przyznawania i wypłaty płatności w ramach schematów na rzecz klimatu i środowiska w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027 (Dz. U. poz. 493 z późn. zm.), płatności do materiału siewnego kategorii elitarny lub materiału siewnego kategorii kwalifikowany w ramach schematu na rzecz klimatu i środowiska są przyznawane, jeżeli rolnik w roku, w którym został złożony wniosek o przyznanie płatności do materiału siewnego kategorii elitarny lub materiału siewnego kategorii kwalifikowany, **nie złożył wniosku** o przyznanie pomocy de minimis w rolnictwie z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub materiału siewnego kategorii kwalifikowany, lub ekologicznego materiału siewnego kategorii elitarny, lub ekologicznego materiału siewnego kategorii kwalifikowany.

Beneficjenci pomocy

Beneficjentami programu mogą być producenci rolni, w rozumieniu ustawy z dnia 18 grudnia 2003 r. o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, którzy zużywają do siewu lub sadzenia materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany.

Przedmiot dopłaty

Dopłaty udziela się do powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologicznym materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany gatunków roślin uprawnych określonych w rozporządzeniu Rady Ministrów.

Wysokość pomocy ustala się jako iloczyn deklarowanej przez rolnika we wniosku powierzchni upraw i stawki dopłaty.

Dopłatami nie są objęte uprawy przeznaczone na przedplon lub poplon.

Stawki dopłaty

Stawki dopłat określone są w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 29 grudnia 2022 r. w sprawie stawek dopłat do 1 ha powierzchni gruntów ornych obsianych lub obsadzonych materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologicznym materiałem siewnym kategorii elitarny lub kwalifikowany i wynoszą:

- dla materiału siewnego konwencjonalnego:

- 65 zł - w przypadku zbóż i mieszanek zbożowych lub mieszanek pastewnych;
- 115 zł - w przypadku roślin strączkowych;
- 350 zł - w przypadku ziemniaków.

- dla materiału siewnego ekologicznego:

- 78 zł - w przypadku zbóż i mieszanek zbożowych lub mieszanek pastewnych;
- 138 zł - w przypadku roślin strączkowych;
- 420 zł - w przypadku ziemniaków.

Gatunki roślin uprawnych objęte dopłatami

Dopłatami z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany obejmuje się materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologiczny materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany następujących gatunków roślin uprawnych:

1. Zboża: jęczmień, owies (nagi, szorstki, zwyczajny), pszenica (twarda, zwyczajna, orkisz), pszenżyto, żyto;
2. Rośliny strączkowe: bobik, groch siewny (odmiany roślin rolniczych), łubin (biały, wąskolistny, żółty), soja, wyka siewna;
3. Ziemniak.

Minimalna ilość materiału siewnego

Minimalna ilość materiału siewnego jaka powinna być użyta do obsiania lub obsadzenia 1 ha powierzchni gruntów ornych, określona jest w rozporządzeniu Ministra Rolnictwa i Rozwoju Wsi z dnia 22 maja 2013 r. w sprawie minimalnej ilości materiału siewnego, jaka powinna być użyta do obsiania lub obsadzenia 1 ha powierzchni gruntów ornych, wynosi w przypadku:

1. odmiany populacyjnej pszenicy zwyczajnej – 150 kg;
2. odmiany mieszańcowej pszenicy zwyczajnej – 70 kg albo 1,7 jednostki siewnej;
3. pszenicy twardej – 150 kg;

- 3a) pszenica orkisz – 200 kg;
4. odmiany populacyjnej żyta – 90 kg albo 2 jednostki siewne;
 5. odmiany syntetycznej żyta – 80 kg;
 6. odmiany mieszańcowej żyta – 60 kg albo 1,7 jednostki siewnej;
 7. odmiany populacyjnej jęczmienia – 130 kg;
 8. odmiany mieszańcowej jęczmienia – 90 kg albo 2 jednostki siewne;
 9. pszenżyta – 150 kg;
 10. owsa zwyczajnego – 150 kg;
 11. owsa nagiego – 120 kg;
 12. owsa szorstkiego – 80 kg;
 13. łubinu (żółtego, wąskolistnego lub białego) – 150 kg;
 14. grochu siewnego (odmiany roślin rolniczych) – 200 kg;
 15. bobiku – 270 kg;
 16. wyki siewnej – 80 kg;
 17. soi – 120 kg;
 18. ziemniaka – 2000 kg;
 19. mieszanek zbożowych lub mieszanek pastewnych sporządzonych z materiału siewnego gatunków lub odmian roślin zbożowych lub pastewnych wymienionych w pkt 1-17 – 140 kg;
 20. mieszanek zbożowych sporządzonych z materiału siewnego odmian pszenicy orkisz – 200 kg.

Warunki uzyskania dopłaty

O przyznanie dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologicznego materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany może ubiegać się producent rolny, który:

1. Posiada działki rolne, na których uprawia się gatunki roślin uprawnych objęte dopłatami, o łącznej powierzchni nie mniejszej niż 1 ha, przy czym za działkę rolną uważa się zwarty obszar gruntu rolnego, będącego użytkiem rolnym obejmujący nie więcej niż jedną grupę upraw, z tym że zagajnik o krótkiej rotacji stanowi odrębną działkę rolną o powierzchni nie mniejszej niż 0,1 ha, wchodzący w skład gospodarstwa rolnego;
2. Zużył do siewu lub sadzenia materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologiczny materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany na gruntach rolnych będących w jego posiadaniu:
 - a. materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologiczny materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany, który został wytworzony:
 - przez przedsiębiorcę wpisanego do ewidencji przedsiębiorców, o której mowa w przepisach o nasiennictwie, lub
 - w gospodarstwie rolnym posiadanym przez rolnika wpisanego do ewidencji rolników, o której mowa w przepisach o nasiennictwie, lub
 - b. materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologiczny materiał siewny kategorii elitarny lub kwalifikowany, który został zakupiony:
 - od przedsiębiorcy wpisanego do ewidencji przedsiębiorców prowadzących obrót materiałem siewnym, o której mowa w przepisach o nasiennictwie, albo
 - od rolnika prowadzącego obrót materiałem siewnym wytworzonym w posiadanym gospodarstwie rolnym, wpisanego do ewidencji rolników, o której mowa w przepisach o nasiennictwie, albo od podmiotu prowadzącego obrót materiałem siewnym na terytorium innego państwa członkowskiego Unii Europejskiej.

Limit pomocy

Całkowita kwota pomocy **de minimis** przyznana jednemu producentowi rolnemu **nie może przekroczyć wysokości 50 000 euro w okresie trzech minionych lat.**

Przy czym jeśli producent rolny jest powiązany osobowo lub kapitałowo z innym/i podmiotem/ami to limit 50 000 euro należy odnieść do „jednego przedsiębiorstwa” w rozumieniu art. 2 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013.

Załączniki do wniosku - obowiązkowe

Do wniosku o przyznanie dopłaty producent rolny zobowiązany jest dołączyć:

1. Kopię:

- **faktury zakupu** materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologicznego materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany **wystawionej w okresie od dnia 15 lipca 2024 r. do dnia 15 czerwca 2025 r.**, pod warunkiem że materiał ten został zużyty w tym okresie do siewu lub sadzenia; i/lub
- **dokumentu wydania z magazynu materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologicznego materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany** wystawionego w roku, w którym materiał ten został zużyty do siewu lub sadzenia (w terminie **od dnia 15 lipca 2024 r. do dnia 15 czerwca 2025 r.**), jeżeli producent rolny (przedsiębiorca wpisany do ewidencji przedsiębiorców dokonujących obrotu materiału siewnego lub rolnik prowadzący obrót materiałem siewnym wpisany do ewidencji rolników) zużył materiał siewny do siewu lub sadzenia w posiadanym przez siebie gospodarstwie rolnym.

Faktura zakupu materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany oraz dokument wydania z magazynu materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany powinny zawierać w szczególności:

- a. datę sprzedaży lub wydania z magazynu materiału siewnego,
- b. nazwę gatunku i odmiany,
- c. kategorię lub stopień kwalifikacji materiału siewnego,
- d. numer partii materiału siewnego,
- e. informację o tym, że materiał siewny jest produktem ekologicznym – w przypadku ekologicznego materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany.

W przypadku materiału siewnego mieszanek gatunków roślin uprawnych objętych systemem dopłat ww. dokumenty są zwolnione z posiadania informacji wymienionych w lit. b i c.

2. Oryginał albo potwierdzoną za zgodność z oryginałem przez notariusza albo przez występującego pełnomocnika strony będącego adwokatem, radcą prawnym, rzecznikiem patentowym lub doradcą podatkowym albo organ który wydał dokument albo upoważnionego pracownika ARiMR kopię:

- **Zaświadczenia o udzielonej pomocy de minimis** w rolnictwie lub innej pomocy de minimis (pomoc de minimis i pomoc de minimis w rybołówstwie), **jakie otrzymał w okresie minionych trzech lat od dnia złożenia wniosku**, np. jeśli wniosek o przyznanie dopłaty zostanie złożony w ARiMR w dniu 26.05.2025 r., należy podać informacje o pomocy de minimis w rolnictwie lub rybołówstwie lub innej pomocy de minimis otrzymanej począwszy od dnia 26.05.2022 r. do dnia 26.05.2025 r.
- **albo złożyć oświadczenie** (sekcja V wniosku) o wielkości ww. pomocy de minimis otrzymanych w tym okresie (dla ograniczenia liczby załączników warto rozważyć złożenie oświadczenia na podstawie posiadanych zaświadczeń).

Załączniki do wniosku - dodatkowe

Producent rolny powinien również dołączyć (wzory załączników umieszczone poniżej, w sekcji "Materiały"):

1) Oświadczenie w sprawie składu mieszanki materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologicznego materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany

Składane w sytuacji, gdy producent rolny wnioskuje o przyznanie dopłaty do mieszanki zbożowej lub mieszanki pastewnej zakupionej od podmiotu upoważnionego do obrotu materiałem siewnym

2) Oświadczenie w sprawie mieszanki materiału siewnego sporządzanej we własnym zakresie przez producenta rolnego

Składane w sytuacji, gdy producent rolny wnioskuje o przyznanie dopłaty do mieszanki zbożowej lub mieszanki pastewnej, którą sporządził we własnym zakresie z zakupionego materiału siewnego (lub materiału siewnego wydanego z magazynu w przypadku podmiotów wpisanych do ewidencji przedsiębiorców lub rolników w rozumieniu przepisów o nasiennictwie); W skład mieszanek sporządzonych przez wnioskodawcę we własnym zakresie mogą wchodzić jedynie składniki kwalifikowane, tj. posiadające kategorię elitarny lub kwalifikowany. Jeżeli mieszanka w swoim składzie będzie zawierała składniki kwalifikowane i takie, które nie posiadają ww. kategorii, tzw. nasiona niekwalifikowane, żaden ze składników tej mieszanki nie będzie mógł być objęty dopłatą.

3) Oświadczenie o łącznej powierzchni działek rolnych, obsianych lub obsadzonych gatunkami roślin uprawnych objętych dopłatami

Składane w sytuacji, gdy producent rolny w złożonym wniosku o przyznanie dopłaty ubiega się o dopłatę do powierzchni mniejszej niż 1 ha powinien wykazać, że posiada jeszcze inne działki rolne (w sumie o łącznej powierzchni nie mniejszej niż 1 ha), na których wysiał/wysadził gatunki roślin uprawnych objęte dopłatami;

4) Oświadczenie o położeniu upraw rolnych, które uległy zniszczeniu

Składane w sytuacji, gdy uprawy założone z materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologicznego materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany zostały zniszczone z powodu wystąpienia nadzwyczajnych okoliczności lub siły wyższej.

Załączniki do wniosku - dodatkowe - udokumentowanie wystąpienia szkody

Nadto wnioskodawca zobowiązany jest udokumentować wystąpienie szkody, na powierzchni będącej przedmiotem wniosku, poprzez złożenie przynajmniej jednego dokumentu:

1. **protokół oszacowania szkód w uprawach rolnych** spowodowanych przez suszę, grad, deszcz nawalny, ujemne skutki przezimowania, przymrozki wiosenne, powódź, huragan, piorun, obsunięcie się ziemi lub lawinę w rozumieniu przepisów o ubezpieczeniach upraw rolnych i zwierząt gospodarskich, sporządzony przez komisję powołaną przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód;
2. **dokument potwierdzający wystąpienie szkody w uprawach rolnych**, z którego wynika powierzchnia upraw, na których wystąpiła szkoda, sporządzony przez zakład ubezpieczeń, z którym rolnik zawarł umowę ubezpieczenia upraw, co najmniej od jednego z tych ryzyk;
3. **zaświadczenie o wystąpieniu pożaru**, w przypadku szkód w uprawach spowodowanych pożarem, wydawane przez właściwego ze względu na miejsce wystąpienia zdarzenia komendanta powiatowego (miejskiego) Państwowej Straży Pożarnej;
4. **protokół oględzin lub ostatecznego szacowania szkody** w uprawach i płodach rolnych wyrządzonych przez dziki, łosie, jelenie, daniela i sarny, sporządzony przez upoważnionego przedstawiciela dzierżawcy lub zarządcy obwodu łowieckiego lub inne podmioty uprawnione do szacowania szkód łowieckich na podstawie przepisów prawa łowieckiego;
5. **decyzję właściwego wojewódzkiego inspektora ochrony roślin i nasiennictwa**, wydaną na podstawie przepisów o ochronie roślin, nakazującą zniszczenie roślin, produktów roślinnych lub przedmiotów w przypadku wystąpienia lub podejrzenia wystąpienia organizmów kwarantannowych;
6. **zaświadczenie wystawione przez odpowiedni organ administracji** sporządzone w przypadku, gdy nie została powołana komisja przez wojewodę właściwego ze względu na miejsce wystąpienia szkód oraz uprawy nie zostały objęte umową ubezpieczenia.

Jeżeli wnioskodawca nie udokumentuje szkody w sposób wskazany powyżej dopłata nie będzie przyznana lub w przypadkach gdy dopłata została przyznana przed uzyskaniem przez

Kierownika BP ARiMR informacji o wystąpieniu szkody - **wypłacona kwota dopłaty zostanie odzyskana jako kwota nienależnie lub nadmiernie pobrana.**

Zmiana stanu faktycznego w stosunku do informacji zawartych w złożonych dokumentach

W przypadku jakichkolwiek zmian dotyczących informacji zawartych w złożonych dokumentach (np. otrzymaniu pomocy de minimis w rolnictwie lub pozostałych pomocy de minimis od innej jednostki organizacyjnej niż ARiMR, błędnych oznaczeń działek, zmiany właściciela gruntów itp.), producenci zobowiązani są niezwłocznie powiadomić o tym Kierownika BP ARiMR.

Jeżeli wnioskodawca nie dokona zmian w złożonych dokumentach wszelkie błędy i nieścisłości obciążają producenta rolnego co w skrajnych przypadkach może skutkować odmową przyznania pomocy de minimis w rolnictwie lub odzyskaniem kwot nienależnie lub nadmiernie pobranych.

Wypłata dopłaty

1. Jeżeli wniosek o przyznanie dopłaty spełnia wymogi formalno-prawne oraz niezbędne warunki do przyznania dopłaty, Kierownik BP ARiMR wydaje decyzję o przyznaniu/ częściowym przyznaniu dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany;
2. W przypadku braku przesłanek do przyznania dopłaty, Kierownik BP ARiMR wydaje decyzję o odmowie przyznania dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany;
3. **Przyznaną producentowi rolnemu kwotę dopłaty ARiMR wypłaca w terminie 30 dni** od dnia wydania decyzji o przyznaniu/częściowym przyznaniu dopłaty z tytułu zużytego do siewu lub sadzenia materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany lub ekologicznego **materiału siewnego kategorii elitarny lub kwalifikowany**, na rachunek bankowy producenta rolnego wskazany we wniosku o przyznanie dopłaty.

Definicje

Materiał siewny – oznacza rośliny lub ich części przeznaczone do siewu, sadzenia, szczepienia, okulizacji lub innego sposobu rozmnażania roślin, spełniające wymagania w zakresie wytwarzania i jakości dla danej kategorii i stanowi materiał siewny roślin rolniczych obejmujący nasiona roślin rolniczych odmian gatunków objętych przepisami dotyczącymi wytwarzania i jakości, a w przypadku ziemniaka – bulwy, zwane „sadzeniakami ziemniaka” (art. 3 ust. 1 pkt 8 lit. a ustawy z 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie).

Materiał siewny kategorii elitarny – oznacza:

- a) materiał siewny przedbazowy wytworzony przez zachowującego odmianę, stanowiący rozmnożenia poprzedzające materiał siewny bazowy, przeznaczony do produkcji materiału siewnego bazowego lub dla zachowującego odmianę – również do produkcji materiału siewnego kategorii kwalifikowany,
- b) materiał siewny bazowy wytworzony z materiału siewnego przedbazowego lub z materiału matecznego – w przypadku gdy jest wytwarzany przez zachowującego odmianę, przeznaczony do produkcji materiału siewnego kategorii kwalifikowany, (art. 3 ust. 1 pkt 10 ustawy z 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie).

Materiał siewny kategorii kwalifikowany – oznacza materiał siewny wyprodukowany bezpośrednio z materiału siewnego kategorii elitarny, przeznaczony do produkcji materiału siewnego kategorii kwalifikowany kolejnych rozmnożeń lub do produkcji innej niż produkcja materiału siewnego (art. 3 ust. 1 pkt 11 ustawy z 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie).

Producent rolny – producent rolny w rozumieniu ustawy z dnia 18 grudnia 2003 roku o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności, tj. osoba fizyczna, osoba prawna lub jednostka organizacyjna nieposiadająca osobowości prawnej, będąca rolnikiem w rozumieniu [art. 3 pkt 1](#) rozporządzenia 2021/2115

Prowadzący obrót – oznacza osobę fizyczną, osobę prawną albo jednostkę organizacyjną nieposiadającą osobowości prawnej, która prowadzi obrót materiałem siewnym roślin rolniczych lub roślin warzywnych (art. 3 ust. 1 pkt 24 ustawy z 9 listopada 2012 r. o nasiennictwie).

Jedno przedsiębiorstwo - w rozumieniu art. 2 ust. 2 rozporządzenia Komisji (UE) nr 1408/2013 obejmuje wszystkie jednostki gospodarcze, które są ze sobą powiązane co najmniej jednym z następujących stosunków:

- a) jedna jednostka gospodarcza posiada w drugiej jednostce gospodarczej większość praw głosu akcjonariuszy, wspólników lub członków;
- b) jedna jednostka gospodarcza ma prawo wyznaczyć lub odwołać większość członków organu administracyjnego, zarządzającego lub nadzorczego innej jednostki gospodarczej;
- c) jedna jednostka gospodarcza ma prawo wywierać dominujący wpływ na inną jednostkę gospodarczą zgodnie z umową zawartą z tą jednostką lub postanowieniami w jej akcie założycielskim lub umowie spółki;
- d) jedna jednostka gospodarcza, która jest akcjonariuszem lub wspólnikiem w innej jednostce gospodarczej lub jej członkiem, samodzielnie kontroluje, zgodnie z porozumieniem z innymi akcjonariuszami, wspólnikami lub członkami tej jednostki, większość praw głosu akcjonariuszy, wspólników lub członków tej jednostki;

Jednostki gospodarcze pozostające w jakimkolwiek ze stosunków, o których mowa w lit. a)–d), za pośrednictwem jednej innej jednostki gospodarczej lub kilku innych jednostek gospodarczych również są uznawane za jedno przedsiębiorstwo.

BENEFICJENT POMOCY NIE MOŻE BYĆ PRZEDSIĘBIORSTWEM OBJĘTYM SANKCJAMI PRZYJĘTYMI PRZEZ UE, W TYM MIĘDZY INNYMI:

- osobą, podmiotem lub organem wyraźnie wymienionym w aktach prawnych nakładających te sankcje;
- przedsiębiorstwem będącym własnością osób, podmiotów lub organów, w które wymierzone są sankcje przyjęte przez UE, lub kontrolowanych przez takie osoby, podmioty lub organy; ani przedsiębiorstwem prowadzącym działalność w sektorach przemysłu, w które wymierzone są sankcje przyjęte przez UE, o ile pomoc ta utrudniałaby osiągnięcie celów odpowiednich sankcji.

➤ **Premie dla młodych rolników I.11- nabór od 02 czerwca do 31 lipca 2025 r.**

Przedmiot naboru wniosków o przyznanie pomocy

1) Pomoc przyznaje się na rozpoczynanie i rozwój działalności rolniczej w gospodarstwie przez młodych rolników w zakresie wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania do sprzedaży nieprzetworzonych produktów rolnych wytwarzanych w gospodarstwie.

2) W ramach interwencji będą wspierane inwestycje w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne zrealizowane od dnia złożenia wniosku o przyznanie pomocy.

3) W ramach inwestycji w środki trwałe oraz wartości niematerialne i prawne, uwzględnia się przede wszystkim następujące kategorie inwestycji:

- a) inwestycje budowlane związane z budynkami lub budowlami wykorzystywanymi do wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania ich do sprzedaży;
- b) zakup nieruchomości rolnych;
- c) zakup stada podstawowego zwierząt gospodarskich;
- d) inwestycje w nasadzenia trwałe w sadach i na plantacjach wieloletnich;
- e) zakup nowych maszyn, urządzeń, wyposażenia, sprzętu, w tym sprzętu komputerowego, pojazdów, służących wsparciu wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania ich do sprzedaży;
- f) zakup wartości niematerialnych i prawnych służących wsparciu wytwarzania nieprzetworzonych produktów rolnych lub przygotowania ich do sprzedaży, o przewidywanym okresie ekonomicznej użyteczności dłuższym niż 1 rok (między innymi programy komputerowe).

3. Podmioty uprawnione do ubiegania się o przyznanie pomocy

- 1) Wnioski o przyznanie pomocy mogą składać osoby fizyczne, które:
 - a) w dniu złożenia wniosku ma ukończone 18 lat i ma nie więcej niż 40 lat (nieukończone 41 lat);
 - b) rozpoczęły prowadzenie działalności rolniczej nie wcześniej niż w okresie 24 miesięcy przed dniem złożenia wniosku albo nie rozpoczęły jeszcze prowadzenia działalności rolniczej;
 - c) posiadają numer identyfikacyjny nadany w trybie przepisów o krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności;
 - d) posiadają odpowiednie kwalifikacje zawodowe lub umiejętności przydatne do prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie jako kierujący albo zobowiązują się do ich uzupełnienia, z wyłączeniem stażu pracy, w okresie 3 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy i rozpoczną uzupełnianie kwalifikacji (wykształcenia) najpóźniej w terminie 12 miesięcy od dnia przyznania pomocy;
 - e) złożyły biznesplan, spełniający warunki określone w Regulaminie naboru wniosków oraz zobowiązują się do zrealizowania tego biznesplanu w terminie nie dłuższym niż 3 pełne lata kalendarzowe następujące po roku wyjściowym, niezależnie od daty zawarcia umowy.
- 2) Pomoc przysługuje tylko raz na osobę i gospodarstwo wskazane w biznesplanie dla roku wyjściowego i docelowego, z wyjątkiem przypadków wymiany gruntów w rozumieniu przepisów o scalaniu i wymianie gruntów, śmierci poprzedniego beneficjenta, rezygnacji z pomocy lub zwrotu 100% kwoty wypłaconej pomocy.

4. Kwota pomocy, o którą można się ubiegać

- 1) Pomoc przyznaje się w formie płatności ryczałtowej (premii) w kwocie 200 tys. zł
- 2) Pomoc jest wypłacana beneficjentowi w dwóch ratach:
 - a) pierwsza rata wynosi 70% kwoty przyznanej pomocy, tj. 140 tys. zł,
 - b) druga rata wynosi 30% kwoty pomocy, tj. 60 tys. zł.

5. Termin i sposób składania wniosków

- 1) Wnioski o przyznanie pomocy można składać w terminie **od dnia 2 czerwca 2025 r. do dnia 31 lipca 2025 r.** włącznie.
- 2) Wnioski o przyznanie pomocy można składać wyłącznie drogą elektroniczną za pomocą systemu teleinformatycznego Agencji, poprzez Platformę Usług Elektronicznych ARiMR (PUE).

6. Szczegółowe warunki przyznania pomocy określa „Regulamin naboru wniosków o przyznanie pomocy w ramach Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023–2027 dla interwencji I.11 Premie dla młodych rolników dla naboru przeprowadzonego w 2025 r.” opublikowany na stronie Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa:
<https://www.gov.pl/web/arimr>

7. Ogólna pula środków przeznaczona na interwencję I.11 Premie dla młodych rolników, w ramach naboru objętego niniejszym ogłoszeniem

Limit środków finansowych, do którego ARiMR może przyznać pomoc w ramach naboru wynosi 811 mln zł.

➤ **Rozwój małych gospodarstw I.10.5 - wnioski od 01 października do 28 listopada 2025 r.**

Interwencja wspiera rozwój małych gospodarstw o wielkości ekonomicznej poniżej 25 tys. euro, które w wyniku realizacji operacji osiągną wzrost wartości sprzedaży wyprodukowanych lub przetworzonych produktów rolnych.

W ramach tej interwencji mogą być wspierane wyłącznie takie operacje, które będą przyczyniały się do zwiększenia orientacji rynkowej gospodarstwa rolnego.

Nie przewiduje się wsparcia gospodarstw w zakresie:

- zwierząt futerkowych, z wyjątkiem królika utrzymywanego w celu produkcji surowca mięsnego
- roślin wieloletnich na cele energetyczne

- niektórych działów specjalnych m.in. hodowla zwierząt laboratoryjnych, psów i kotów rasowych, ryb akwariowych
- sprzętu pszczelarskiego, maszyn i urządzeń wykorzystywanych na potrzeby gospodarki pasiecznej wspieranych w ramach interwencji w sektorze pszczelarskim.

Wnioskodawca przedkłada biznesplan dotyczący rozwoju swojego gospodarstwa, w którym przedstawia koncepcję zmian w gospodarstwie służących zwiększeniu orientacji rynkowej gospodarstwa, w tym zmiany w zakresie wzrostu wartości sprzedaży produktów z gospodarstwa/produkcji rolnej.

Pomoc przyznaje się tylko w okresie realizacji Planu na osobę i na gospodarstwo.

Beneficjent zobowiązuje się w szczególności do:

1. realizacji założeń biznesplanu;
2. osiągnięcia w wyniku realizacji biznesplanu wzrostu wartości sprzedaży produktów z gospodarstwa/produkcji rolnej co najmniej o 30% (w stosunku do wartości bazowej), przy czym nie mniej niż do poziomu odpowiadającego równowartości minimalnego wynagrodzenia w roku, w którym złożono wniosek o przyznanie pomocy oraz utrzymania osiągniętego poziomu przychodu co najmniej do dnia upływu 5 lat od dnia wypłaty pierwszej raty pomocy;
3. utrzymania zrealizowanej operacji;
4. prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie (w przypadku uzyskania pomocy na ten zakres działalności);
5. prowadzenia działalności rolniczej w gospodarstwie oraz działalności w zakresie wprowadzania produktów na rynek w ramach tzw. krótkiego łańcucha dostaw (RHD, sprzedaż bezpośrednia, dostawy bezpośrednie) (w przypadku uzyskania pomocy na ten zakres działalności);
6. prowadzenia w gospodarstwie co najmniej ewidencji przychodów i rozchodów do dnia upływu co najmniej 3 lat od dnia wypłaty drugiej raty pomocy.

Kryteria wyboru operacji mogą dotyczyć w szczególności:

- produkcji w systemach jakości,
- udziału w zorganizowanych formach współpracy, przy czym przedmiot operacji powinien mieć związek z zakresem działalności będącej przedmiotem współpracy,
- gospodarstwa, w którym co najmniej 50% gruntów użytkowanych przez to gospodarstwo znajduje się na ONW typ górski lub ONW typ specyficzny strefa II (tylko obszary, w których co najmniej 50% powierzchni użytków rolnych znajduje się powyżej 350 m n.p.m.),
- udziału w szkoleniach związanych z zakresem operacji przewidzianym w biznesplanie.

Ponadto, przewiduje się preferencje dla kobiet.

Kto może otrzymać wsparcie

Rolnik, posiadacz gospodarstwa rolnego o wielkości ekonomicznej poniżej 25 tys. euro, który prowadzi na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej działalność rolniczą, z której uzyskuje przychód ze sprzedaży na ustalonym poziomie minimalnym.

Jakie wsparcie można otrzymać

Płatność ryczałtowa wypłacana w dwóch ratach.

120 tys. zł – gospodarstwa rozpoczynające działalność w zakresie wprowadzania produktów na rynek w ramach tzw. krótkiego łańcucha dostaw oraz gospodarstwa prowadzące produkcję ekologiczną.

100 tys. zł – pozostałe.

Intensywność pomocy – do 85 % kosztów operacji

- **Wsparcie dla pszczelarzy z PS WPR 2023-2027 – nabory od 24 października do 28 listopada 2025**

Indywidualni i zrzeszeni hodowcy pszczoł po raz kolejny będą mogli się starać o przyznanie pomocy z Planu Strategicznego dla Wspólnej Polityki Rolnej na lata 2023-2027. Na wsparcie mogą również liczyć podmioty zajmujące się doradztwem rolniczym oraz prowadzące działalność naukowo-badawczą w sektorze pszczelarskim. Wnioski można składać od 24 października do 28 listopada 2025 r.

To będzie już 4. nabór realizowany przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa i 3. obejmujący wszystkie 7 interwencji. Pula środków przewidziana na tę formę wsparcia została w tym roku zwiększona o 20 mln zł. Oznacza to, że beneficjenci będą mieli do dyspozycji fundusze w wysokości ponad 60 mln zł. W obecnym naborze zaszło kilka istotnych zmian – warto o nich wiedzieć przy składaniu wniosku.

Pszczelarze będą teraz mogli sami się ubiegać o pomoc na zakup leków oraz na zakup matek, pakietów i odkładów pszczelich (dotychczas wnioski w ich imieniu mogły składać tylko organizacje pszczelarskie). Dodatkowo, w ramach interwencji na zakup leków, zakup matek, pakietów i odkładów oraz na zakup sprzętu pszczelarskiego zostały zniesione limity kosztów dodatkowych przypadających na jednego pszczelarza (np. w ramach zakupu sprzętu pszczelarskiego dotychczas organizacje mogły ubiegać się o refundację kosztów dodatkowych w wysokości do 4 proc. kwoty wsparcia, nie więcej niż 65 zł na jednego pszczelarza – od tego naboru limit 65 zł został zlikwidowany).

W przypadku interwencji dotyczącej szkoleń, organizacje lub jednostki doradztwa rolniczego będą mogły ubiegać się o zwrot kosztów bezpośrednio związanych z przeprowadzeniem szkolenia, w wysokości do 4 proc. udzielonego wsparcia (dotychczas nie było takiej możliwości). Ponadto, w ramach tej interwencji zostały zwiększone górne limity jednostkowych kosztów kwalifikowalnych – kosztu najmu pomieszczeń, materiałów szkoleniowych, wynagrodzenia wykładowców oraz wyżywienia uczestników szkolenia, np. za wyżywienie maksymalne koszty podlegające refundacji wynoszą 60 zł/osobodzień (dotychczas było 50 zł).

Wspieranie podnoszenia poziomu wiedzy pszczelarskiej (I.6.1)

To dofinansowanie skierowane jest do zrzeszeń pszczelarskich oraz jednostek doradztwa rolniczego. Wsparcie obejmuje organizację szkoleń dotyczących m.in. prowadzenia gospodarki pasiecznej, chorób pszczoł, pożytków i produktów pszczelich. Koszty kwalifikowalne zostały w tym przypadku szczegółowo określone, a refundacji podlegać może nawet 100 proc. poniesionych wydatków netto. Podmioty mogą ubiegać się o refundację udokumentowanych kosztów netto bezpośrednio związanych z wykonaniem umowy o przyznaniu pomocy (np. księgowości, prac biurowych, nabycia materiałów biurowych, korespondencji, telekomunikacji), w wysokości do 4 proc. kwoty pomocy.

Inwestycje, wspieranie modernizacji gospodarstw pasiecznych (I.6.2)

Wnioski o przyznanie pomocy mogą w tym przypadku składać indywidualni pszczelarze oraz – w ich imieniu – organizacje pszczelarskie. Wsparciem finansowym objęty jest zakup nowego sprzętu pszczelarskiego, maszyn i urządzeń wykorzystywanych na potrzeby gospodarki pasiecznej, np. miodarek, odstojników oraz uli lub ich elementów. Refundacja wynosi do 50 proc. kosztów netto. Maksymalna wysokość pomocy przekazanej beneficjentowi to 100 zł w przeliczeniu na jeden pień pszczoły, a w przypadku indywidualnego hodowcy dofinansowanie nie może przekroczyć 15 tys. zł. Tak jak poprzednio, pomoc przysługuje w pełnej wysokości, i w pierwszej kolejności, młodym pszczelarzom, tj. tym którzy mają nie więcej niż 40 lat w dniu złożenia wniosku.

Wspieranie walki z warrozą produktami leczniczymi (I.6.3)

O to wsparcie może się starać indywidualny pszczelarz lub organizacja pszczelarska wnioskująca o pomoc w imieniu pszczelarzy. W tym przypadku zwrotowi podlega do 90 proc. kosztów netto zakupu produktów leczniczych weterynaryjnych warrozoobójczych i produktów leczniczych do walki z warrozą, zawierających określone przepisami substancje czynne – również w przypadku pasiek, których właściciele posiadają certyfikat produkcji ekologicznej.

Ułatwienie prowadzenia gospodarki wędrowniej (I.6.4)

Wnioski o przyznanie pomocy w ramach tej interwencji mogą składać wyłącznie indywidualni pszczelarze. Pomoc jest przyznawana w formie refundacji do 50 proc. kosztów netto poniesionych i

opłaconych przez beneficjenta zakupu nowego sprzętu, maszyn i urządzeń wykorzystywanych na potrzeby prowadzenia gospodarki wędrowniej. Limit wsparcia ustala się na podstawie wielkości gospodarstwa pszczelarskiego. Do 150 zł na jeden posiadany pień pszczeni otrzyma hodowca, który ma ich od 25 do 149. Natomiast dla tych pszczelarzy, którzy mają co najmniej 150 pni, wysokość stawki wynosi do 200 zł. Jednak w sumie nie mogą oni otrzymać więcej niż 40 tys. zł. Także w tym przypadku priorytetowo są traktowani młodzi pszczelarze, którzy muszą spełniać te same warunki, co beneficjenci interwencji I.6.2.

Pomoc na odbudowę i poprawę wartości użytkowej pszczół (I.6.5)

O dofinansowanie mogą się ubiegać indywidualni pszczelarze oraz organizacje pszczelarskie wnioskujące o pomoc w imieniu pszczelarzy. Wsparciem objęty jest zakup:

- matek pszczelich z linii hodowlanych, dla których prowadzone są księgi lub rejestry;
- odкладów lub pakietów pszczelich z matkami pochodzącymi z linii hodowlanych;
- odкладów lub pakietów pszczelich od producentów, którzy uzyskali rekomendację związków lub zrzeszeń pszczelarzy.

Refundacji podlega do 70 proc. kosztów netto, a maksymalna kwota pomocy na beneficjenta to 10 tys. zł.

Wsparcie naukowo-badawcze (I.6.6)

Wnioski o przyznanie tej pomocy mogą składać jednostki naukowo-badawcze, zajmujące się tematyką pszczelarską. Dofinansowanie obejmuje prace poświęcone zdrowiu pszczół, jakości produktów pszczelich i innowacjom w gospodarce pasiecznej. Wsparcie jest udzielane w ramach limitu, który nie może przekroczyć 80 tys. zł na pojedynczego beneficjenta i jest przyznawane w formie refundacji do 100 proc. kosztów netto.

Wspieranie badania jakości handlowej miodu oraz identyfikacja miodów odmianowych (I.6.7)

Beneficjentami tej pomocy mogą być wyłącznie indywidualni pszczelarze, a wsparcie przeznaczone jest na zakup analiz fizyko-chemicznych oraz pyłkowej miodu. Refundacji podlega do 90 proc. kosztów, a limit to 10 tys. zł.

➤ Pomoc dla KGW na realizację celów określonych w ustawie. Nabór 2025.

Od 24 marca 2025 r. po raz kolejny o dofinansowanie działalności statutowej mogą się ubiegać koła gospodyń wiejskich. Organizacje te muszą być wpisane do Krajowego Rejestru Kół Gospodyń Wiejskich, który jest prowadzony przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa.

Wsparcie, niezmiennie uzależnione od liczby członków (ustalonej na dzień złożenia wniosku), wynosi:

- 8 tys. zł – dla kół, które tworzy nie więcej niż 30 osób;
- 9 tys. zł – w przypadku organizacji liczących od 31 do 75 członków,
- 10 tys. zł – jeśli w skład KGW wchodzi ponad 75 osób.

Otrzymane fundusze mogą zostać spożytkowane np. na działalność społeczno-wychowawczą i oświatowo-kulturalną, rozwój przedsiębiorczości czy krzewienie kultury ludowej.

Tradycyjnie wnioski przyjmują biura powiatowe ARiMR. Dokumenty można dostarczać: bezpośrednio do placówek, rejestrowaną przesyłką pocztową, a także za pośrednictwem platformy ePUAP lub usługi mObywatel.

Nabór potrwa do 30 września 2025 roku, pod warunkiem że budżet nie wyczerpie się wcześniej.

➤ Pomoc dla pszczelarzy do przezimowanych rodzin pszczelich - Nabór 2024

ARiMR od 1 kwietnia 2025 r. do 31 maja 2025 r. przyjmuje wnioski o pomoc finansową dla pszczelarzy będących podmiotami prowadzącymi działalność nadzorowaną w zakresie utrzymywania

pszczoł **wpisanych do rejestru**, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o *ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt*.

To już piąty taki nabór realizowany przez ARiMR.

Wnioski o udzielenie pomocy należy składać na formularzu opracowanym i udostępnionym przez Agencję na jej stronie internetowej **do Kierownika BP ARiMR, właściwego ze względu na miejsce zamieszkania lub siedzibę pszczelarza, w terminie od dnia 01.04.2025 r. do dnia 31.05.2025 r.**

W przypadku złożenia wniosku po dniu 31 maja 2025 r. nie wszczynają się postępowania w sprawie przyznania pomocy.

BENEFICJENTEM POMOCY MOŻE BYĆ PSZCZELARZ

Pomoc będzie udzielana na podstawie **§ 13zf rozporządzenia Rady Ministrów** z dnia 27 stycznia 2015 r. w *sprawie szczegółowego zakresu i sposobów realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa* (Dz. U. poz. 187, z późn. zm.).

Zgodnie z ww. przepisami beneficjentem pomocy może być pszczelarz:

1. któremu został nadany numer identyfikacyjny w trybie przepisów o *krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności*, tzw. numer EP
2. który prowadzi działalność nadzorowaną w zakresie utrzymywania pszczoł wpisanych do rejestru, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o *ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt*.

DO WNIOSKU NALEŻY DOŁĄCZYĆ

1. **wydane w 2025 roku zaświadczenie** powiatowego lekarza weterynarii właściwego ze względu na miejsce prowadzenia pasieki **o wpisaniu pszczelarza do rejestru**, o którym mowa w art. 11 ust. 1 ustawy z dnia 11 marca 2004 r. o *ochronie zdrowia zwierząt oraz zwalczaniu chorób zakaźnych zwierząt*, **oraz o liczbie pni pszczelich**,
2. zaświadczenia o otrzymanej pomocy de minimis - o ile w treści wniosku nie złożono oświadczenia o otrzymanej pomocy de minimis,
3. w przypadku braku tzw. numeru EP, należy do wniosku dołączyć wypełniony i podpisany wniosek o wpis do EP.

Informację w sprawie zasad uzyskiwania numerów identyfikacyjnych w trybie przepisów o *krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności*, można znaleźć pod adresem: <https://www.gov.pl/web/arimr/ewidencja-producentow> – dotyczy wnioskodawców, którzy nie posiadają takiego numeru.

SKŁADANIE WNIOSKÓW

Wnioski można składać:

- osobiście w Biurze Powiatowym ARiMR,
- za pośrednictwem platformy ePUAP,
- za pośrednictwem usługi mObywatel na stronie gov.pl,
- lub wysłać za pośrednictwem operatora pocztowego (np. Poczta Polska).

W przypadku składania wniosku przez platformę ePUAP lub mObywatel, aby wniosek trafił do biura powiatowego Agencji właściwego ze względu na miejsce zamieszkania albo siedzibę wnioskodawcy **należy starannie wskazać dane tej jednostki**, tj. w nazwie jednostki musi występować określenie „Biuro powiatowe” oraz nazwa powiatu gdzie dane BP ARiMR ma siedzibę, np. „BIURO POWIATOWE AGENCJI RESTRUKTURYZACJI I MODERNIZACJI ROLNICTWA W ZAMOŚCIU (22-400 ZAMOŚĆ, WOJ. LUBELSKIE)” lub „AGENCJA RESTRUKTURYZACJI I

MODERNIZACJI ROLNICTWA - BIURO POWIATOWE (65-120 ZIELONA GÓRA, WOJ. LUBUSKIE)”.

Jeżeli wniosek o udzielenie pomocy finansowej składany jest za pośrednictwem platformy ePUAP lub usługi mObywatel.gov.pl przy wykorzystaniu funkcji „Pismo ogólne do urzędu”, to należy pamiętać, że w takiej sytuacji **konieczne jest odrębne podpisanie przez Wnioskodawcę, podpisem elektronicznym:**

- plik wniosku o udzielenie pomocy,
- pliki załączników do wniosku (np. zeskanowanego zaświadczenia powiatowego lekarza weterynarii),

np. z wykorzystaniem usługi „Podpisz dokument elektronicznie” dostępnej na platformie e_PUAP lub mObywatel.gov.pl. Dopiero podpisany dokument i podpisane załączniki należy dołączyć do pisma ogólnego do podmiotu publicznego.

Szczegółowa instrukcja składania wniosku o pomoc za pośrednictwem platformy [ePUAP](#) lub usługi [mObywatel.gov.pl](#) została zawarta w Instrukcji wypełniania wniosku.

Jeżeli Wnioskodawca przysyłając dokumenty za pośrednictwem platformy ePUAP lub za pośrednictwem usługi mObywatel do pisma ogólnego dołączy pliki niepodpisane elektronicznie, takie pliki nie mają waloru wiarygodnego dokumentu.

Za datę złożenia wniosku uważa się:

1. w przypadku osobistego złożenia wniosku w kancelarii BP – datę dostarczenia wniosku do kancelarii BP;
lub
2. w przypadku złożenia wniosku za pośrednictwem operatora pocztowego (np. Poczta Polska) – datę nadania przesyłki (data stempla);
lub
3. w przypadku złożenia wniosku za pośrednictwem platformy ePUAP lub za pośrednictwem usługi mObywatel na stronie gov.pl – datę jego nadania.

W przypadku złożenia wniosku po dniu 31 maja 2025 r. nie wszczyna się postępowania w sprawie przyznania pomocy.

UDZIELANIE POMOCY

Stawka pomocy wynosi 50 zł na jedną przezimowaną rodzinę pszczoła.

Wysokość pomocy, ustala się jako iloczyn liczby przezimowanych rodzin pszczelich oraz stawki pomocy na jedną przezimowaną rodzinę pszczela.

Budżet programu wynosi 80 mln zł.

W przypadku, gdy ze złożonych wniosków będzie wynikało, że zapotrzebowanie na pomoc przekracza łącznie kwotę 80 mln zł do obliczenia wysokości tej pomocy zostanie zastosowany współczynnik korygujący. Współczynnik korygujący stanowi iloraz kwoty 80 mln zł i kwoty równej zapotrzebowaniu na tę pomoc wynikającej ze złożonych wniosków.

Pomoc będzie wypłacana na rachunek pszczelarza wskazany w krajowym systemie ewidencji producentów, ewidencji gospodarstw rolnych oraz ewidencji wniosków o przyznanie płatności.

BENEFICJENT POMOCY NIE MOŻE BYĆ PRZEDSIĘBIORSTWEM OBJĘTYM SANKCJAMI PRZYJETYMI PRZEZ UE. W TYM MIĘDZY INNYMI:

- osobą, podmiotem lub organem wyraźnie wymienionym w aktach prawnych nakładających te sankcje;
- przedsiębiorstwem będącym własnością osób, podmiotów lub organów, w które wymierzone są sankcje przyjęte przez UE, lub kontrolowanych przez takie osoby, podmioty lub organy; ani

- przedsiębiorstwem prowadzącym działalność w sektorach przemysłu, w które wymierzone są sankcje przyjęte przez UE, o ile pomoc ta utrudniałaby osiągnięcie celów odpowiednich sankcji.

➤ **Rejestr upraw**

Pozwala on na wyszukanie:

- gatunku upraw (dostępnych jest 330 pozycji),
- powierzchni danej uprawy lub grupy upraw (np. warzywa)

dla wybranej lokalizacji (WOJEWÓDZTWO, POWIAT, GMINA, TERYT GMINY) lub całego kraju. Każdy podmiot, bez względu na formę prawną, ma możliwość bez konieczności posiadania indywidualnie nadanego loginu i hasła, przeglądu i pobrania danych z przedmiotowego rejestru (dane można pobrać do pliku CSV), w którym obecnie znajdują się dane od rok 2020 (dane podlegają aktualizacji).

Przekazane narzędzie stanowi odpowiedź na liczne pytania, kierowane zarówno z instytucji publicznych, jak i od osób fizycznych a dotyczące struktury upraw opartej na podstawie danych z deklaracji we wnioskach obszarowych.

<https://rejestrupraw.arimr.gov.pl/>

Szczegółowe informacje dotyczące wszystkich działań obsługiwanych przez Agencję Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa dostępne są na stronie internetowej <https://www.gov.pl/web/arimr> jak i również w punkcie obsługi klienta w Biurze Powiatowym w Kraśniku.

Z poważaniem

*Kierownik
Biura Powiatowego ARiMR
Mariusz Socha
/podpisano elektronicznie/*